

Ž
E
N
A

I
N

D
O
M

LETO VIII

1937

APRIL

4

*Kaj ne,
da sem Vam vseč
v novi spomladanski obleki?*

*Moderne novosti za
obleke za dame in gospode
in veliko zalogo
spomladanskega in
poletnega blaga ter
vsakovrstne manufak-
ture ima trgovka*

**A.Š. Skabernè
Ljubljana**

SPECIALNI ODDELEK:

Linolej, preproge, zavese,

blago za pohištvo.

DR. OETKER - ju zaupanje daruj,
z njegovo pomočjo si srečo kuj!

Pri izpitu.

Smola dela medicinski izpit.

«Povejte mi vsa sredstva, ki povzročajo potenje», pravi profesor.

Smola našteje vsa najvažnejša.

«No,» izprašuje profesor dalje, «kaj pa če bi vsa ta sredstva nič ne pomagala?»

«Potem bi poslal bolnika k vam na izpit.»

Darilo.

«Hm, ko bi vedel, kaj naj dam svoji teti za god!...»

«Ali je omožena?»

«Ne.»

«Mlada?»

«Stara.»

«Potem ji pa pošlji anonimno ljubezensko pismo!»

Pleteni nedrček

Pri ročnem delu «Pleteni nedrček» v števil. 3, str. 121, se je pomotoma izpustil konec opisa tega dela in ga zato danes prinašamo.

V ta namen puščamo, ko pletemo na licu, od spodnje roba nedrčka proti sredini na desni pletenki po 5 petelj nepodpletenih (in jih samo predenemo s pletenke na pletenko), in sicer v vsaki drugi vrsti v teku 12 vrst.

Nato pričnemo polagoma snemati, in sicer v 12 vrstah zmerom po 5 petelj v vsaki drugi vrsti do spodnjega roba nedrčkov. Hkrati nehamo dovezemati na zgornjem robu nedrčka in začnemo namesto tega prav tam snemati, in sicer snamemo v vsaki drugi vrsti pred petljami obrobe po 1 petljo.

Ko je navpični posnetek narejen, snemamo, da se oblina zoži, v podaljšku vodoravne črte v vsaki drugi vrsti po 1 petljo tako dolgo, da nam ostane na pletenki samo še 18 petelj. Zdaj spletemo srednjih 10 petelj po 2 in 2 hkrati, tako da imamo na pletenki vsega samo še 12 petelj.

S temi petljami naredimo še 6 vrst samih desnozasukanih petelj, in polovica nedrčka je narejena. Na enak način, samo v nasprotni smeri, naredimo potem še drugo polovico.

Ko je nedrček narejen, prišijemo zadaj na en konec gumb, na drugega pa naredimo zanko in prišijemo nazadnje za naramnice še satenast trak.

Novi na zraku prevetreni puder

**Presenetljiva iznajdba
pariškega kemika za
kozmetiko**

Puder desetkrat finejši in lažji, kakor je bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo puder, ki je lahak kakor pero, je odbran za uporabo. To je presenetljiv nov način proizvodnje, ki ga je iznašel neki pariški kemik in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko in enakomerno oprime lica, pokrivajoč kožo s tankim, nevidnim ovojem lepote. Rezultat tega je popolna naravna lepota, tako različna od staromodnih težkih pudrov, ki so dajali samo videz olepšanja. Poleg tega vsebuje puder Tokalon tudi smetanovo peno, zaradi katere se obdrži na licu osem ur. Tudi v najtoplejši restavraciji se ni treba pudrati, če uporabljate puder Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša polt še vedno sveža in brez vsakega bleska.

Pazite na to!

BAYER

Vsaka ASPIRIN TABLETA mora
imati Bayer-jev križ!

ASPIRIN

Opis je registrirani znak št. 1584 od 26. XI. 1936.

Hišni prijatelj in politika

II. odgovor: Smrad preženemo iz sobe s preprihom, smeti pometemo, lužo pobrišemo, umazana tla očistimo. Muham nastavimo muholovko, miši past.

Presodite, v katero kategorijo spada Vaš «hišni prijatelj», potem boste tudi vedeli, kako ga je pregnati.

S politiko pa je kakor z zdravilnimistrupi. Ob pravem času in v pravi meri človeku v korist, sicer pa v njegovo pogubo.

III. odgovor: Kako je mogoče staviti vprašanje: «Kaj je večji prestopok v zakonu, zakonolomstvo žene ali politični preobrat moža» (glej št. 3), mi je uganka. Saj se vendar to dvoje niti vzporejati ne da! Politična preobrazba sicer ni znak značajnega in v prepričanju neomajnega človeka, odvisno pa utegne biti to tudi od okoliščin, toda prestopok za zakon to sploh ne more biti. Če bi pa v kakem primeru le bil, je vendar jasno, da je kršitev zakona znatno večji prestopok vsled svoje kvalifikacije. O tem ni izgubljeni nobenih besed!

O zakonolomstvu samem, specialno o tistem «hišnem prijatelju», bi pa omenil tole:

Ko bi žena res tudi ne imela od svojega moža tega, po čemer hrepene njena čustva, mu je zvestoba vendar dolžna! Poštena in pametna žena ne bo dvomila o tem, še manj da bi kaj zagrešila. Dobrega moža pa, četudi sitnega in nasajenega, prav gotovo omehča nežna ženina beseda ali gesta — seveda iskrena — razen če ga je žena že preveč izigrala. Pa kdo ve, ali ni izgovor žene, da ni mož takšen, kakršnega si ona želi, le zagovor za nepravilno ravnanje in opravičilo, ker hoče nekaj storiti, česar si želi, pa bi ne smela?

Kdo neki si je tudi izmislil za objekt zakonolomne «institucije» tako nezasluzen, pa tudi že ogledan terminus: «hišni prijatelj»! Žena, ki si išče ali ki se obeha na takega «galantnega kristoloveca» (vprašam cenjene dame, kaj mislijo, ali bi bil ta kot njih zakonski drug tudi vedno tako galanten?), ni vredna, da je žena, ne, da je mati! Čast in spoštovanje pa tisti ženi, ki se trudi, da bi osrečila svojega moža in otroke, ter najde tudi sama edino v domačem krogu srečo,

dasi — nima kaj lahkega življenja! Taka žena tudi ne bo skušala biti proti kalilcu harmonije vljudna in sploh ne bo tehtala, žigava zamera je usodnejša... Čirebevski.

Kaj poreče hčerka?

Ko je bilo moji hčerkici komaj 3 mesece, mi je umrl mož. Vso svojo veliko ljubezen, vso skrb sem tedaj prenesla na tega svojega otroka. Sedaj, po skoraj desetih letih, se pripravljam, da se še enkrat poročim. Straši me pa misel na otroka. Kako se bo punčka vživela v to, da bo morala odslej mojo ljubezen, mojo skrb deliti s tretjim? Najbolj me plaši vprašanje spanja. Do sedaj sva spali s hčerkico v zakonskih posteljah. Imam sicer majhno sobico, ki bi jo prav lahko uredila za hčerko. Toda kako bo otrok to sprejel? Ali se ne bo čutila zapostavljena in zapuščeno?

Ko bi imela izgubiti njeno ljubezen — se pač rajši odpovem nameravani poroki.

Odgovor: Ali sta Vaša skrb in bojazen utemeljeni ali ne, morete v prvi vrsti presoditi edinole Vi sami. Saj vendar nihče ne pozna Vašega otroka tako dobro, kakor ga poznate Vi, in nihče nima toliko prilike opazovati, kakšen je Vaš ženin proti njemu. Sicer pa vsak otrok hitro pokaže, kdo mu je všeč in kdo zopr. V splošnem se pa lahko reče, da je razmerje med otroki in očmom lepše in pristranejšo kakor pa razmerje med otrokom in mačeho. Konflikti so mogoči samo pri izredno ali celo bolešno občutljivih otrocih. To pa Vaš otrok prav gotovo ni.

Zaradi sobice, ki bi jo uredili za hčerko, pa prav gotovo ne boste imeli nobenih težav. V takih deklicah je že precej močno razvit čut domačnosti. In tudi Vaši deklici bo le laskalo, če bo smela sama gospodinjiti v svoji sobi. Povabiti mamico k sebi na čaj, je za takega otroka doživljaj, ki ga nikdar ne pozabi. Tudi to, da bo smela sama spati, kakor prave, odrasle gospodične, bo le v podvig njene samozavesti.

Važno je seveda to, da s tem ne odlašate do zadnjega trenutka, temveč da to izvedete vsaj nekaj tednov pred poroko.

Žena in otrok njenega moža.

Poročena sem 21 let. Moj mož je bil vedno pameten in delaven in živela sva vsa ta leta v res srečnem zakonu. Pred dvema letoma je pa bil službeno prestavljen v drug kraj. Ker imava tu majhno hišico in njivo, sem ostala s svojim sinom na domu, mož pa je odšel na svoje novo službeno mesto. Strašno težka nam je bila ta ločitev in lajšala mi jo je le zavest, da naju bo mož vsako nedeljo lahko obiskal.

Spočetka je hodil domov veder in vesel, poln upanja, da bo kmalu spet premeščen v domači kraj. Ko pa je poteklo leto, je postal ves drugačen. Hodil je sicer še prav tako redno vsako nedeljo domov, a bil je žalosten, molčeč in ves potr. Na vsa moja zaskrbljena vprašanja mi je odgovoril vselej samo to: «Le potrpi, ko bomo spet skupaj, pa bo spet vse dobro.»

Pred kratkim pa je prišla k meni ženska trdih, zlobnih oči, da me je kar zabeležila, ko sem se zazrla vanje. Z okrutnimi besedami, ki so padale kakor udarci težkega kladiva na mojo dušo, mi je povedala, da je moj mož oče njenega otroka, da je ni volja skrbeti zanj in da se moram zanj zavzeti jaz, ki sem žena njegovega očeta.

Kako me je to prizadelo, bo vedela samo tista, ki je že sama okusila to gorje. K vsej tej moji bedi, k vsemu temu trpljenju pa se pridružuje še skrb za mojega moža. Komaj senca je še tistega človeka, ki je bil poprej. Tudi brez njegovega zatrdila bi bila prepričana, da je njegova krivda le majhna, da ga je, samega in zapuščenega, kakor je bil, ujele zla in podla ženska.

In sedaj smo nesrečni vsi: nesrečen je mož, nesrečna sem jaz in nesrečen je moj otrok, ki ves zbegnen tava okoli naju in ne ve ne kaj, ne zakaj. Kaj bo, če kje kaj sliši o tej tako žalostni zadevi? Trikrat nesrečno pa je tisto malo, neboljgno bitje, ki ima očeta in ima mater, pa je vendarle bednejše od vsake sirote.

Kaj bo z njim? Nobene besede še ni rekel o tem moj mož, pa vendar čutim, da tudi to vprašanje gloda in kljuje v njem. Ali sem res dolžna vzeti tega otroka k sebi? In če ga vzamem, ali mu bom po vsem tem mogla biti dobra ali vsaj pravična rednica?

Kdo mi pokaže izhod iz te bede?

Odgovor: Ne, gospa, nihče Vas ne more siliti, da bi vzeli tega otroka k sebi. Dvomim celo, da bi bilo to dobro. Ko bi Vi ne imeli lastnega otroka in ako bi bil ta nezakonski otrok rojen še pred Vašo poroko, bi to bilo vsaj kolikor toliko lažje. Toda tako, kakor je, je pač bolje, da tega ne storite.

Potrudite se in poiščite otroku skrbno in vestno rednico. S tem, da prevzamete nase skrb za odgojo tega otroka, da zdaj pa zdaj pogledate, kako se otroku godi, kako se razvija in kako ravnajo z njim, boste v polni meri zadostili zahtevi plemenitega človekoljubja.

Svojemu možu bodite v teh težkih dneh dobra, zvesta družica. Družica, ki vse razume, vse odpusti. V prizadevanju, da pomagata njemu, boste našli oporo tudi Vi. Težko bo to, včasih morda prav težko, a krepi naj Vas zavest, da Vaju bo to skupno trpljenje še tesneje združilo.

In če bi prišel k Vam sinček z nerodnim vprašanjem, mu razložite, da je Vas in Vašega moža doletela nesreča, ki pa je on v svoji mladosti še ne more doumeti, da mu pa boste vse razložili, kakor hitro bo tako velik, da mu bo to razumljivo. Recite mu, naj ne misli več na to, zlasti pa da naj ne poslušata nateleevanj hudobnih jezičnikov. To dečku ne bo težko razumeti; saj imajo otroci že po naravi močno razvit čut presojanja, kdo jim je naklonjen in koga se jim je bati. Dober in plemenit človek pa se prav gotovo nikdar ne bo spozabil tako daleč, da bi težil otrokovo dušo s takimi vprašanji.

Skrb za sina.

Imam edinega sina, ki je vsa moja sreča. Doslej je bil pri moji sestri, ki nima svojih otrok; zdaj sem ga pa vzela k sebi. Vsa nesrečna pa sem, ko vidim, kako slabo se vede. Samo zvira se in skače. Pa ne po-

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

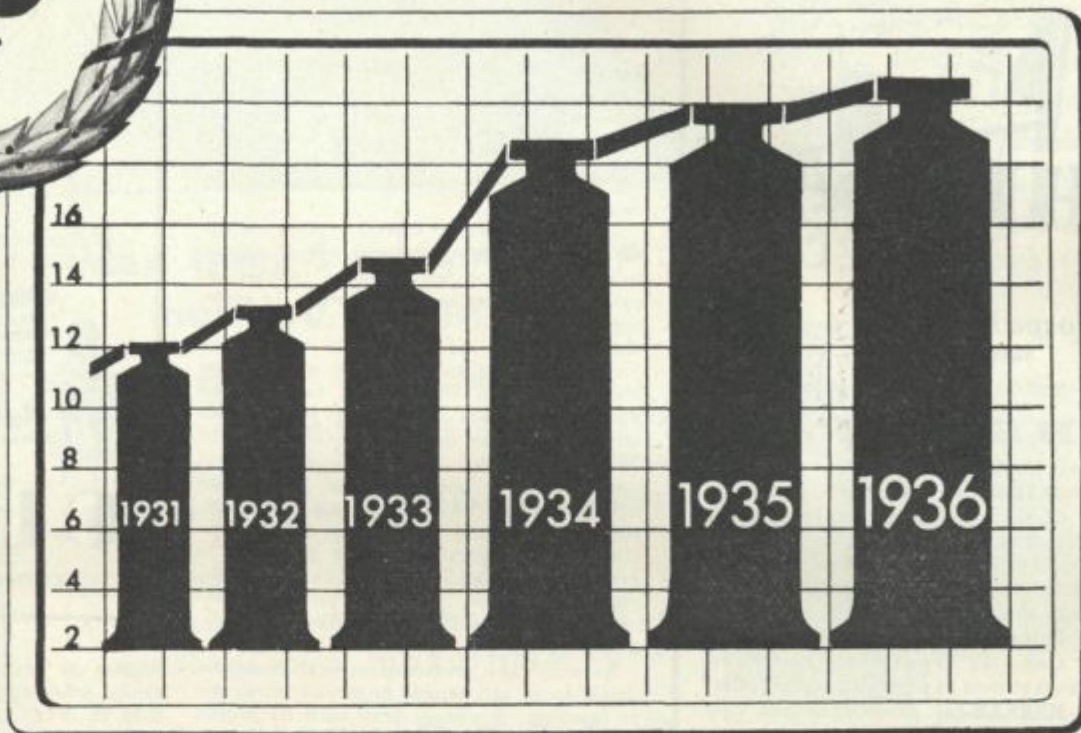
Vilko Masterl Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

SARGOVEGA

KALODONTA

50 let službe na polju narodnega zdravja!

Preteklo je 50 let, odkar je prišla do veljave potreba sredstva za nego zob, ki je našla svojega najboljšega predstavnika v Sargovem Kalodontu. Malokateri proizvod se je mogel na polju kozmetike tako uveljaviti. Malokomu se je posrečilo, v dobi 45 let izpopolniti proizvod in z njim doseči nepričakovane uspehe. V letu 1931 se je ponovno poboljšala sestavina Sargovega Kalodonta, kar je zopet doprineslo do izboljšanja narodnega zdravja. V sulforicin-oleatu je našel raziskovalec dr Bräunlich učinkovito sredstvo proti zobnemu kamnu. Danes imajo milijoni ljudi gotovost, da bodo dobili za čiščenje svojih zob najboljše, kar premora znanost in da bodo ohranili svoje zobe vse življenje. Z vsakim dnevom raste število ljudi, ki so spoznali potrebo, boriti se pri čiščenju zob proti zobnemu kamnu.

HERSAN čaj

Gospa! Ne bodite neprijateljica sama sebi!

Mar ne veste, da je

HERSAN-čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?

Obolenja ob spremeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **HERSAN-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **HERSAN-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če ni treba?

HERSAN-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemoroidah).

HERSAN-čaj se dobiva v vseh lekarnah samo v originalnih omotih.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Reg. min. soc. pol. in nar. zdr. št. 19.434/3.

Moj ljubljenec
ovs-

jaz pa
„Eta“ ovsene kosmiče

ker hočem postati tudi tako odporen in krepak, kajti moj ded, ki je bil na Škotskem, mi je pravil, kako zdrava in krepična hrana so ovseni kosmiči.

„ETA“ ovseni kosmiči krepijo mišice, pospešujejo prebavo in so odlična ljudska hrana za otroke in odrasle.

maga nobena lepa opominjevalna beseda in tudi s strogostjo nič ne dosežem. In fant se zdi sam sebi silno nesrečen. Bila sem tudi v šoli, kjer mi je učiteljica povedala, da je drugače prav dober fant, le tistega veselja da nima do učenja, kakor ga imajo drugi otroci. Tudi jaz sama vem, da je to res. Ne vem pa, kako bi mu privzgojila veselje do učenja in kako bi ga naučila, da bi se naravno in lepo vedel. Fant ima 10 let in je zelo čvrst in dobro razvit. Prosim Vas, svetuje mi, kako naj ravnam z njim.

Zaskrbljena mati.

Odgovor: Najpoprej morate ugotoviti, kako se je Vaš sinko vedel, ko je bil še pri Vaši sestri, in če je kazal tedaj več veselja do učenja, kakor ga kaže zdaj. Če ga je kazal pri njej več, potem naj Vam sestra pove, kako je ravnala z njim. Mogoče je, da ga je ona preveč razvajala in da se fant zato čuti nesrečnega.

Sicer se pa morate živeti v otrokovo dušo in srce. Če je bil pri teti že od malega, se je je vsekakor privadil in se navezal nanjo, kakor bi mu bila rodna mati. In preko tega prav gotovo ne more kar čez noč. Mogoče je tudi, da je vsa leta hrepenel po Vas in sanjaril, kako lepo bi mu bilo pri materi. Zdaj pa, ko vidi, da zahtevate od njega morda celo več, kakor je zahtevala teta, je razočaran in nesrečen. Gotovo pa je, da s trdo besedo in s strogostjo ne boste nič opravili. Na ta način si boste fanta samo odtujili. Trmast bo postal in zakrknjen. Samo z dobroto in z ljubeznijo si boste pridobili njegovo ljubezen in le s prijaznim in prepričevalnim dokazovanjem, da je to njemu samo v prid, mu boste privzgojili veselje do učenja in ga navadili lepega vedenja.

Ne zahtevajte preveč od otroka! Desetletni fantje so še celi otroci, in otroku, zdravemu in čvrstemu, je gibanje prav tako življenjska potreba kakor jed in spanje. Fantje, zdravi in krepki, so vsi brez izjeme bolj ali manj divji, kar pa je največkrat le izraz prekipevajoče mladostne sile. Dajte mu priliko, da se ob času izdivja in razgiblje, pa bo lažje miroval, kadar bo treba.

Veselite do učenja pa mu boste dvignili s smotrnim pojasnjevanjem, da človek toliko več velja, čim več zna. In s tem, da fantu pokažete veselje nad njegovimi uspehi. Za te

Poizkusite novi Cutex-lak za nohte! Namažete se na lahko. V steklenički se ne zgostijo. Elegantne dame dajejo povsod prednost novim skladnim barvam »Rust«, »Old Rose« in »Robin Red«.

CUTEX

TEKOČI LAK ZA NOHTE

uspehe ga tudi primerno nagradite! Pomaranča, jabolka, trta fig ali pa obljava, da dobi za dobro izpričevalo to ali ono igračo, utegne roditi prave čudeže.

Zavedajte se tega, da tudi mi odrasli nismo vsaki nalogi kos in da niso vedno odličnjaki tisti, ki v življenju najbolj odrežejo!

Samo ena roka...

Kot dveleten otrok sem po nesrečnem naključju izgubila roko. In odkar se zavedam, so me spremljali če že ne posmehljivi, pa vsaj pomilovalni pogledi. Vsa moja mladost mi je bila zagrenjena in nešteto noči sem zaspala s solzo v očeh, z bridkostjo v srcu. Ko sem končala šolo, sem dobila takoj službo. To je bilo prvič v mojem življenju, da se mi je nasmehnila sreča. Svojega dela sem se oklenila z vsem srcem, vzljubila sem ga in našla v njem mir in zadovoljstvo. Sedaj sem pa na tem, da vso to svojo tako težko priborjeno srečo izgubim.

Pred dobrim letom sem se seznanila z nekim gospodom. Od kraja sva se srečala le redkokdaj, sčasoma pa vedno pogosteje. Zdaj ga pa imam rada, tako rada, da me je kar strah te svoje velike ljubezni. In naj se še tako upiram, vedno jasneje mi govori

Selitve

in vsakovrstne prevoze kuriva in drugega blaga v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego in tudi z avtomobili prevzema

Špedicija TURK, Ljubljana
Masarykova c. 9 — Tel. Interurban 2:57

Okrasite si sami svoj dom

s harmonijo najfinejših angleških barv, katere dobite pri

ing. Rudež Sava
Ljubljana, Prešernova ulica 3

Na kaj moški posebno gledajo...

Samo tista žena, ki gleda nase, je vedno mikavna. Zares negovan videz Vam lahko da samo dobro milo. Kajti slabo milo pomeni stalno nevarnost za Vašo polt. Ali ni torej to zadosten vzrok, da vzamete vedno le milo, katerega ime jamči za kakovost?

Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo

Elida favorit

že deset let ljubljene razvajenih žen.

Elida 7 Cvetic

luksuzno milo, ki si ga lahko vsakdo privošči, posebno močnega vonja.

Elida beli španski bezeg
milo snežnobeke barve — omamljivega vonja.

Elida Lanolin
posebno blago za občutljivo kožo.

ELIDA MILA

Ime jamči za kakovost!

neki notranji glas, da me ima rad tudi on. Vse močnejši od tega čuta pa je glas pameti, ki mi spet in spet govori: Pa kaj bo s tabo — pohabljenko, ko se mu vendar na vsak korak ponujajo dekleta, lepa in brez telesne hibe.

Za zdaj sem še tako močna, da svoje čustvo prikrivam pred njim. Če se pa prej alt slej le izdam, z besedo ali s kretnjo, in bom po tej besedi, po tej kretnji zazrla tudi v njegovem očesu tisti meni tako grozni pogled pomilovanja in usmiljenja! Ne, tega bi ne mogla prenesti in ne preboleti.

In če me zasnubi? Ali ne bo ta moja nesrečna nakaza počasi udušila njegove ljubezni?

Odgovor: Zares iskrena in globoka ljubezen ostane le redkokdaj brez odziva. Zakaj bi torej trepetali in se bali? Res je sicer, da so zdravi in krepki udje blagoslov, ki ga ni zametavati. A pri ljubezni je vendarle prvo in glavno — srce. Srce je tisto, ki vodi našo roko, da siplje dobroto in srečo, in le srce more dati roki tisto čudovito moč, da z božajočim dotikom izgladi tudi poslednjo gubico na zaskrbljenem čelu.

Ena sama roka, ki jo vodi ljubezni polno srce, more trositi vse več blagoslova kakor dvojica rok, ki jim zapoveduje le trezni razum. In niso še izumrli tisti, ki to le pre dobro vedo. Zato kar vedro zrite v bodočnost! Tudi Vi boste našli svojo srečo!

Starejša je hotela biti.

Ze kot otrok sem bila duševno in telesno tako razvita, da me je vsak imel vsaj za dve do štiri leta starejšo, kakor sem bila v resnici. Začudenja in ohanja in ejehanja ni bilo ne konca ne kraja, da mi je že kar predsedalo. Da se temu ognem, sem si pomagala s tem, da sem vselej, kadar me je kdo vprašal po starosti, dodala 3 leta.

Pred dvema letoma sem se pa seznanila s svojim zaročencem. Pri tistem prvem srečanju seveda niti malo nisem slutila, da bi se med nama utegnila razviti ljubezen. Kakor nalašč, pa je tudi tedaj nanesel pogovor na starost in sem tudi tedaj dodala tri leta.

Iz raznih pogovorov pa vem, da je moj fant zelo resnično ljuben in da nič bolj ne sovraži in ne zaničuje kakor laž. In sedaj me strašno skrbi, kaj poreče, kadar zve resnico.

Odgovor: Res ni vredno, da Vam takale malenkost že celi dve leti teži vest in srce. Zato glejte, da to čimprej uredite, in to kar brez strahu, tako mimogrede, ne da bi pokazali, da temu pripisujete kako posebno važnost. Saj se morda izkaže, da se Vaš zaročenec tistega pogovora niti ne spominja. Da bi toliko časa molčal samo zato, da Vas ne spravi v zadrego, je kar malo verjetno, kajti toliko takta je le težko pripisati zastopniku dandanašnje moške mladine,

Deset novih pregovorov

Vsak je samemu sebi najhujši sovražnik.

Dobrota je navadno taka, da je ob njej najbolj srečen dobitnik sam.

Bolje je biti prijazen s sovražnikom kakor pa s prijateljem.

Kogar bogovi resnično ljubijo, tega obdare z brezmejno neumnostjo.

Letalo še dolgo ni ptič.

Napredek je pogosto korak nazaj, ne pa naprej.

Kdor se krivi, tega bodo pohodili.

Spoštuj sina in hčer, da se ti bo v starosti dobro godilo.

Kdor velikega ne spoštuje, malega ni vreden.

Obzirnost je časih boljša kakor opreznost.

Poročile so se naročnice: gospodična Alojzija Kramžarjeva z gospodom Ignacem Mladkovičem iz Ravne Reke, gospodična Dora Ograjenškova z gospodom Francem Ješevarjem iz Velenja, gospodična Mara Plaskanova z gospodom Tonetom Miklavžinom iz Velike Pirešice in gospodična Albina Vilfanova z gospodom Petrom Omanom iz Stražišča pri Kranju.

Iskreno čestitamo!

*Nasja pestru
izbera svile:*

moda in eleganca

Manufaktura

F. Ks. Souvan

Ljubljana, mestni trg 24.

Sodnik: «Kje ste dobili tak šop ključev?»

Vlomilec: «Te sem podedoval od svojega očeta, ki je imel več sreče ko jaz.»

— Micka, če že kaj razbijete, bi vsaj še pometli!

— Gospa imajo prav. Toda danes sem tudi metlo zlomila.

Pravica — zmagovalka.

Dreta je dobil tožbo in njegov odvetnik mu je brzojavil: «Pravica je zmagala!»

Dreta mu je poslal takoj brzjavnen odgovor:

«Vložite priziv!»

Dobra gostilna.

Gost: «Takšno gospodarstvo! Zrezka ni več, pečenke ni več! Prinesite mi moj površnik!»

Natakar: «Žal mi je, — ga tudi ni več!»

Bobek čaka.

Bobek pozvoni:

«Alj je gospod Ocvirek doma?» vpraša dekle.

Običajna in trdovratna zaprtja in prebavne težave se odpravijo z Leonilulami, čistim rastlinskim odvajalnim sredstvom, katero deluje brez bolečin in ne odpove nikdar. Nobena privajenost — tudi pri daljši uporabi gotovo učinkuje. Poskusite najprej mali zavoj. Dobiva se v vseh lekarnah. — Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

Odgovori dr. A. F. Ferenčaka na stavljena vprašanja

Pege.

P. M. Odgovor na Vaše vprašanje «Kako odpraviti pege» dobite v letošnji drugi številki na str. 86. Pri tej priložnosti prosimo čitateljice, naj nam stavijo samo vprašanja za reči, ki jih v «Zeni in domu» še nismo obravnavali.

Mlahave prsi.

Stara sem šele 19 let, pa imam tako mehke, viseče in mlahave prsi, kakor kaka stara mamica. Ker se to ne da prikriti, kar mi je še prav posebno mučno v kopalni seziji, vedno premišljam, kako bi ta nedostatek popravila.

Večkrat sem že mislila na operacijo, vendar mislim, da je to zvezano s pre-

škoda! Pravkar je odšel.»

«No, nič ne de. Bom pa počakal, da se vrne.»

Bobek čaka eno uro. Bobek čaka dve uri. Bobek čaka tri ure. Ocvirka ni. Potem še enkrat pozvoni.

«Ali nič ne veste, kdaj se vrne?»

«Ne... ampak počakajte malo, da ga zbudim in vprašam.»

Ogorčen je.

Gospodična Metka je planila z otomane, kjer jo je bil Lipe spečo presenetil.

«Poljubili ste me!» je ogorčeno vzkliknila.

«Ne bom tajil», je odvrnil Lipe skromno. «Izkušnjava je bila prevelika. Nisem mogel drugače, kakor da sem vam moral ukrasti poljub.»

«Poljub?» je Metka odvrnila. «En poljub? Osem sem jih naštela, preden sem se zbudila.»

Ni se mogoče zmotiti.

«Čestitam vam, da ste imeli takšno srečo v loteriji. Kako pa ste odkrili srečno številko?»

«Prav lahko. Veste, najprej se mi je sanjalo o številki sedem in naslednjo noč spet o isti številki. Pa sem si mislil: sedemkrat sedem je dva in štirideset, pa sem stavil in zadel.»

Po ovinkih.

«Mama, veš, tista vaza, o kateri praviš, kako je stara, da gre od generacije do generacije...»

«No → kaj pa je s to vazoo?»

«No veš — najmlajša generacija jo je razbila.»

Učeno.

«Zakaj pa tako žalostno gledaš, Tonček?» vpraša stari oče nadobudnega vnuka.

velikimi stroški, ki bi jih pri svoji skromni uradniški plači pač ne zmogla. Kaj mislite, koliko bi stala takšna operacija? Ali je mogoče kak drug, cenejši izhod?

Ah, da bi vsaj delno mogla odpraviti ta nedostatek, da bi se mi ne bilo več treba sramovati pred drugimi dekleti s tako bujnimi prsi in pa pred...

H. J. iz S.

Odgovor: Vaše mučno razpoloženje in strah pred bodočnostjo sta popolnoma razumljiva. Na teh in sličnih «socialnih indikacijah» temelji ravno delovanje moderne kozmetike. Prsi je nemogoče drugače popraviti kakor z operacijo. Cena takšne plastične operacije je odvisna popolnoma od težine primera. V Vašem primeru bi stala okoli 1500 din.

Mastni lasje.

Imam zelo redke in mastne lase. Čeprav si perem glavo vsak teden, so vendar lasje že po dveh, treh dneh spet vsi mastni. Kaj bi mi lahko svetovali za rast las in odstranitev prekomerne maščobe?

Jožica.

Odgovor: Izdrnite krepko vsak večer lasišče z 2% salicilnim špiritom. Ko se glava osuši, potresite lasišče s pudrom «Sulfoderm». Ako bi postalo sčasoma lasišče presuho, vdrgnite v kožo 4—5 kapljic ricinovega olja.

«Veramon je moderno zdravilo, ki hitro olajša bolečine.

Ozdravlja, a ne škoduje.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 ali 20 tabletami.

Oglas reg. pod br. 47 od 29. jan. 1935.

«Oh, stari oče,» odvrne vnuček, «veš, nekako slutim, da mi bo tvoj sin, ko se zvečer vrne, spet enkrat zagrenil življenje.»

Potne roke.

Roke se mi pote, in to tako močno, da se že skoraj ne upam seči človeku v roko. Tudi marsikatero delo mi je vsled tega oteženo. Kaj naj storim proti temu?

Lenka.

Odgovor: Zmešajte 20 g formalina s 180 g destilirane vode. Namočite v to raztopino vato in izdrnite z njo samo tisti del kože, ki se prekomerno poti. Storitite to zjutraj in zvečer. Učinek tega zdravljenja je samo začasen. Potrebno ga je torej večkrat ponoviti.

Prhljaj.

Na glavi imam veliko prhljaja, ki mi prehaja že celo tudi v obrvi. S čim naj si perem glavo in na koliko časa? Ali je pogosto umivanje škodljivo? Ali je morda trajna ondulacija kriva, da so lasje tako suhi? Prosim pojasnila!

K. D. iz S.

Odgovor: Poprosite Vašega lekar narja, da Vam pripravi sledečo mešavino: ricinovega, maslinovega in mandeljnovnega olja po 35 g in 2 g salicilne kisline. S tem izdrnite lasišče in ga masirajte 5 minut. Ponavljajte to vsak večer. Ker je Vaše lasišče jako suho, bo pri tej proceduri umivanje las na vsakih 14 dni zadostovalo. Znano je, da trajna ondulacija lasišče zelo izsuši.

ČE VZROK TI JE ZNAN, NE BOŠ DOLGO BOLAN!

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: „Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi“. Kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za neveščo oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more vsakdo biti poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, prav tako kot imajo nasprotni pojavi: hujšanje, debeljenje itd., skoraj vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov. Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoraj vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, prav tako bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje! Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi poapnjenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi.

Radi tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje. In če nastopijo motnje kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s priznanim naravnim sredstvom

„PLANINKA“ čaj Bahovec

ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Zahtevajte pa v lekarnah izrecno „PLANINKA“ čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20— veliki paket, polovični Din 12— z napisom proizvajalca:

LEKARNA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. S. br. 1349 od 6. VII. 1932.

An advertisement for the Rex Co. typewriter. It features a detailed illustration of a vintage typewriter with a sheet of paper being typed. The word 'Erika' is written in a large, stylized font above the typewriter. Below the typewriter, the name 'The Rex Co.' is written in a cursive script. At the bottom, it says 'Ljubljana • telefon: 2268 •'. The background is dark and textured.

Vzrok.

«Porenta, imeli ste že pristo, da ste pomagali svoji ženi pri selitvi, potem da ste šli za pogrebom svoje tašče, in zadnjič je imel vaš otrok ošpice. Kakšen vzrok boste pa danes povedali?»

«Oženil se bom, gospod ravnatelj!»

KLIŠEJE

ENO IN VEČ BARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Lena in dom

Drage naročnice in bralke!

Enolično delo človeka otopi. In katero delo je bolj enolično ko gospodinjsko? Vsak dan kuhanje, vsak dan pomivanje, vsak dan postiljanje itd. Kdor noče utoniti v vsahdanjosti, si mora časih prezračiti dušo. Lobo prezračimo, če je zatohla, prav tako bi morali časih tudi dušo prezračiti, da se znebimo vseh črnih misli in da ujamemo malo solnca vanjo.

Pri tem nam bo narava najbolj pomagala. Bližajo se lepi solnčni dnevi. Pojdimo v božjo naravo, pustimo skrbi doma, vsaj po eno urico na dan žrtvujmo zdravju, posebno pa zdravju duše. Kdo bi mogel imeti vredi zelenččega gozda slabo misel v sebi? Kdo bi mogel ostati ob pogledu na cvetoč travnik zagrenjen? Kdo bi mogel biti malodušen, kadar se zagleda v obok sinjega neba nad sabo?

Ne premišljuje zmerom o sebi, ne mozgajte vedno o rečeh, ki vas bolijo ali skrbijo. Premagajte se in dajte, da se vam misli spodisejo ob kakem lepem razgledu. Če pa niste dovoljni za naravne krasote, potem iščite tolažbe in razvedrila v lepih knjigah. Zatopite se v branje dobrih knjig in kmalu se vam svet ne bo zdel več tako črn. Kdor pa zmerom samo razglablja in vrta vase, se ne bo mogel nikoli rešiti potrtosti in malodušja.

Pomlad je tu. Stopite v solnčno, cvetočo pomlad in naužite se vedrine!

Uredništvo.

1937 ŠTEV. 4
A P R I L
* LETO VIII *

Naročnice, ki še niso plačale naročnine za prvo četrtletje, prosimo, da jo še danes nakažejo. Položnica je priložena. Knjiga Agnes Günther: Dušica Rožamarija, I. in II. del, bo priložena prihodnji številki.

DUŠICA ROŽAMARIJA

(Svetnica in njen norec.)

Prinašamo odlomek iz svetovno znanega romana, ki bo izšel letos v naši založbi. Naročnice našega lista opozarjamo nanj in jih prosimo, naj ga prebera. Že po tem kratkem odlomku, ki je iztrgan iz celote, bodo lahko videle, da je roman res delo, ki zasluži, da ga vsakdo prebere.

Rožamarija je daleč v Italiji visela med živoljenjem in smrtjo. Samo Harrov prihod, ki ji je vrnil vero v živoljenje, jo je rešil najhujšega. Zdaj je na poti okrevanja. Na verandi leži in se solnči in Harro je pri njej. Njen oče, knez Brauneški, je slučajna priča pogovora med njo in Harrom.

In potem gre knez s počasnimi koraki proti steklenim vratom, ki ga ločijo od predsobja pred verando. Po kratkem pomišljanju jih vendar hrešče odpre. Slišati ga morata pač onadva tam zunaj, toda če bi le ujel kakšno besedo... In oba sta ga res slišala, toda soba je komaj pred kratkim dobila opravo, in tuja vrata jima ne povedo ničesar. Knez je pri svoji pošti...

Harro sedi na zelenem stolu, enem izmed tistih, ki škripljejo v vseh sklepih in se jih lahko poslužuje, kakor pravi sam, le na odpoved. Knjigo za skiciranje ima pred seboj in riše boj dveh kuščarjev, ki ga je njegovo hitro oko ujelo na zeleni stehi cvetličnjaka pod verando in kj ga Rožamarija ni mogla videti.

Knez sliši pridušeno zvoneči smeh svoje hčere nad sličico razdraženih zmajčkov. Torej umetnost in spet umetnost, misli knez in pograbi z občutkom pobitosti svoje pismo. Iznenada pa prizveni tedaj čudno prisrčni glas Rožamarije k njegovim ušesom.

«Da, ali boš jutri še tu, Harro?»

«O, jutri še zanesljivo. Da, jutri še.»

«Prej moram zvedeti. Ne smeš kar izginiti, kajti potem te mnogo let ne bom videla. Če bom živela pri starših in morala poslušati zmerom mamino voljo... In nekaj mi moraš obljubiti: vsako leto mi moraš za božič kaj podariti. Saj veš, da me že list iz tvoje knjige za skiciranje zelo osreči. O božiču se mora človek vselej česa veseliti.»

«Da, o božiču», reče Harro in njegov glas zveni, kakor bi ga poslušala skozi tenčico. «Da, takrat si prišla k meni...»

«In še prej. Ko si rezljal iz lesa princeso v sobi, kjer so bili na stropu zlati, zaviti okraski.»

«To veš? To veš tudi?»

Knez je izpustil svoj dnevnik. Ali sta ga pozabila, — ali pa naj bi še on slišal?

«Pogosto sem bila tam in te gledala pri delu. Zakaj nisi dvignil oči.»

«Neumen sem in trdoglav in ti si... Toda kako je to mogoče? Ali nisi vkljenjena v ječo iz mesa in kosti, kakor jaz in mi vsi? Kdo te je tega naučil?»

«Ne vem. Morda moje veliko hrepenenje, samota. In ti nisi tega nikoli poskusil?»

«Kako je mogoče...»

«Čisto preprosto je. Poglej, če ležim, se iztegnem, kolikor se morem, potisnem roke pod lasce, takole — vidiš, in potem začnem hoditi v duhu nazaj v svojo otroško deželo. Saj si tudi ti tam poleg. Na nič drugega ne smem misliti, močno moram hoteti, samo prav malo smem prej jesti in čisto tiho moram biti.»

In potem vzamem dan, uro, kakor jo nosim v spominu, in vanjo se vživim. Potem mi leže pritisk na prsi, ki postaja močnejši in močnejši, nato pa šumenje, kakor bi letela skozi morje zraka. — Harro, ali si me videl pred letom dni?»

«Dvigala si kupo. Hotel sem si domišljati, da sem zaspal in sanjal.»

«Tedaj se mi je prvič posrečilo. In bila sem pri tebi v razvalini... toda tako hudo me je prevzelo, da sem izgubila zavest. In potem sem te iskala, ko sem bila tu v samoti in sramoti, in nisem te našla. Nikoli te nisem našla, ne v razvalini, ne v gozdovih, kjer sva bila pogosto oba. Tedaj sem bila zelo žalostna. In naposled sem te le dobila v izbi, kjer so bili na stropu zlati, zaviti okraski.»

«Da, nekdo je poskušal bolj ali manj posrečeno posneti zlato spleteno okrasje Leonarda da Vincija.»

«Dolga pot je bila, strašne so bile neštete črne reke, ki je tako težko priti čez nje. Zmerom so črne in velike, divje, a mrtvaško tiho hite dalje, in na njihovih bregovih se zgrozi duša, ki je tako nežna. Toda tudi to sem morala prestati. In potem sem te našla. Toda bilo je kakor pri kraljevi hčeri s steklene gore. Spal si.»

«In bil sem tako surov, da sem spal dalje. Ne vem, o tebi se mi je sanjalo...»

«In nekoč sem te videla, ko si rezljal gosi... in ko sem se vrnila v izbo, je bila prazna... in spet sem te morala iti iskat... Toda nisem te našla.»

In potem te nisem mogla več iskati, ker sem bila bolna, in telo je držalo svojo dušo z železnimi kremplji. Toda na božični večer so me minile same od sebe vse bolečine, ležala sem pod jelko in bila sem sama, in tudi prej je prišlo kakor drugače. Tedaj sem si mislila, da te iščem poslednjič. Kajti slutila sem: zdaj pride zlata prostost, in ko bom pri tistih, ki hodijo z lahkimi nogami, potem me tudi ne boš več videl in čutil.»

«Kako si storila, da si se naposled dotaknila moje neumne duše, ki je spala?» je šepnil.

«Našla sem te, Harro; morda si zato, ker je bil božič, mislil name in si mi prišel nekoliko naproti. In moje oči so srečale tvoje... kakor takrat nad robom kupe.»

«Kakor norec sem bil. Preiskal sem vse dvorišče z bršljanovim vodnjakom, ki nima niti izhoda. Tekel sem na cesto. Vrnil sem se v svojo delavnico in norel po njej, dokler se nisem z nogo zadel ob kovčeg. Tedaj se mi je vrnila zavest. V kovčeg sem zmetal svoje reči. Vedel sem, kje si, saj je bilo v listih dosti o tebi napisanega. Ujel sem vlak, potniški vlak najslabše vrste, in potovanje z njim je bilo pravo trpljenje. Sam ne vem, kako mi je bilo pri duši, ko me je vlak tu odložil. Kaj naj bi počel? Toda vsaj to sem hotel zvedeti, kje stanuješ. In tedaj sta me dobila oba zdravnik. — O, Dušica, kaj si storila? To te je stalo kos življenja. In še zdaj se nisi čisto popravila...»

«Nekoliko zraka prostosti sem pokusila — in zdaj je hudo, in to, kar leži pred mano, tudi.»

«Zakaj, Rožamarija?...»

Kaj pripovedujejo cvetlice

1. Zakaj sta zvonček in sneg prijatelja.

Otroci so se kepali in vriskali, da je bilo veselje. Bilo je že v času, ko je sonce z neba topleje dihala in se je ob parobkih že tajal sneg, da se je kazala trava. Tu in tam je že gledal iz zemlje zvonček in tiho zvonil:

«Cin, cin, cingel cin, že cvetim, že zvonim, že k pomladi vse budim, zime več se ne bojim. Snežec, brž se, brž obrni, barvo plašča koj mi vrni...»

«Kakšno barvo plašča pa hočeš?» je vprašala mala Marjetka, stiskajoč sneg v kepo.

«Belo, mojega plašča barvo», je odgovoril zvonček. «Dal sem mu jo, ko me je prosil. No, poslušaj, povem ti.»

In zvonček je pripovedoval:

«Ko je dobri Bog oblekel cvetlice z lepimi, pestrimi oblekicami, je ustvaril tudi sneg in rekel:

«Ti bodi zimska cvetlica! Obleko si pa poišči sam!»

Sneg je šel in se obrnil k travi:

«Barvo tvoje obleke bi rad, travica zelena.»

Travica je pa odvrnila:

«Snežec drobni, ne podala bi se ti zelena barva.»

Sneg je šel k vrtnici, vsej v škrlatu, in rekel:

«Dovoli, da oblečem barvo tvojega plašča.»

Vrtnica pa, vsa gosposka, ga niti pogledala ni. Kar stran se je obrnila.

«Ošabnost nesrečna», je pomislil sneg in se ustavil pri vijolici:

«Daj mi svojo vijoličasto barvo, da si naredim plašč.»

Vijolica je skromno zmajala z glavo in rekla:

«Svoje barve ti ne morem dati. Kaj bi z njo, ko je pa tako neznatna.»

Ves žalosten je odšel sneg in težko mu je bilo. Videl sem ga in ga vprašal:

«Snežec, zakaj si tako žalosten?»

Sneg mi je potožil:

«Nihče mi neče dati barve svoje obleke. Jaz sem pa brez nje. In če je ne dobim, mi bo kakor vetru, ki je zato tako srdit, ker ga nihče ne ljubi.»

Snežec se mi je zasmilil in sem dejal:

«Če ti ugaja moj preprosti plašč, vzemi njegovo barvo.»

«In sneg je vzel mojo barvo», je končal zvonček svoje pripovedovanje, «in tako je zdaj, kadar zapade, tudi bel. Vse cvetlice sovraži, samo mene, zvončka, ne sovraži.»

2. Odkod je v belem cvetu slaka rdeč odblesk.

Slak pripoveduje:

«Otroci, radovedni ste, zakaj je na mojem cvetu, v moji cvetni čaši, rdeč odblesk? Ne sicer v vsakem mojem cvetu, v nekaterih pa le. Povedal vam bom, poslušajte:

Nekoč, ko sem tako cvetel ob cesti, sem videl, da gre Marija s svojim

sinom nekam na potovanje. Otroka je začelo žejati, toda nikjer ni bilo vode. Od druge strani je pa prav tedaj prihajal voznik s svojim vozom.

Marija ga je ustavila: «Dobri voznik, ali imaš kaj vode? Glej, otrok je žejen.»

Voznik je odgovoril: «Vode nimam, toda v čutari je vino. Ali kje bi dobil čašo, da natočim?»

Marija se je ozrla. Njene mile oči so se dotaknile mojega cveta.

«Nalij, dobri voznik, vina v to cvetno čašo», je rekla in mu pomolila moj cvet.

Voznik je nalil. Otrok je pil. In od tistega časa ima moj cvet rdeč odblesk od rdečega vina, ki je ostal iz popite čaše.»

3. Zakaj cvete cikorija z modrim cvetom.

Nekoč je živela deklica, ki je ljubila fanta in bila z njim zaročena. Fant je pa moral na vojno. V neki bitki je padel. Deklica kar ni mogla verjeti, da je njen ženin v resnici mrtev. In izmučena od nestrpnega pričakovanja, da se vrne, ni našla nikjer miru. In je rekla:

«Na deželno cesto pojdem, ki vodi v daljne dežele. Tam bom že od daleč videla, kdaj pride moj ženin. Zakaj on ni mrtev.»

Vztrajno in neutrudno je stala ob cesti in čakala, da zagleda vračajočega se ženina. Zalostila jo je le misel, da bi morala zvečer domov, ker na cesti ne more prenočiti.

Ko je boginja Freya videla to veliko ljubezen, se je sklonila k deklici, jo nežno pobožala in poljubila pa rekla:

«Postani cvetlica. Tvoje modre oči naj bodo tvoji modri cveti, da bodo vsi, ki te bodo videli, občudovali moč hrepenenja.»

In tako čaka zdaj cikorija še danes ta dan ob cestnem parobku in gleda, ali se že ne vrača njen ženin.

Ita Turkova:

Piruhi gospodične Tite

Prokurist Lojze je sedel v svoji pisarni in bobnal s prsti po svetli mizi ter se zagledal v list papirja pred seboj. Soba se je kopala v soncu in skozi široko odprta okna je dihala pomlad...

Na lahko je potrkalo. Lojze se je zganil. Vrata so se tiho odprla in pokazal se je beli obrazek kontoristinje Tite. Lojze je že poznal ta drobni korak in se ni ozrl, le nekaj je zagodel.

«Gospod prokurist, rada bi obiskala za Veliko noč svojo mamo, saj bom smela odpotovati jutri z opoldanskim vlakom?»

«Jutri, jutri...», je mrmral. «Jutri je že velika sobota, hm, že dobro», je prikimal. Zahvalila se je in se zopet tiho odstranila. Le enakomerno udarjanje strojev je motilo tišino.

Prokurist Lojze se je dvignil, šel z roko preko skrbno negovane glave in stopil k oknu. «Velika noč, da, da, skoraj bi bil pozabil.» Potegnil je pismo iz žepa. Prijatelj Tone, učitelj v podeželski vasi, ga je povabil za praznike. Tako lepo mu je pisal: «Pridi, Lojze, boš videl najino srečo in morda vendarle dobiš skomine tudi ti in sežeš po beli ročici...»

«Poet še vedno poetizira», se je nasmejal, zganil pismo in ga vtaknil nazaj v žep ter se spravil na delo. Zdaj pa zdaj se je zagledal v pomlad zunaj. Zazdelo se mu je, da čuje pritrkavanje velikonočnih zvonov iz daljne vasi in da prinaša veter vonj kadila, ki ga je nekoč nosil kot ministrant v procesiji, in prijelo ga je z neodoljivo silo. «Sentimentalnost!» je siknil in nejevoljen zamahnil z roko, kakor bi hotel odpoditi prenadležne misli, ki so ga motile pri delu.

Drugi dan pa si je le vzel dopust. Potisnil je v kovčeg v naglici nekaj najpotrebnejših reči, nabral mimogrede nekaj piruhov za prijateljevo družinico ter se zadnji hip zavihtel preko stopnic že premikajočega se vlaka. Položil je kovčeg na mrežo, odložil klobuk in plašč in se usedel v kot k oknu. Ne da bi se ozrl po svojih sopotnikih, je potegnil časopis iz žepa in se zatopil vanj. Ali ni se mu dalo dolgo brati. Voz se je vedno bolj polnil. Praznično razpoloženi ljudje so glasno govorili in se smejali. Lojze se je naslonil na okno in se zagledal v mimobežeče pokrajine. Sveže umita okna so se bleščala v soncu. Tam po ozki poti od vaške kapele so stopala v dolgi vrsti dekleta z belo pogrnenimi jerbasi na glavah... Ljudje so za hip utihnili in se nagnili k oknom. «Od blagoslova neso», so pojasnjevali in zrlji za njimi, dokler niso izginila v ozadju. V Lojzetu je zaživela preteklost. Kolikokrat se je vozil s hrepenečim srcem takole za praznike, mlad, brezskrben dijak. V papirju je nosil skrbno zavite piruhe, ki jih je pristradal. Za mater, za očeta, za brata in še za nekoga... Lepo pisanko, ki jo je slikal sam. Za temno-oko, mlado sosedovo Pepico, o kateri je sanjaril nad knjigami.

Vse je minilo. Očeta in matere ni več, dom je prešel v tuje roke. Pepica se je poročila s premožnim kmetom. On, Lojze, pa je postal gospod, prokurist velikega industrijskega podjetja. Bilo mu je že preko trideset, a je še vedno kolovratil sam po svetu. Igral se je rad in begal kakor metuljček od cveta do cveta. Ali pridržati ga ni znala nobena. Bil je precej domišljjav, imel velike zahteve ter se oziral le za tako zvano boljšo družbo. Čim starejši pa je postajal, tem bolj se je oklepjal svoje zlate prostosti.

Sprevodnik je zaklical ime male postajice. Lojze se je zdramil iz svojih sanj in planil kvišku. Pograbil je v naglici klobuk in plašč, potegnil kovčeg in toliko da je bil zunaj.

je vlak že pihal dalje. Prijatelj in njegova ženka sta ga sprejela z navdušenjem. Kmalu se je razvilo prijetno, pristrčno razpoloženje. Le otroka sta ga pogledovala še bolj od daleč. Lojze se je spomnil na piruhe. S temi je hotel pridobiti zapiranje malih dveh. Skočil je h kovčegu. Ali vse zaman. Zlomil je ključ, a kovčega ni mogel odpreti. Jel ga je ogledovati. «Pa ne da bi bil, tristo zelenih, — pa ne da bi ne bil moj!...» se je s strahom spomnil. Prijatelj mu je prinesel šop ključev. Poizkušal je in poizkušal. In naenkrat, rsk — pokrov je odskočil. Ali oj, joj! Lojze se je prijel za glavo... Namesto svoje sive obleke je dvignil mehko domačo haljico iz rožaste svile. Nato dva para finih nogavičk in copatke. Duhteče svilen perilo, vse v krasni zlati barvi. Mehki, nežni čipkasti robčki kakor metaljčki in toaletne potrebščine, vse tako ljubki in srčkano, a skrbno in natančno zloženo. Lojzeta je opajal prijeten, vijoličen vonj in kri mu je stopila v glavo. «Dama,» je mrmral, «fina dama, mlada mora biti in lepa mora biti!» Prinesel je na dan še knjigo v elegantni vezavi z zlato obrezo. V njej je tičal list z opazkami. «Hm, torej še duhovita povrh!» Več si ni želel. Prokurist Lojze se je zaljublil... Na dnu kovčega so ležala darila, zavita v svileni papir in povezana s trakom. Lojzeta se je zadelo, kakor da vidi te bele ročice, te drobne prstke, ki so vezali svilene pentljice. Zaman je brskal po imenu. Tedaj se je spomnil, da ima v svojem kovčegu planinsko legitimacijo, in se oddahnil. «Torej me bo le morala ona poiskati,» si je dejal in se sklanjal nad mehkiimi stvarcami, jih občudoval in sanjaril. Šele ključ prijatelja ga je vzdramil. Izposodil si je od neznanke nekaj pomaranč in se vrnil med družinico, ki ga je že nestrpno pričakovala. Užival je na sreči in harmoniji dveh src in hrepenel...

Sveže jutro po praznikih. Vse je še prazno in mirno. Lojze je že v pisarni. Nestrpno meri sobo sem in tja kakor v na-

petem pričakovanju. Neznanka mu noče in noče iz glave. Vidi jo že, kako bo stopila predenj, vitka elegantna pojava. Povpraševala bo po njem, ga nagajivo pogledala in karajoče dvignila svoj prstek. In on? On se ji bo nasmejal, se sklonil nad žugajoči prstek in — in ga poljubil. In potem ji bo poslal rož, lepih rdečih rož in potem?... Lojzeta je postajalo vedno topleje in srce mu je burno utripalo.

Rahlo trkanje. «Prosim!» se je oglasil in se nagnil nad pisalno mizo, da bi skrtil razburjenje. Drobni znani korak in bežni glas kontoristinje Tite. Lojze se je za spoznanje dvignil. «Kaj je novega že na vse zgodaj?» je vprašal skoraj nejevoljen. «Gospod prokurist, oprostite,» je dahnila, da se je začuden ozrl. «Nesrečno naključje — naglica,» je hitela govoriti in držala v roki njegovo planinsko legitimacijo. Pogledal jo je, da se je zbegala. «Kaj? Vi!» je zakričal in skočil proti nji, kakor bi jo hotel zmrvti. Prestrašena je stopila za korak nazaj, lica ji je zalila temna rdečica in v očeh so se ji zasvetile solze. Lojze je videl, da se je spozabil. Zasmilil se mu je, ko je stala vsa preplašena pred njim in ga začudeno zrla z velikimi temnimi očmi. «Oprostite, gospodična, res, moja naglica, neprijeten slučaj,» je dejal in iztegnil roko po njeni. Mehka bela ročica, še nikoli se je ni dotaknil. In ta čisti, odkriti pogled, tedve ustnici, kakor dva rubina, še nikoli jih ni opazil. Ta vonj njenih bujnih las in njenega deviškega telesa, še nikoli ga ni občutil... «Gospod prokurist, kovčeg vam pošljem na dom in dobim svojega, kajne?» je dejala, izvila roko, ki jo je še vedno držal v svoji, in izginila za vrati, ne da bi čakala odgovora.

Še tisto popoldne je dobila gospodična Tita svoj kovčeg in košarico krasnih piruhov in dan pozneje šopek opojno dehtenih vrtnic in... in... in ob letu sta že potovala skupaj z enim kovčegom...

K. Polacek:

SPLOH NI LJUBOSUMNA

Nekatere ženske so ljubosumne kakor vrug, ampak jaz ne.

Sedim v sobi in si pletem žemper. Zelenega kakor trava. Ta barva se mi najbolj poda. Pri tem štejem sama zase: Tri desno, tri levo, oviti, poplesti — in slišim, kako si zraven v ordinaciji moj mož prepeva: Tralalala — tralala, tralala —. Doktor Julij Kocen nima poslušarja za glasbo, poje pa rad.

Nekatere ženske so ljubosumne kakor vrug. Jaz se temu čudim. Moj mož bi lahko počel, kar bi hotel, jaz bi mu ne branila. Ampak on ni tak. Ima preveč dela.

Na primer tale Liščevo je ljubosumna, da se ne da povedati. Lani si je dala odbarvati lase na platinsko barvo in včeraj je prišla tiziansko rdeča. To se ji sploh ni podalo. Lahko bi jo bilo sram v njenih letih. Tudi mene je nekoč prijelo, da bi si dala lase politit s Henno, toda moj mož mi je prepovedal.

Pri tem bi Liščevo menda rada pozabila, da je omožena. Kadar je v partiji prokurista Smole, se zvija, pači in žužnja kakor deklica. Pravijo, da je Smola njen ljubček. Jaz o tem nič ne vem in se ne menim za to. Jaz vem samo to, da je zadnjič bedasto prinesla križevega fanta in potem vprašala, kakor da je padla z neba: «Kdo prav za prav igra?»

Tri desno, tri levo, oviti, poplesti... Doktor še zmeraj poje: Tralalala... tralalala. Mar nima nobenega dela? In jaz bi si tako rada kupila srebrno lisico!

Ondan sem videla pri šinkovcu krasno bluzo. Zamežala sem in šla proč. Mislila sem si: «Ne, dekle, treba je varčevati.» Toda s čarobno silo me je vleklo nazaj k izložbi. Mislila sem si: «Saj ti ni treba kupiti, samo pogledala boš in odšla.» Takrat sem bila zelo žalostna, ker mi je mama pisala, da ji ni

dobro. Pa sem šla v trgovino in kupila tisto bluzo. Pokazal mi je še eno, rožasto, in ko sem jo pogledala, se mi je kar zameglilo pred očmi, da se sploh nisem zavedala, samo slišala sem se, kako govorim: «Zavijte mi tudi tole rožasto!» Ko sem si to bluzo oblekla, se mi je zdel svet precej bolj vesel. Na mano sem pozabila ter sem se spomnila nanjo šele, ko sem stopila v tramvaj. Takole sem si mislila: «Dekle, kaj hočeš, mama je že stara. Kaj za to, če sem si kupila dve bluzi! Saj že dve leti nisem imela kaj obleči. Liščevo si je kupila kostum in večerno obleko.»

Tri desno, tri levo... Danes bi šla rada s svojim možem v kino. Doktor mi je obljubil, da pojdeva, če bo le količkaj mogel. To je dober fant, doktor Kocen. Že tri leta sva skupaj, pa si še nikoli nisva rekla žal besede. Pa pravijo, da moderni zakon nikoli ne drži. Zakaj bi ne? Vse je odvisno od žene. Jaz sem taka, da se vselej rajši ognem. Z mirnostjo se več doseže kakor s hrupom. In sploh nisem ljubosumna. Nekoč sem vprašala moža, ali ni imel pred menoj kake velike ljubezni. On mi je rekel: «Dekle, nikoli!» Ti si moja edina izvoljenka. Vse drugo so bile same otročarije. Jaz mu to prav rada verjamem.

Liščevi pa so spet ljubši lešniki v čokoladi. Zastran mene! Pa naj bodo! Naj dela, kar hoče. Jaz se zanjo ne menim. Ampak vendar bi rada vedela, kaj je na tem resnice, da ima razmerje s prokuristom Smolo. Če je to res, je to grdo, ker je njen mož čeden in ima od njega, kar hoče. Lisec ima sladkorno bolezen in noče o ničemer slišati. Pravi, da hoče imeti mir. Razburja ga mednarodna situacija, in to mu škoduje, ker se človek, ki ima sladkorno, ne sme razburjati. Doktor Kocen pravi, da je najslabše, če se diabetik vznemirja, in on mora razumeti, ker je učen. Sicer

pa — kaj bi ga razburjala mednarodna situacija? Rajši naj pazi na svojo ženo. To je njegova situacija. On bržčas ni ljubosumen, jaz tudi ne. Te lastnosti ne poznam.

Tri desno, tri levo... Nekdo zvoni. Bržkone pacient, ker je doktor prenehal peti. Zadnji čas je nekaj dobre volje, in jaz bi rada vedela zakaj. On je tako skriven in mi nič ne pove. Ampak jaz bom to že izsledila, in potem naj se veseli.

Po hoji je to pacientka. Doktor se klanja in prijazno govori. Skoraj preglasno govori. To mora biti dobra pacientka.

Kdo je neki? Po glasu je ne morem spoznati. Odložim ročno delo in poslušam.

Najprej ne slišim nič, samo neko hetanje. To mi ne ugaja. Kaj naj se pacientka heheta! Pacientka naj pove, kaj ji je, pa bo. Nekatere ženske pozabijo, če pridejo k mlademu in čednemu zdravniku, na svojo bolezen in so sam hihih — habaha.

«Dragi, kaj me ne poznaš?» se je oglasilo v ordinaciji.

Samo pomislite! Vrgla sem delo iz rok in skokoma sem bila med vrati. Pod mojo streho ne bo nobenih —! Nisem ljubosumna, ampak tega ne trpim.

Ako bi bila ona mlada in lepa, bi ne rekla nič. Toda to je bilo že v letih in pobarvano kakor... kakor... Nimam nič zoper to, če je ženska dobro opravljena, ampak to se ji mora podajati. Tejle pa se sploh nič ne poda.

Ko me je doktor uzrl, ga je kar streslo. Ušesa so mu zardela, in to je znamenje, da ima slabo vest. Jaz ga dobro poznam.

Brbljal je: «Marica, ljubica, kaj hočeš tu? Vidiš, da imam pacientko...»

«Pacientka sem, pacientka tja!» sem rekla ostro. «Jaz sedem semle in bom sedela!»

«To ne sme biti...» je dejal doktor Kocen, «to nasprotuje zdravniški tajnosti...»

Pomlad za zamreženim oknom.

«Kaj mi zdravniška tajnost mar! Jaz bom tukaj, in konec besedi!»

Doktor si je mel nos in v zadregi škilil v stran.

Toda tista ženska sploh ni bila v zadregi. Bilo je videti, da je na vse navajena. Ampak meni ne bo kos. Jaz jo naučim. Jaz ji pokažem, kaj se pravi zapeljevati oženjene gospode!

«Dragi», je zagostolela tista starejša nabarvana, ne lepo oblečena ženska. Imela je rjav kostum in okrogel hrbet. Dober okus ima moj soprog, le kar je res. Mislila sem, da zgorim, tako me je bilo sram.

«Dragi, ali se me sploh ne spominjaš več?»

«Ne spominjam se», je zamomljal moj mož, «sploh ne. Ne vem, kaj hočete od mene!»

«Saj sem vendar tvoja sestrična Hermina. Ali zdaj veš, Julček? Tista Hermina vendar, ki ste mi nagajali, ko ste bili še paglavci; Hermina, daj no vina...»

«Aha!» je vzkliknil doktor Kocen, «že vem.»

Gledam zdaj njega, zdaj njo. Kakšna sestrična? Kakšna Hermina? Moj mož mi ni nikoli povedal, da ima kako sorodnico Hermino.

«Mati,» pravi ta sestrična Hermina, «se ti lepo priporoča in te prosi, kaj naj deva na križ, ker jo že dolgo boli.»

«To je različno, Herminica,» je odgovoril moj mož, «jaz bi moral teto najprej videti...»

In veste kaj: ona je bila res njegova sestrična, in ne, kakor bi kdo mislil, «razmerje». Na hitri pogled je bilo to nekaj takega, potem pa se je vse pojasnilo. Jaz seveda že precej spočetka nisem verjela, da bi bil moj mož tak. In tudi če bi bil — kaj potem! Jaz sploh nisem ljubosumna, kakor me poznate.

Sestrična Hermina je prav dobra ženska. Nekoliko si stopa na jezik. Je pred poroko. Vzela bo nekega skladiščnika. In dala mi je recept za vkuhanje čespelej. Moram to poskusiti.

MURNI

(Iz «Vrta hrepenenja».)

urni našega kraja so prav tako glasni kakor murni v hedžaški dolini.

Včeraj mi je dejal tovariš ob tretji molitvi, ko sva šla mimo grma, kjer se jih je skrival cel roj:

«Pojejo in spe hkratu. Ni ropota, ki bi jih mogel zbuditi in končati njih pesem.

Zakriči, zaropotaj! Ne utihnejo ti. Še grom jih ne vznemiri. Ali mar ta živalca ni zavidanja vredna, ko se opaja ob lastnem prepevanju?»

Dolgo sem premišljeval, pa nazadnje le nisem opozoril prijatelja, da so murni morda gluhi.

Spanec hrto.

Pod koničasto senco ciprese spita moja hrta kakor dve puščici v tulu.

Tiho zapri vrata in ju pobožaj.

Tvoja roka jima bo v snu pričarala svežino libanonskega studenca.

Šakal in jež.

Šakal sreča ježa, ki se s težavo premika po peščenem griču navzdol.

«Pozdravljen, bratec!» mu reče z zbadljivim glasom. «Kam pa s tem razposajenim korakom?»

«Ne daleč!» odgovori jež, «na vrt grem, ki ga vidiš ob znožju griča.»

«Spremlim te!» se odloči šakal, «toda le, če ne boš prehiter.»

«A če pridem prvi na vrt?» vpraša jež.

«Če me prehitíš, ti prisegam, da ti bom vsak večer prinesel večerjo.»

«Ali greva?» vpraša jež.

Ko je to rekel, se je zvalil v klobčič in se zakotalil navzdol.

Ko se je šakal spustil v dir, je jež, odskakujoč od pečin, že priletel na vrt.

«Drži svojo obljubo, dragi bratec», je rekel šakalu, ko je ta ves zasopel prihitel za njim.

Žaba in poletje.

Neki večer reče žaba poletju:

«Nikár ne prepusti zimi prehitro svoje vlade. Ali si mar zato poklicalo rože v življenje, da jih boš prepustilo njenemu smrtonosnemu hladu?»

«Oprosti mi,» odgovori poletje, «nisem vedelo, da ceníš lepoto rož.»

«Resnici na ljubo priznam,» de žaba, «da se ne zanimam za cvetice, a ko tebe ne bo več, ne bom mogla naznanjati zaljublencem, da je padla noč na zemljo...»

«Pravkar me je prosil tudi netopir, naj podaljšam svoje bivanje na zemlji, pripomni poletje. «A priznal mi je, da le zato, ker so pozimi nočne žuželke prav redke.»

Pogum

Ivette Delbos je tekla iz velike trgovine na cesto. Res je tekla, hitela čez široko cesto in nato zavila v tiho stransko ulico. Tu se je šele ustavila in začela jokati. Saj res ni mogla več vzdržati! Če kdo človeka šest ur neprestano nesmiselno muči in jezi, mora slednjič obupati, tudi če ima živce dvajsetletne deklice.

Ivette je bila tako razburjena, da ni niti opazila, da je šel za njo mlad, elegantno oblečen gospod. Ko je videl, da deklica sredi na pol temne ulice stoji in joka, se je malo obotavljal, potem pa se je menda opogumil in stopil z dolgimi koraki k njej.

«Oprostite», je rekel z globokim in zvonkim glasom. «Videl sem vas, kako tečete iz trgovine... Ali ste kaj izgubili? Ali se vam je kaj neprijetnega pripetilo? Rad bi vam pomagal!»

Ivette je dvignila glavo in si dobro ogledala moža. Ni bila navajena, da bi jo kdo ogovoril, tudi ni imela tega rada. Toda mladi gospod se ji je zdel zaupanja vreden in situacija je bila tudi res neumna. Ivette se je jezila zdaj na samo sebe.

«Ah,» se rekla, komaj zadržujoč solze. »neumnost! Človek postane vendar tako lahko nervozen...»

Nikakor ni mogla tujemu možu povedati, da je jokala, ker jo je mučila voditeljica njenega oddelka, Hally.

«Če mi nočete povedati,» je dejal mladi mož in se smehljaj, «ne morem prodreti v vašo skrivnost. Toda — ali bi ne hoteli iti kam, kjer je godba? Kjer je kaj življenja?»

Ivette se je najprej pomišljala, potem pa je vendar zmagala njena mladost. Preživela je prav lep in živahen večer. Mladi mož ji je povedal svoje ime — Jean Dorot. «Na svidenje!» je dejal, ko sta se ločila.

Drugi dan je čakal pred trgovino, in Ivette se je dala precej daleč spremiti. Osem dni pozneje ga je predstavila svoji materi, in zdelo se je, da je stari dami gospod Dorot ugajal; smel je večkrat priti. In prihajal je — za četrto ure, kakor je vselej rekel, ostajal pa je ves večer. In ko sta šla potem nekega dne spet skupaj domov, je gospod Dorot vprašal, ali bi ne hotela Ivette zaupati krmila svoje življenjske ladje njegovim rokam...

In Ivette je rekla: da. Bila je res in pošteno zaljubljena.

«Samo nekaj mi moraš obljubiti,» je dejala pozneje in se nasmehnila. «To niso moje muhe — ampak hočem, da pokaže mož tudi pogum! Ne — nič hudega ne zahtevam, samo jutri zjutraj, ko se odpre trgovina, moraš priti v moj oddelek in temu zmajju, Hally, povedati moje mnenje. Zadnje mesece me je mučila kakor še nihče prej, zagrenila mi je življenje... Večkrat sem se pritožila, pa se ji nihče ni upal po robu postaviti!»

Gospod Dorot je poljubil svojo nevesto in se smehljaj; bil je menda res hraber mož. Drugi dan točno ob desetih je prišel v oddelek in stopil h gospe Hally; že pred njegovim pogledom je prebledela. In potem je začel govoriti — glasno in razločno. In naposled je storil gesto, ki se ne sme napačno razumeti. In čudež se je zgodil! Gospa Hally — pred katero so se vsi tresli — se je ponižno priklonila in šla...

«Dragi moj,» je dihnila Ivette in hitela k mlademu možu. «Bil si imeniten. Ti si junak! Ti imaš pogum...»

«Zakaj?» je vprašal Dorot začuden.

«No...» Ivette ni vedela kaj bi od veselja. «Ti si ji vendar povedal moje mnenje, in šla je, ker se je bala!»

«Ne», je dejal skromno gospod Dorot. «Ampak ker sem lastnik te trgovine...»

J. H. Rösler:

Gospa Kodretova

Gospa Kodretova oddaja opremljene sobe, prav za prav dve sobi. Eno z balkonom in klavirjem, drugo tik kuhinje z razgledom po dvorišču. Prvo sobo je dajala v najem za štiri sto dinarjev, drugo za tri sto. Pozneje pa je sklenila, da bo oddajala obe sobi po isti ceni, ter je zahtevala za vsako po štiri sto. Tega pa spet najemnik dvoriščne sobe ni mogel razumeti, da bi moral plačevati za neenako reč enako vsoto. To je uvidela tudi gospa Kodretova, pa je poslej zahtevala za lepšo sobo pet sto dinarjev. Sčasoma se je pa spet premislila in je oddajala obe sobi za enako najemnino. Seveda je izenačila spet navzgor ter zahtevala tudi za dvoriščno sobo pet sto dinarjev. In v tej sobi je stanoval Ivan Božeh.

Soba je draga, si je mislil Ivan Božeh, zato mora imeti gotovo druge bonitete. Zakaj zastoj vendar ne zahteva gospa Kodretova toliko denarja! Toda drugih bonitet ni bilo. V hiši ni bilo niti lepe hčerke, niti se ni pospravljalo več ko po enkrat na dan in od treh žarnic na lestencu je gorela zmeraj le po ena. Kadar je Ivan Božeh potreboval gospo Kodretovo, je ni bilo nikoli doma, kadar je pa ni potreboval, kar se je zelo redko primerilo, zakaj Ivan Božeh je bil pošten človek, je stala z užaljenim obrazom med vrati:

«Dober dan, gospodična,» je rekla glasno. «gotovo spet gospodična sestra, gospod Božeh, kajne?»

Neki večer pa je Ivan Božeh privedel tri prijatelje s seboj. Slavili so Ivanov god, kuhali punč in kvartali. Malo po polnoči so se razšli. Pri gospe Kodretovi je še gorela luč.

Drugo jutro je ležal listek na mizi:

«Moje stanovanje ni gostilna. Sem zelo užaljena. Kodretova.»

To je bilo Ivanu že preveč.

«Draga gospa,» je dejal, «navsezadnje smem vendar še stanovati v svoji sobi?»

«Kaj? Slabo slišim.»

«Mislim le...»

«Kako?»

«Torej dobro, izselim se.»

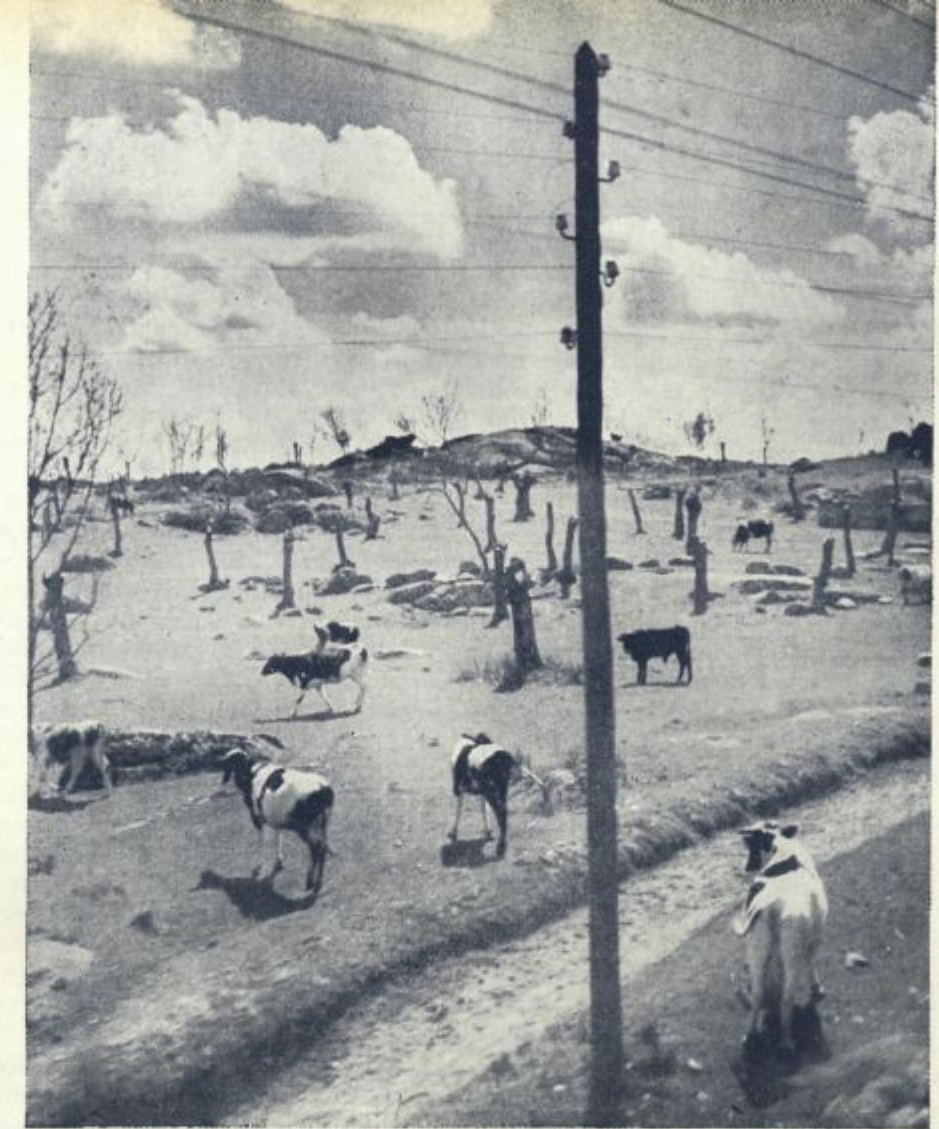
Ivan Božeh je to rekel tiho. Toda že je slišala gospa Kodretova.

«Kaj hočete? Izseliti se hočete?» je zagodrnjala, «le selite se! Le selite se! Prvega bi vam itak odpovedala sobo. Moje sobe niso nikoli prazne. Pri meni stanujejo samo boljši gospodje. Meni sploh ni treba oddajati sob. Vi pač menite, da boste drugje kaj boljšega dobili?»

Ivan Božeh je dobil nekaj boljšega. Zelo lepo sobo pri gospe Pristovškovi. Soba je bila svetla, snažna, gospa Pristovškova prijazna, dobro sta se razumela in Ivan Božeh je bil srečen, da je dobil to sobo.

Nekega dne je pozvonilo.

Gospa Kodretova je stala pred vrati. «Ah, vi stanujete tukaj?» je izpregovorila, ko je zagledala Božeta. «Vi stanujete pri moji svakinji? — No, Lojzka, tega gospoda boš še vesela! Gospod je

tudi pri meni stanoval, ampak samo štiri tedne. Potem je bilo krasote konec. Saj vendar veš, Lojzka, da imam jaz le stalne podnajemnike; kdor je kdaj pri meni stanoval, se spet vrne, — ampak ta gospod se mi ne vrne več, ta gospod ne! Lojzka, le pazi — boš še marsikaj doživela z njim!»

Gospa Pristovškova je nezaupno pogledala svojega podnajemnika.

«No, gospod Božeh...», je rekla nekoliko ostro.

«Ampak, gospa Pristovškova,» je odgovoril Ivan Božeh, «saj me vendar že dolgo poznate. Kolikokrat sva zvečer igrala domino, vzel sem vas v opero s seboj, dobro sva se razumela...»

Gospa Kodretova se je glasno zasmejala:

«Lepo zna govoriti, kaj, Lojzka? Mene je tudi tako pretentaval, gospod Ivan Božeh. Toda ne dolgo. Zakaj napisala sem mu listek!»

«Listek? Kakšen listek?»

Gospa Kodretova je uprla dežnik v preprogo: «Moje stanovanje ni gostilna. Sem zelo užaljena. Kodretova.»

Tudi najpobožnejši ne more v miru živeti, če gospe Kodretovi to ni prav. Gospa Kodretova, ki sicer ni nikoli obiskovala svoje svakinje, je prihajala odslej vsak dan ter pozvedovala, kako je z gospodom Božetom. Življenje je postalo Ivanu pekel. Kaj naj stori? Izselil se je. Preselil se je kar v drugo mesto, samo da bi niti na ulici ne srečal več gospe Kodretove. Preselil se je v Zagreb.

Na Ilici je dobil lepo opremljeno sobo in kar najbolje se je ujemal z domačimi.

Tudi za živino je prišla pomlad.

Minili so trije meseci. Tedaj je morala nekega dne gospodinja odpotovati ter je obljubila svojemu podnajemniku, da pride iz Ljubljane njena dobra prijateljica in bo skrbela zanj. Prijateljica je prišla. Bila je gospa Kodretova.

Že prvi dan — Ivan Božeh še ni videl gospodinjinje namestnice, ker je prišel šele pozno zvečer domov — se mu je pripetila nezgoda. Ivan Božeh je sedel pri večjem delu ter pisal vso noč do zore.

Zjutraj je našel listek, ki je bil porinjen v sobo skozi špranjo pri vratih: «Mi ne krademo luči! Kupite si svečo! Sem zelo užaljena. Kodretova.»

Ivan Božeh je bežal, kolikor so ga noge nesle. Nikoli več ne bom stanoval v opremljeni sobi!» je prisegal sam sebi. «Oženil se bom!» In šel je k lepi plavalasi prodajalki, ki jo je že davno zaklenil v svoje srce, ter jo vprašal:

«Minka, ali hočeš postati moja žena?»

«Hočem, Ivan!»

Skočila mu je okrog vratu.

«Kakšno čudovito naključje!» je vzkliknila.

«Naključje?»

«Da. Lahko te takoj predstavim svoji materi, Ivan!»

«Tvoja mati vendar ne živi v Zagrebu?»

Minka se je zasmejala:

«Seveda ne, moj Ivan. Ampak včeraj je prišla v Zagreb na obisk. Ravno hočem iti k njej. Greš z menoj?»

Ivan Božeh je šel z njo.

Bolje bi bilo, da ni šel.

Bila je gospa Kodretova.

Ločitveno poglavje v zgodovinski luči

es sodobni svet pretresa nezašlišano naraščanje ločitev in z njimi združeni propad družin, ki bi morale biti zdravi temelj vsake države. Nočemo se spuščati v dolgovezno operiranje s statistikami, ki ne povedo ničesar, kar bi že vsi ne vedeli, toda ne moremo si kaj, da bi se ne zgražali nad bajeslovnim številom ločitev, ki še neprestano raste, podobno kugi, katera preti uničiti narode. Nešteti sodobni državniki, politiki in sociologi so skušali zajeziti to poplavo, toda zaman. Lavina, ki so jo sprožili tisti kratkovidni zakonodajalci, ki so v polpretekli dobi uzakonili in olajšali ločitev, drvi z neizprosno logiko naprej in pokopava pod seboj družine in rodove.

Ali so dandanes redke žene, ki tekajo s svojim šestim zakonitim možem po svetu, ne da bi jih bila smrt prejšnjih upravičila v to? Ali je morda kaj nenavadnega videti naše kmečke in delavske rodbine razrite in razbite po ločitvi? Ali se kdaj vprašamo, kam jadramo? Ali se zavedamo, nad kakšnim prepadam trpljenja in bolečin vsega pokolenja se sklanjamo? V odgovor pa slišimo samo obrabljeno frazo, češ, na prelomu dobe živimo, ko stara podoba sveta odmira, nova pa se še ni rodila; obetajo se časi, ki bodo pometli s tradicijo in uvedli bračne reforme, ker po prejšnjem, kakor so živeli naši dedje, ni mogoče več izhajati. Točneje povedano: takšno govorjenje ni drugega, kakor propaganda za svobodno ljubezen.

Res je, potrebni smo reform, toda železnih, ki bi obračunale z ohlapnimi zakoni, prepovedale nepremišljeno sklepanje brakov, ustanovile nedotakljivost družin in prinesle zopet red, snago ter svežega zraka v rodbinsko življenje. Ako bi bila sklenitev braka nepreklicna, bi se vsak že pred poroko dobro premislil, ali je zrel zanjo ali ne, in bi se kakor dandanes ne tolašil z upanjem, da se bo pač ločil, če ne pojde vse po sreči. Kdor stopi s takimi mislimi v zakon, napravi napako že iz vsega početka, ki se mu bo maščevala. Človek namreč ne more hkrati izzivati usodo, posledice in odgovornost pa zvaliti enostavno s svojih ram, ker kazni mora priti; po naravni postavi si poišče drugo žrtev, ki se v tem posebnem primeru, ko se ji roditelji prebrisano izognejo, nedolžni otroci ločencev. Ali je to prav in v redu, idealno in socialno? Mislimo, da ni.

Zato nam ne pomaga kričanje in opravljanje na splošno, marveč mora začeti s poboljšanjem najprej vsak pri sebi samem. Da pa bo to tem uspešneje izvršil, se mora vsakdo baviti z ločitvenimi vprašanji, jih proučavati, presojsati in primerjati. Najprej naj se poglobi v zanimivo poglavje ločitvene zgodovine, bodisi moderne ali antične. Iz nje bo posnel koristne zaključke in izvršil presenetljiva opazovanja, ki jih v naslednjih poglavjih obravnava naš članek.

Ločitev so uzakonili samo visoko kultivirani narodi vselej v času dekadence, to je v trenutku, ko so se začeli moralno razkrajati. Od dneva pa, ko so v katerikoli državi uvedli zakonske predpise, ki so dovoljevali ločitev braka, je število teh nezmotljivo, neprestano in proporcionalno raslo.

Zgodovina nam nadalje kaže tele primere ločitvenih običajev, po katerih so se posamezni narodi ravnali:

Judje so živeli po predpisih Svetega pisma, ki predvideva naslednje ločitvene klavzule: «Če postane možu, potem ko se je poročil in z njo živel, žena močno zoprna zaradi sramotne napake, ki je prej ni opazil na njej, naj ji napiše in izroči ločitveno pismo, nakar naj jo pošlje od hiše.» Kakor vidimo, je bilo to zelo komodno. Dovolj je bilo, če je mož napisal ženi, ki mu ni več ugajala, ločitveno pismo. V resnici pa stvar ni bila tako preprosta. V tistih časih ni bilo šolske obveznosti in le malo jih je bilo, ki so znali pisati. Zateči so se morali k levitu ali duhovniku, ki sta bila pismena. Toda ona sta odrekla pomoč in nista napisala ločitvenega pisma, če so se jima vzroki zdeli nezadostni. Vendar so smatrali za dovolj velik vzrok, zaradi katerega so ženo lahko odpravili, če je zasmodila jed in če se je na izprehodih ali na javnih trgih šalila z mladimi moškimi. Talmud je brez dvoma meril na to, kar dandanes zovemo «flirt». Mojzesov zakonik pa je dovoljeval poleg tega ločitev tudi tedaj, če je ostala žena v zakonu deset let brez otrok.

Perzijci so imeli v Zaratustrovih časih najčistejši zakon v dandanašnjem pomenu besede.

Stari Egipčani so dovoljevali ločitve, toda le v zelo omejeni meri. Nezvestobo so eksemplarično kaznovali: mož je prejel sto palic, ženi pa so odrezali nos.

Nasprotno pa so v Babilonu vladale za razvratneže naravnost rajske razmere. Poročali so se na zelo enostaven način. Enkrat na leto je bil v ta namen javen sejem, kjer so godne device pokupili tisti, ki so zanje več plačali. Zato Babilon ni bil zaman na tako slabem glasu, kajti še bolj ko poroka, je bila poenostavljena ločitev. Ženo so lahko zavrgli zaradi najmanjšega pogrška, mož pa ni bil odgovoren pred nobenim sodiščem niti zaradi nezvestobe, niti zaradi nedostojnega vedenja.

Ko je Confucius sestavil kitajsko zakonodajo, je navedel sedem povodov, katerih tehtnost upravičuje ločitev. Dva izmed njih bi nas utegnila zanimati: mož lahko požene ženo zaradi prekomerne klepetavosti ali pa zaradi tega, ker se ne razume s taščo ali tastom. Vendar je pozneje pripisal korekturo, po kateri je mož moral obdržati ženo, če je privolila, da bo nosila tri leta žalost po taščini smrti. V resnici pa so se Kitajci ločitvenega prava le redko posluževali.

Skoraj enake predpise je imela v starih časih tudi vzhodna Indija.

V zapadni Indiji pa je bilo Hinduju, ki je ostal v zakonu brez otrok, do nedavnega dovoljeno, da si jih je preskrbel, medtem ko je ženo za ta čas posodil bratu ali pa sorodniku s svoje strani.

Stari Grki so sklepali zakone v prvi vrsti zato, da so domovini poklanjali vojake. Iz tega razloga si tudi razlagamo lahkoto, s katero so ločevali neplodne brake, kar so prav za prav delali vsi narodi starega veka. Razni grški zakonodajalci so vsi priznavali pravico do ločitve. Atenci so se ločevali na dva načina: ali je eden izmed zakoncev zaprosil za ločitev ali pa sta oba sporazumno izjavila svojo željo pred arhontom, mirovnim sodnikom tedanjega časa. V nasprotju z dandanašnjim običajem Grkom v primeru nezvestobe ni

bilo dovoljeno, da bi se po ločitvi poročili s svojim sokrivcem. Imeli so tudi paragraf, po katerem ženam, ki so postale zopet proste, ni bilo dovoljeno, da bi si izbrale moža, ki bi bil mlajši od njih. Časi, ko so Grki nezvestobo težko kaznovali, niso dolgo trajali. Takrat so nezvestim ženam odrezali lase, jim zakopali glave v tleč pepel in jih nato usmrtili. Pozneje so si žene priborile veliko neodvisnost in raziskovalci zgodovine nam jih prikazujejo v Šparti sredi polyandričnih zvez kot edine soproge več bratov ali izposojene drugim možem, ki niso imeli toliko otrok, kakor izposojevalec sam.

Ti korumpirani običaji so se po zavzetju Kartagine zanesli tudi v Rim. Kot gospodarji sveta niso Rimljani hlepeli po ničemer bolj kakor po uživanju nagrabljenega bogastva in po oprostitvi od predpisov stroge moralnosti, ki so jih vendar privedli do apoteoze. Iustus nocēs, prapodoba civilnega braka, in confarreatio, predhodnika religioznega, cerkvenega braka, je vedno bolj podminirala ločitev, ki se je tako razširila, da je zakon postal skoraj popolnoma iluzoren. Drugega za drugim je postava postopoma dovoljevala vse ločitvene vzroke: nezvestobo, ostarelost, pijanstvo, nemarnost, zlobo — kakor se zdi, pogost slučaj — naknaden vstop v duhovniški ali vojaški stan in naposled obojestransko privoljenje. Mož se je smel celo ločiti, če si je žena ponaredila kletne ključke ali če je šla na «gaudere» v gledališče, cirkus ali na veselico. Vse to pa so bili prav za prav samo puhli izgovori, ki jih je vsak uporabljal glede na svoje posebne strasti in slabosti. Čednostni Cato se je ločil od svoje žene, da je mogel vzeti lepo Marcijo; Sulla se je v drugo poročil z žensko, ki jo je spoznal v cirkusu; Cicero je zavrnil ženo, da je lahko vzel bogato Publilijo, ki mu je plačala dolgove; Cezar in Antonius sta sklenila zaporedoma štiri brake; Cinna in Pompeius sta napredovala do petih; zato ni čudo, da je Juvenal izjavil, da so bile dobre zakonske žene v Rimu redkeje od belih vran.

Nobenemu zakonodajalcu tiste dobe se ni posrečilo ustaviti to poplavo, potrebni sta bili moč in sila krščanstva, da sta jo polagoma izolirali in omejili. Cerkev ni na en mah potlačila ločitev, toda nikdar se ni oddaljila od tozadevnih svojih naukov; cerkveni očetje in papeži so vedno poudarjali smernico: človek ne more več ločiti tega, kar je Bog združil, in se borili zanjo.

Čeprav je srednjeveška Italija — Benečani, Rimljani in drugi — živela zelo razvratno, vendar tedaj ločitev niso poznali. Enako z malimi izjemami ves srednjeveški svet.

Mohamedov zakonik dopušča ločitev in jo priznava. Zato so se muslimanska plemena, kakor Mauri v Španiji, Arabci, Turki, Perzijci in še mnoga druga, od nekdaj lahko ločevala od žen; vendar te pravice niso nikdar zlorabljali. Po predpisih se poglobljajo v štirimesečno premišljevanje, preden napišejo ženi znano in znamenito ločitveno pismo.

Stari Franki so si obdržali privilegij ločitve do vlade Ludvika Pobožnega, in splošno znano je, da je imel Karel Veliki, čeprav je bil proglašen za svetnika, tri žene zaporedoma, ne da bi ga smrt ene ali druge upravičevala k poroki z naslednjo.

Stari Bizantinci so se po odpadu lahko ločevali.

Indijanske kulture, kakor Inka in Maya ter havajska, ki pa ne spadajo k tem ameriškim kulturam, so tudi poznale ločitev.

Nasprotno pa primitivni narodi, kakor vsi črnci, poznajo sicer mnogoženstvo, ne odslavljajo pa žen, ki so se jih naveličali. Enake postave imajo Eskimi.

Če se pa ozremo po moderni Evropi in Ameriki, deželi neomejenih možnosti, vidimo ravno nasprotno navade. Iz vseh kulturnih dežel slišimo, da ločitve stalno rastejo, novi zakoni pa se krčijo. In to v vseh državah, bodisi v tistih, ki so ločitev od nekdaj dovoljevale, kakor evangelijske in pravoslavne (Nemčija, Holandska, Švedska, Norveška, Danska, Anglija, Severna Amerika, Grčija, Rusija, predvojna Srbija, Bolgarija in Rumunija), bodisi v katoliških (Francija, Italija, Španija, Portugalska, Južna Amerika, Nemška Avstrija, Češkoslovaška, Poljska, Švica, Slovenija, Hrvaška, Belgija, Madžarska, Litva itd.), ki so jo brez pristanka Cerkve prej ali slej uvedle in pričele uporabljati.

Izmed naštetih držav ima Anglija najstrožjo in najbolj zastarelo ločitveno zakonodajo, zato so ločitve razmeroma redkeje. Posebno sodišče «The court for divorce and matrimonial cases» odločuje o zakonskih težavah. Edino nezvestoba more biti zadosten vzrok, ki zakon loči; surovost in drugi težji injuri ne morejo imeti za posledico ločitve.

V Franciji pa je drugače. V zakon iz leta 1792. so prvič vstavili člen, ki dovoljuje sporazumno ločitev. Takrat je tudi zadostovala pritožba, ki jo je formuliral in protokoliral zbor šestih sorodnikov ločitvenega kandidata in jo izročil nalašč za to postavljenemu državnemu uradniku. Poznejši, korigirani zakon iz leta 1816. je bil pametnejši. Prepovedoval je ločitev po 25 letih skupnega zakonskega življenja, zabranjeval pa jo je tudi, če je žena dosegla 45. leto. Dandanes pa lahko zakonsko zvezo prekinemo celo po zlati poroki, kar se ni samo enkrat zgodilo! Po novem zakonu iz leta 1884. so se na Francoskem ločitve strahotno pomnožile. Ob uvedbi elastične rubrike iz omenjenega zakona so računali, da bo le prvo leto prebogato ločitev, ker bodo ljudje nagnite brake pač likvidirali, novi zakonc pa bodo tem močneje združeni, ker njih vez ne bo več obligatna. Zgodilo pa se je prav nasprotno. Prvo leto je bilo le malo ločitev, pozneje pa so se bolj in bolj množile. Citatelji naj se samo spomnijo prvega zaključka, ki smo ga pribili na začetku razprave in ki pravi, da ločitve, kakor hitro so jih v kaki državi dovolili, stalno in proporcionalno naraščajo.

V ostalih kulturnih deželah tudi ni nič bolje, v Nemčiji je morda še dosti slabše. Tudi Amerika se v tem pogledu ne more pohvaliti, o sedanji Rusiji pa je bolje, da ne govorimo.

Naposled nas privede ločitvena zgodovina do zadnjega opazovanja, ki je najneverjetnejše in najžalostnejše: zakonc, ki imajo otroke, se najpogosteje ločujejo! In to je specialiteta našega časa! Ali ne dokazuje, da se vrši vse ločevanje bolj iz poželjenja ko iz potrebe? Saj jo večidel uporabljajo tisti izmed nas, katerih strast je močnejša od srca in pameti! Otroci ločencev pa postanejo predmet mržnje, jeze in sovraštva. Vsa ločitvena zgodovina, od včeraj, kakor od danes, nam to dokazuje, zato naj služi v pomislek, komentar in svarilo vsem.

(A. H.)

V. Martan:

◀ Japonka —

V Evropi je splošno znano, kako napreduje na Japonskem civilizacija. Japonska žena se je že skoraj docela modernizirala. Hodi na visoke šole, udeležuje se v sportu, sploh dela vse, kar delajo naše žene. A vendar na Japonskem še dolgo ni tako kakor pri nas. Japonska žena sploh ni taka kakor naša, ker pač japonski življenjski pogoji niso takšni kakor naši. Sicer pa je ves značaj japonske žene drugačen kakor naš. Vzlic vsemu napredku smatra Japonka za svojo največjo dolžnost, da rodi otroke in da trdo dela do onemoglosti. In pri tem živi na najskromnejši način, kakor pač živi 90% japonskega naroda.

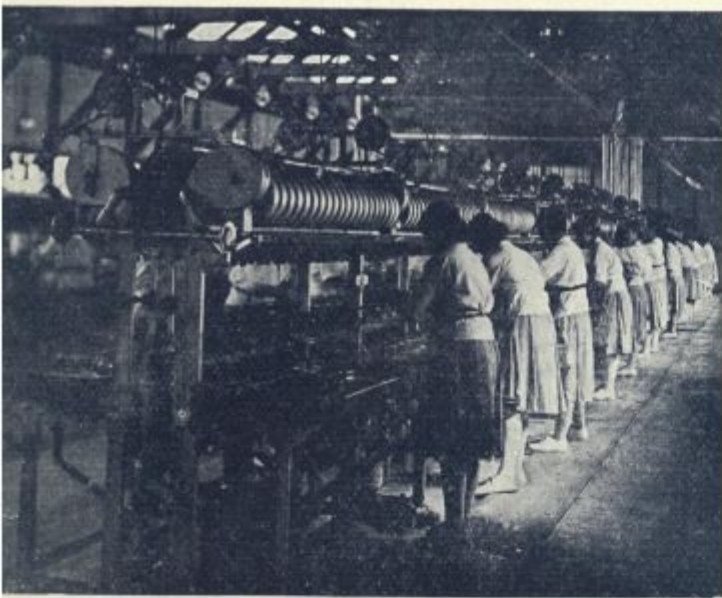
Špartanska skromnost in delavnost Japonke je posledica vsega razvoja tega naroda. Evropec, ki proučuje japonsko življenje, se mora čuditi, kako malo potreb ima Japonec in kako hitro se prilagodi življenju.

Saj se je Japonka približala svetu šele pred dobrimi osemdesetimi leti, ko je znani admiral Perry pristal na japonski obali in navezal stike s to deželo. Pred tem časom so bili božji otoki Niponski pokrajina večnega mraza. Za vlade sejgunov iz dinastije Tokugava od l. 1690. do l. 1840. je bilo 22 neverjetno mrzlih let. Cele generacije so morale preživeti dobe, ko po vsem otočju skoraj ni bilo hrane, ko so ljudje v množicah umirali od lakote in ko so se morali na Japonskem seznaniti tudi z ljudožerstvom. Saj so takrat Japonci jedli celo svoje mrtvece. In vendar so prav te generacije rodile ljudi, ki vodijo dandanes usodo te skrivnostne države. In ta doba strašnih preizkušenj je vcepila Japoncem moč, da znajo še zdaj prenašati pomanjkanje, naučila jih je skromnosti, ki je evropskemu človeku neznana.

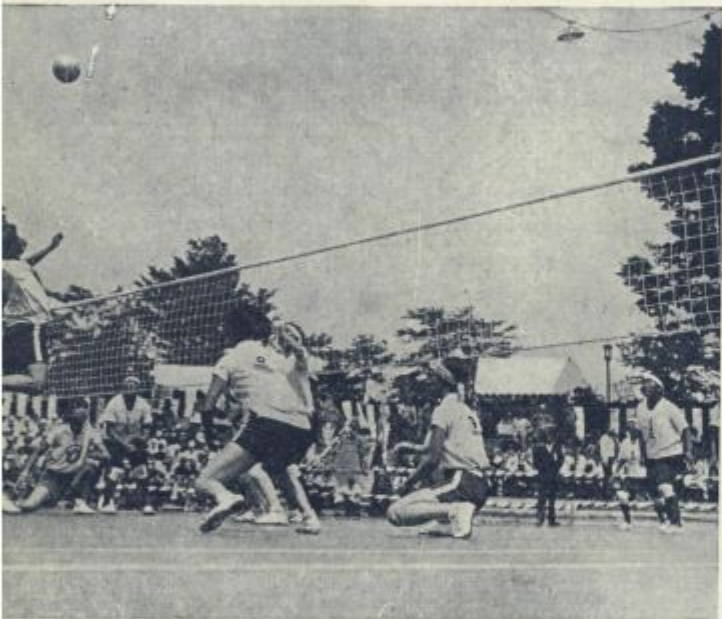
Japonska skromnost je torej posledica zgodovinskega razvoja iz tiste dobe, ko so ljudje stradali, ko niti svoje poglavitne hrane — riža — niso imeli. V devetdesetih letih preteklega stoletja je porabil Japonec vse leto poprečno komaj okoli 250 dinarjev, v zadnjih desetletjih pa se je ta znesek dvignil na 900 dinarjev. Kako malenkostna pa je ta vsota, spoznamo najbolj po tem, če jo primerjamo z letnimi potrebami severnega Američana. V Severni Ameriki porabi namreč povprečen človek na leto okoli 35.000 dinarjev. Vsekako je japonski življenjski minimum med najnižjimi na svetu. Meriti se more samo še s potrebami preprostih narodov, ki niso prišli v stik s civilizacijo.

Ves razmah japonske države je posledica velike rodovitnosti japonske žene. Leta 1872. je bilo na 1000 prebivalcev 17 rojstev na leto, pred sedmimi, osmimi leti pa je bil prirastek že več ko še enkrat večji. Nobena dežela na svetu ne izkazuje tolikšne rodovitnosti. Vzlic veliki umrljivosti otrok se prebivalstvo Japonske vsako leto poveča za skoraj 900.000 ljudi. Umrljivost pa je ostala skoraj ista. Leta 1872. je bilo na 100 oseb samo 19,6 mrtvih, pred osmimi leti pa 19,8.

Čeprav je japonska žena dandanes že dosti bolj moderna, kakor je bila pred nekaj desetletji, vendar hoče roditi čim več otrok. Vsako

nizkih cen japonskih industrijskih izdelkov je v tem, da so na tem delovne moči skoraj zastoj. Na sliki vidimo kopico 12letnih deklet pri strojih.

ženska mladina se je začela posvečati tudi sportu. Vendar pa sport še zmerom privilegij izobraženk — zlasti visokošolk.

Že Japonke obiskujejo tudi umetniške razstave, kjer vidijo svoje slike, ki so slikane dandanes že čisto na evropski način.

špartanska žena ▶

preprečevanje rojstva se ji zdi neodpustljiv zločin in največjo zaščito dobijo tiste žene, ki imajo čim večje število otrok.

V mestih, ki imajo več ko 10.000 prebivalcev, prebiva 57% vseh Japoncev, ostali pa živijo na kmetih. Kmetstvo prebivalstvo je zelo siromašno in njegov življenjski položaj se od dob sejunov skoraj ni izpremenil. Žena mora vse leto delati v gospodarstvu. Zjutraj je prva na nogah, zvečer leže zadnja. Delati mora z možem na polju. Japonski kmet skoraj ne pozna gospodarskega orodja, zlasti ne gospodarskih strojev, in večina ima zemljo samo v najemu, da mora od nje plačevati desetino in hkrati še skrbeti za številno družino. Ko začnajo otroci rasti, ko pridejo v dvanajsto leto, jih že pošljejo v svet za kruhom. V mestu morajo težko delati, da lahko pomagajo domačim ljudem. Velika mestna podjetja imajo svoje agente, ki hodijo po deželi in nabirajo že otroke za lažja dela.

Zlasti mlada dekleta morajo na Japonskem dosti trpeti. V tovarnah jih najamejo za samo hrano, to je za peščico riža na dan in za kos ribe po enkrat na teden. Tovarne najamejo to mladino za najmanj dve leti in otroci morajo delati po 10 do 12 ur na dan, ponoči pa spe kar v tovarnah, da jim ni treba plačevati stanovanj. Razpasla se je celo nekakšna trgovina z dekletimi. Agenti, ki hodijo po deželi, dajejo staršem po 100 jenov (okoli 1600 dinarjev) za otroka in za ta denar mora otrok delati dve leti. Toda še tega denarja starši ne dobe na roke, ampak počasi, kolikor ga pač potrebujejo. Prav v tem napornem delu otrok je vsa skrivnost japonskih trgovskih uspehov. Le zaradi tega, ker imajo delovno moč skoraj zastoj, morejo Japonci prodajati svoje izdelke za smešno nizke cene, le malo dražje, kakor stane material, iz katerega so ti izdelki narejeni.

Mnogo lepše pa je življenje mladih Japonk, ki ne postanejo delavke po tovarnah, ampak gejšice. Po imenu so ta dekleta plesalke, toda po naših pojmi bi jih lažje imenovali prostitutke. Povsod, kamor sega moč japonskega imperija, dobimo čajnice z gejšicami. Na tisoče jih tako služi kruh v Tokiju, po kitajskih pristaniščih, na Koreji, po Mandžuriji, in tudi tisti naši ljudje, ki jih je vojna zanesla v Sibirijo in na Daljni vzhod, so prišli z njimi v stik. Gejšice so mednarodna posetnica Japonske.

In vendar življenje teh gejšic ni tako slabo. Navadno se jim posreči, da dobe prej ali slej moža, kajti tega poklica na Japonskem ne smatrajo za sramotnega. Toda kakor vse kaže, se to pojmovanje v poslednjih letih zelo izpreminja. Moderna japonska žena, ki se že posveča vsem evropskim sportom, ki išče svojih nazorov v Evropi in Ameriki, gleda z nekakšnim studom na poklic gejšice in najbrže se bodo v tem pogledu razmere na Japonskem kmalu izpremenile.

Japonci so znani po svoji prijaznosti in ustrežljivosti. Tu vidimo Japonko, ki s tradicionalnim nasmeškom pozdravlja gosta in ga vabi na svoj dom.

Morda največja značilnost Japonske so še zmerom gejšice, med katerimi dobimo tudi zelo izobražene ženske.

Prizor iz japonske čajnice, kjer čakajo gejšice prihoda gostov.

V londonski izposojevalnici umetnin. Na sliki vidimo umetnike, ki so založili galerijo in čakajo odjemalcev za svoja dela.

Vodja izposojevalnice je bivši oxfordski dijak, ki ima med svojimi nekdanjimi tovaršiji dosti odjemalcev. — Trije dijaki izbirajo slike za društveno slavnost.

«Bernhard Shaw kakor živ. To bi ne bilo slabo za našo domačo razstavo», modruje gospod pred Sharovo sliko.

Nov poklic, ki bi nas po-

Lucien Aigner:

nas po-

O prvi izposojevalnici slik

Neko popoldne lanskega poletja je bila mala londonska ulica Brock Street v tihi četrti bogatinov pozorišče zanimanja vse londonske visoke družbe. V tem londonskem kotičku, kjer stoji nedaleč tudi hotel Claridge, so obstajali pred nizko hišo, ki je še najbolj podobna prav skromnemu hotelu, avtomobili največjih londonskih bogatinov. Odlična «society» se tu ni zbrala zaradi tega, da bi oficijelno sprejela v svoje okrilje kakšno mlado damo iz odlične rodbine. Ne, londonska družba je obiskala umetnike, ampak na čisto poseben način. Prisostvovala je otvoritvi ene najnenavadnejših razstav — prve izposojevalnice slik.

Sir Phillip Sassoon, državni podtajnik za letalstvo v Baldwinovi vladi, ljubljene Angležev, je prevzel pokroviteljstvo te nenavadne razstave, pri kateri se je zbralo toliko ljudi, da so napolnili vse sobane razstavišča in da jih je moralo ostati še dosti na cesti in čakati, da so prišli na vrsto.

Odtlej je «Picture Hire Gallery» zelo popularno londonsko podjetje. Njegovi odjemalci so po večini iz tistih krogov, ki so se udeležili že otvoritve. Ti ljudje navadno nimajo prav dosti smisla za to, da bi razmetavali denar za drage slikarije. Ker pa prirejajo dostikrat doma drage zabave, pri katerih je treba povabiti samo odlično družbo in tej družbi tudi kaj pokazati, si pred zabavo izposodijo za nekaj dni na tej stalni razstavi za razumno majhen denar kup slik, ki jih potem razobesijo po svoji hiši. Pristojbine za izposojanje niso visoke in marsikatera slika se pri taki priložnosti tudi prodaja.

Pravi lastnik te izposojevalnice je mister D. Raunsley, absolvent vseučilišča v Oxfordu. Pogovor z njim je prav zanimiv. Pripoveduje, kako je prišel na misel, da ustanovi takšno izposojevalnico. «Ko sem bil še visokošolec,» pravi, «sem si zmerom želel, da bi imel v svoji sobici majhno zbirko umetnin, toda denarnica mi ni dopuščala tega, da bi si jih bil kupil. Zato sem žrtvoval precej svojih skromnih obedov tovarišem, ki so kakšno lepo sliko imeli, da so mi jo posodili. Zmerom sem se čudil, kako je mogoče, da imamo izposojevalnice za maske in ne vem zakaj še vse, za knjige in še za mnoge kulturne potrebe, ne pa za slike. In tako mi je nekega dne prišlo na misel, da bi ustanovil takšno izposojevalnico slik in plastik. Opazil sem, da je dosti ljudi istega mnenja kakor jaz, in to niso bili samo takšni, ki bi jim manjkalo denarja za nakup umetnin, ampak tudi takšni, ki so imeli doma krasne gale-

«Toliko lepote za uboge štiri šilinge na teden, — a slika je vredna kakšnih sto funtov...»

ga kazalo tudi pri snemati

rije, pa niso marali kupovati slik mladih umetnikov, ker jih pač pravilno niso znali oceniti, čeprav bi te slike radi imeli v svojih domovih. Bali so se pač, da bi ne izmetali za slike preveč denarja, nazadnje pa ugotovili, da slike niso toliko vredne, kakor so si mislili.

Pa še drugače se dajo slike spraviti v promet. Dosti je imenitnih gospa, ki dobe goste, pa bi jim rade pokazale nova umetniška dela, da bi se pohvalile s svojim okusom. No, kaj bi še več pripovedoval. Na takšen način je nastala moda izposojanja slik v najodličnejših londonskih družinah. Če bi se ne bal slabih posledic svoje zgovornosti, bi vam lahko naštel celo vrsto imen lordov, gledaliških in filmskih zvezd, pa tudi drugih odličnikov, ki so prav pogosti obiskovalci moje izposojevalnice. Prav včeraj smo posodili nekemu indijskemu bogatinu velik kip, ki bo za nekaj časa krasil njegovo sprejemnico. Dosti obiskovalcev imam seveda tudi med svojimi nekdanjimi tovariši z vseučilišča v Oxfordu.

V moji izposojevalnici imate na izbero več ko tisoč slik in kipov. Med njimi so tudi prvovrstne stvari. Naj vam imenujem samo kip Johna Skeppinga, ki je med brati vreden 500 funtov (115.000 dinarjev). Posojam ga za dva funta na teden. Med slikami boste dobili vse mogoče po vseh mogočih cenah. Slike nadarjenih mladih slikarjev posojam po dva šilinga za teden dni, večje stvari pa po štiri šilinge. Časih nas ljudje izprašujejo, ali ni to za umetnika poniževalno, da potujejo njih slike od hiše do hiše kakor večni židje. Ne, tega ne morem reči. Slika potuje prav za prav samo za kupcem, ker se prej ali slej dobi kdo, da mu je delo tako všeč, da ga kupi. In slikar bi tudi ne imel denarne škode, če bi se njegovim delom kaj primerilo, kajti vse slike in kipe imamo zavarovane. Zlasti tisti umetniki mi prinašajo slike, ki dosti delajo. Slike imajo pri meni samo posojene, siromašnejšim pa jih kar odkupim. Če bo zanimanje občinstva za slike zmerom takšno, kakršno je bilo doslej, upam, da bom lahko prav kmalu vsa dela od umetnikov kupil, in sicer za prav spodobne cene.

Zanimivo, ali ne? Takšnole «Picture Hire Gallery» bi lahko napravili še marsikje drugje, da bi pomagali mladim umetnikom, ki še nimajo toliko znanja in zvez, da bi se lahko sami uveljavili. In morda ni več daleč čas, ko bodo začele tudi galerije na tak način posojati slike. Kako bi bilo, ko bi nekega dne videli na vratih Louvra, Vatikanske galerije ali Britskega muzeja napis:

«Mona Lisa (neocenljiva) za 10.000 frankov na teden... Zmaga Samotraška (prav primerna za okrasitev veče pri slavnostnih sprejemih) 5000 frankov na teden...»?

«Vidite, gospa! Za vaš ljubki budoar bi ne bilo nič primernejšega kakor ta romantični portret...»

Kakor izposojevalnica knjig, ima tudi izposojevalnica slik in kipov svoj katalog, v katerem obiskovalci gledajo za posameznimi deli in njih cenami.

«V moderen salon spada nekaj modernega, da si naši gostje ne bodo mislili, kako smo starokopitni...»

Na svetu ni dosti avtomobilov, ki bi razvažali toliko slik in kipov kakor avto naše izposojevalnice. Seveda, saj ljudje ne morejo težkih kipov in velikih slik sami prinašati.

Pomladanska
pravljica
na Bledu

TEHNIKA

LEPOTE ●

Smoter in želja vseh naprednih ljudi je, da bi popolnoma obvladali narodo. Zato je čisto razumljivo, da poizkuša človek z znanstvenimi in tehničnimi pomočki imeti v oblasti tudi telesno človeško lepoto. Lepota se lahko dandanes popravi, izboljša in izpopolni že tako zelo, da nikakor ni pretirana trditev ameriškega učenjaka v kozmetični stroki, ki pravi, da ne bo čez 20 let v Ameriki nobene grde ženske več. Ker pa ne verjamemo, da se Amerika v osnovnih socialnih vprašanjih bistveno razločuje od večine evropskih držav, bi popravili to trditev toliko, da ne velja to samo za Ameriko, ampak tudi za Evropo, seveda kolikor bo imela posameznica denarja, da se bo lahko dala polepšati. S tem je namreč prav tako kakor z žitom; čeprav ga je za vse ljudi zadosti na svetu, vendar stradajo milijoni. Tako je tudi lepota monopol samo neznatne peščice žensk, razen tega pa še takšnih, ki so že zaradi svojega prijetnejšega in udobnejšega

življenja veliko manj pod vplivom uničujočega stradanja, skrbi in težkega, trdega dela.

Navzlic temu se pa poslužuje zdaj že veliko ljudi raznih pridobitev tehničnih lepotnih izdelkov. Kozmetično stroko so zadnjih deset let zelo dvignile zlasti tri okolnosti: izpred vsega ženske vse bolj uveljavljajo svojo pravico do lastne odločitve in se bore za moža z modernim orožjem in bolj žilavo kakor nekaj; drugič je lepota zaradi napornega življenja in nesnage mest zmerom večkrat okvarjena; tretjič pa znanost in tehnika v tej stroki hitro napredujeta in lačna obrt hlastno sega po novih izumih, da bi jih takoj izpremenila v denarno korist.

Ženske so prostovoljne žrtve vseh teh okoliščin. Ne smemo pozabiti, da so ženske vseh narodov in vseh dob veliko žrtvovale za lepoto. Zaradi lepote dajejo zamorci otrokom visoke kovinske obroče krog vratu, jim režejo ustnice ali jim pa pohablajo ušesa. Japonke

in Kitajke si pohablajo noge s premajhnimi čevlji. Še danes ta dan šivajo plemenitim indijskim ženam dragulje v čelo ali pa v lice. Stari francoski recepti predpisujejo, da si je treba otreti obraz z beljakom in ga pustiti čez noč na koži. Ninon de Lenclos, do svojega 80. leta občudovana lepota, poroča, da si je sleherno noč pokrivala obraz s presno teletino. Ne moremo trditi, da bi bilo to posebno prijetno, in tudi preveč poceni ni. Zato se pa vsaka ženska lahko kopa, če se le hoče, v vodi, ki ima 6 do 7 stopinj, kakor dela to dandanašnji leto in dan pariška lepota Cécile Sorel.

V primeri s temi domačimi pomočki je večina dandanašnjih normalnih kozmetičnih postopkov gola zabava. Električna igla, s katero se zamore koreninice dlačic v obrazu, nas samo malo zaščemi. Prav tako je tudi pod prho s tenkimi curki, ki poživljajo krvni obtok. Steklена cevka, skozi katero prihaja topli zrak, da poživlja povrhnico (vrhnjo kožo), ne prizadeva bolečin, čeprav je videti nevarna. Veliki dunajski lepoutilni zavod uporablja in prodaja majhne modre svetilke, ki gore kakor vsaka druga električna žarnica in vtirajo razne kreme v povrhnico. Pa tudi vpliva, ki ga imajo na «pacientke» najrazličnejše vrste navidezno fantastičnih priprav iz lesketajočega se kroma in stekla, nikakor ne smemo podcenjevati. Tudi maska iz gorkega parafina, ki se na koži posuši in zagladi vse sledove starosti, je videti gotovo imenitnejša, kakor je v resnici; zmeraj pa tako imenitna, da ženske rade plačajo zanjo tudi stokrat več, kakor je vredna.

Vse te bleščeče se priprave, maže, tekočine in pomočki so nastali iz preprostih dognanj, iz katerih se na različne načine kuje kapital. Znano je, kako delujejo znojnice, kdaj se odpirajo in kdaj zapirajo, znano je, da posebna masaža zvišuje prožnost tkiva in poživlja krvni obtok, pa naj bo ta masaža ročna ali s pomočjo ožarjevalca z modrimi žarki ali z mrzlo vodo ali pa s krtačo iz kakršnekoli tvarine.

Dandanes si lahko v Parizu ali v New Yorku izberete lepoutilni salon popolnoma po svojem okusu — kakor na primer modistko — in dobite tam za več ali manj denarja obraz, ki bo model ali pa posnetek. Zanimivo je, da je prav kozmetična stroka v nekaterih izrazito izseljenjskih državah (v Južni Ameriki, Palestini in v Argentini) med najbolj čislanimi poklici.

Pride čas, ko bomo imeli toliko kozmetičnih salonov kakor krojaških ateljejev, in njih številu se bodo pridružili še saloni zdravnikov-kozmetikov. Saj imamo že zdaj po vseh večjih evropskih mestih celo vrsto dobro zaposlenih zdravnikov-kozmetikov.

Normalna pomlajevalna operacija, pri kateri se napne povrhnica in odstrani del tkiva, traja natanko eno uro, je popolnoma brez bolečin in se lahko čez nekaj let uspešno ponovi. Kar naprej se seveda ne moremo dajati pomlajevalni. Vse kozmetične operacije pa niso tako preproste. Zanje je treba izpred vsega specialista, spretnega in vestnega operaterja. Glavni uspeh takšnih kozmetičnih operacij je pa, kakor pravijo, da se vzbudi pri operiranki občutek, da je videti spet mlajša, ki ji prežene deprimiranost in nerazpoloženje.

Kozmetični zavodi prav dobro vedo, da je poglavitno, če so njih priprave videti grozovite in fantastične. Te čudovite nikljeve rogovile na sliki niso nobena mučilna priprava, ampak čisto navaden aparat, iz katerega veje topli zrak, ki suši mokre lase.

To, kar je sicer čisto preprost domač pomoček, je v kozmetičnem zavodu drag in imeniten izum modernega zdravstva. Tako je tudi s to mlečno masko. Ali si mar niso tudi naše babice devale na lica mleka, da bi bile lepše?

Mleko kot kozmetično sredstvo

Da je mleko dobro lepotilno sredstvo, so vedele ženske vseh časov in vseh narodov. Rimljanke so se kopale v mleku, srednjeveške lepotice pa so se umivale z mlekom, ki so mu primešale raznih dišav. Naše babice so si rade z mlekom masirale obraz. Kot lepotilno sredstvo je bilo znano zlasti mleko oslic, dandanes pa cenijo zelo kozje mleko.

Tudi dandanašnji se mnoge ženske umivajo z mlekom. Mleko osvežuje polt, priporočljivo je zlasti tistim, ki imajo presušeno kožo. Obenem moramo pa pripomniti, da je mleko najcenejše lepotilno sredstvo. Razne kreme, ki imajo v sebi dosti manj hranilnih snovi za kožo, so zelo drage in si jih ne more

vsaka privoščiti. Nekaj žlic mleka pa lahko vsaka ženska utрпи.

Ženska, ki hoče odpraviti gube, naj si vsak dan masira obraz s sladko smetano ali pa s presnim maslom. Vsak večer naj si umije obraz s toplo vodo. Če je voda zelo apnena, naj doda malo boraksa, da postane bolj mehka. Nato naj si namaže obraz s sladko smetano ali pa s presnim maslom in naj si ga približno pet minut masira. Vendar ne smemo kože z močjo masirati, ker jo s tem še bolj razvlečemo in so gube še bolj vidne. Masirati smemo kožo samo lahno, še boljše je, če z lahnimi udarci vtremo maščobo v polt. Po masaži si obraz dobro obrišimo z mehko platneno krpo ali s kosmičem vate ali pa z debelo fro-

tirko. Že čez nekaj dni bomo opazili, da izginjajo gube ter da postaja obraz vse bolj svež in mladosten. Te vsakodnevne masaže ne smemo opustiti, zakaj tudi najbolj zaposlena ženska utegne žrtvovati negi obraza in telesa vsaj pet minut na dan.

Pa ne samo zunanja uporaba mleka koristi lepoti, mnogi trdijo, da je redno uživanje mleka in mlečnih proizvodov še bolj koristno. Posebno kozjemu mleku dajejo dandanes zdravniki prednost. Vsako jutro, takoj ko vstanemo, izpijmo skodelico mleka počasi v majhnih požirkih. Tudi redno uživanje kislega mleka osvežuje polt, jači kri in urejuje prebavo. Dosti žensk ima grdo polt prav zaradi slabe prebave. Z rednim uživanjem mlečnih izdelkov začne drobno živahneje delovati in prebava se na zdrav in neškodljiv način uredi. (ml)

Vojna napoved muham in komarjem

Ne samo v južnih krajih — tudi pri nas se poleti otepamo mrčesa. Posebno nadležne so muhe in komarji. Neznosne so noči, če nam komarji neprestano brečijo okoli glave ali pa če nas muhe že navsezgodaj zbudijo s tem, da si izberejo nos za izvidniško točko. Razen tega so pa muhe v stanovanju sploh nadležne, posebno pa v kuhinji in v shrambi. Dostikrat se zgodi, da nam pokvarijo kakšno jed ali pa da moramo zlitii v pomije poln lonec mleka, ker se nam gabijo mrtve muhe, ki plavajo na njem.

Najboljše sredstvo v obrambi proti muham in komarjem je okno iz mrežice. Takšno okno si lahko sami napravimo. V trgovini z železnino kupimo na metre kovinasto mrežico in jo napnemo na lesen okvir, ki ga potem od zunanje strani pritrdimo v okenski okvir. Okno se vkljub temu lahko odpira in zapira, vendar ne more nobena muha, noben komar in nobena mušica do nas. Posebno v kuhinji, shrambi in obednici naj bi ne bilo nobenega okna brez take mrežice. Zlasti prebivalci na kmetih močno trpijo zaradi mušje nadloge. Kjer so hlevi ali pa ribniki, tam se muhe in komarji še posebno hitro množijo. Zato priporočamo tistim, ki živijo na kmetih, da si vsa okna zavarujejo na zgoraj opisani način.

V gostinski sobi ali pa v sobi, kjer sprejemamo goste, si lahko napravimo čez okna napet zastorček, ki je bolj ličen in ki nas prav tako varuje mušje nadloge. Razen tega prepušča tak zastorček tudi več svetlobe kakor pa okno iz kovinaste mrežice. Za tak zastorček kupimo batist, organdi ali podobno belo tenčico, ki jo napnemo na dva lesena droga ali pa na kovinaste paličice. Te pritrdimo potem z žebli na vrhu in na koncu, kakor kaže naša slika. Paziti pa moramo, da ne ostane ne zgoraj, ne spodaj kakšna odprtina, skozi katero bi mogel mrčes v sobo. Tako se najbolje zavarujemo proti muham, ne da bi imeli v sobi slabšo razsvetljavo.

Napet zastorček nam služi prav tako, kakor okno iz mrežice.

Okno iz mrežice pritrdimo od zunaj z vijaki.

Tri vrste jedi, pripravljene v 15 minutah

Nedavno tega sem imela opravke v manjšem trgu, kjer ima službo strokovne učiteljice ena mojih najljubših tovarišč iz mladih let. Pisala sem ji, da pridem in da jo bom čakala po končanem pouku ob 12. uri pred šolo. Kaj bi vam pravila, kako veseli sva bili druga druge in koliko sva si imeli povedati! Pot je bila kar prekratka, kar naenkrat sva bili doma. Majhna, skromna sobica, a vsak prtič, vsaka slika, vsaka vejica je pričala, da gospodinji tu dekle, ki bi mogla ustvariti možu in otrokom dom, svetel in prijeten, zatočišče sreče in miru. Ko sva odložili svoje reči in si umili roke, mi je ponudila stol in primaknila majhno mizico, na kateri je bilo nekaj knjig in nekaj slik. «Malo potrpi,» me je poprosila, «tako pridem!» Prelistala sem komaj eno knjigo, ko se je že vrnila s pladnjem in s kosilom — rečem vam, še danes se mi zbirajo sline, če se ga domislím. «Gospodinje si pač nisi mogla poiskati boljše,» jo na pol veselo, na pol zavistno pohvalim. «Malo jih je, ki bi bile tako spretné kuharice.» — «Da, res, zelo sem zadovoljna pri njej. Toda, ali jo poznaš, da tako hvaleži njene kuharske spretnosti?» — «Kaj pa mi jo je treba poznati,» ji odvrnem, «najino kosilo vendar dosti zgovorno priča o njeni sposobnosti.» — «To kosilo? To sem vendar sama pripravila, se mi veselo zasmije. Kar sapa mi je zaprlo in precej časa je trajalo, preden sem se toliko zavedela, da sem jo mogla vprašati, kako je vendar to zmogla. In povedala mi je tole:

V štedilniku pripravim za ogenj že prej ta večer. Ker si skuham zajtrk kar na špirtiném kuhlalniku, mi je treba opoldne podtakniti le vžigalico in že mi veselo zaplapola ogenj. Ko sem včeraj dobila tvoje pismo, sem naprosila svojo gospodinjjo, da mi za danes kupi 20 dkg šunke, dve glavici solate in nekaj belega kruha. Skatlico paradižnikove mezge, nekaj masti, moke, kisa, olja in sladkorja ter nekaj jajc in jabolka pa imam vedno v svoji shrambi. Ko sem odšla v kuhinjo, sem najprej zbrisala jabolka. Pri pečlju sem izdolbla luknjo ter vanjo nadevala malo marelične mizge in ščepec debelo sesekljanih orehov. Potem sem jih dela v pekačo in potisnila v pečico. Nato sem za juho razbelila žlico masla in napravila svetlo prežganje. Primešala sem paradižnikove mezge ter zalila z vodo in ostankom juhe, osolila, dodala nekaj kapljic

limonovega soka pa potisnila lonček na rob štedilnika, da je juha lepo počasi vreła. Potem sem napravila solato. Nazadnje sem v dveh kozicah razbelila še po eno veliko žlico masti. V eni kozici sem corla kruhove rezine, v drugi pa sem prav na hitro opekla šunko, jo obrnila na drugo stran in ubila nanjo

Slika 1. Kaj potrebujemo za tako kosilo.

Slika 2. Paradižnikova juha z ocvrtim kruhom.

Slika 3. Jajčka s šunko na ocvrtih kruhovih rezinah in solata.

Slika 4. Pečena jabolka.

jajca. Dve ocvrti kruhovi rezini sem zrezala za k juhi, ostale pa sem zložila na krožnik ter nanje razorstila jajca s šunko.

Medtem so bila pečena že tudi jabolka. Položila sem jih na krožnik in na debelo potresla s sladkorjem. To je torej vsa umetnost. Kar poskusi še ti! Videla boš, da ni prav nič težko.»

Ko sem se popoldne vozila proti domu, mi to tako na hitro pripravljeno kosilo kar ni hotelo iz glave. Kaj ko bi poskusila še jaz? Morda bi pa tudi meni uspelo.

Vedela sem, da imam vse ostalo doma, zato sem na poti s kolodvora kupila samo šunke, solate in 5 dkg orehovitih jedrc.

Komaj sem doma odprla vrata, mi je že mož, ki je ves čemerem sedel v kuhinji, zaklical: «Žena, lačen sem, lačen kakor volk, in če se ne boš urno zasukala, se kar pripravi na najhujše!» Seveda sem ga prav lepo prosila, naj s tem «najhujšim» počaka vsaj 20 minut. V dvajsetih minutah da bo jed na mizi. «Na, malo dolgo bo to, 20 minut za kaka jajčka, saj drugega mi danes pač ni pričakovati, je še med vrati zagodrnjal in odšel iz kuhinje.

Hitro sem se torej lotila dela in uspelo mi je. Ostalo mi je še toliko časa, da sem napisala še celo jedilnik:

1. Paradižnikova juha z ocvrtim kruhom.
2. Ham and eggs na ocvrtih kruhovih rezinah in solata.
3. Pečena jabolka.

To vam je gledal moj preljudi mož! Menda je bil še bolj presenečen, kakor sem bila presenečena jaz opoldne.

In objel me je tako veselo in zadovoljno kakor že dolgo ne. Da, da, ljubezen gre pač skozi želodec!

Žensko zborovanje v Zürichu

Dne 27. februarja t. l. je bilo v Zürichu izredno dobro obiskano javno zborovanje «Svetovne zveze za žensko volilno pravico», kjer so se posebno obširno in temeljito obravnavala pereča vprašanja miru, razorožitve ter razmerja žene k tem vprašanjem. Mirovna resolucija se glasi:

Zborovanje, ki ga je priredila Svetovna zveza za žensko volilno pravico in državljansko žensko udejstvovanje v Zürichu, izjavlja, da je ohranitev miru za vse narode enako pomembna in važna, da mora vsaka mednarodna uredba, ki hoče uresničiti mir, temeljiti na mednarodni solidarnosti ter obsegati sistem skupne varnosti; da Društvo narodov, ki sicer pomeni prvi napredek v tej smeri, še ni priborilo nobene zmage nad nacionalnim egoizmom in da je zato potrebno novo prizadevanje v tem pravcu; da mora javno mnenje bolj energično vplivati na razne vlade, naj izkoriščajo vse možnosti, ki jih nudi pakt Društva narodov, ter podpirajo njegovo delo, da se zrablja navetost mednarodnega položaja v primeru, če bi pretela vojna. Zopetno oboroževanje je le varljivo trenutno izboljševalno sredstvo zoper krizo in brezposelnost.

Renata Tyrševa

Dne 22. februarja je umrla v Pragi gospa Renata Tyrševa, žena duševnega ustvaritelja češkega Sokola.

Renata Tyrševa, rojena Fügnerjeva, se je rodila l. 1854. v Pragi. Kot Fügnerjeva hčerka in Tyrševa žena se je zapisa v zgodovino češkoslovaškega naroda hkrati z imenom obeh ustanoviteljev Sokola, Fügnerja in Tyrša. Bila je zgled idealne češke žene, ki je bila vneto za umetnost in je sama mnogo pisala o likovnih umetnostih, za katere je bila celo referentka pri nekaterih časopisih, zlasti pri «Narodnih listih». Že od svojega 16. leta je sodelovala s svojim vzgojiteljem Tyršem v raziskovanju umetnosti. Ko se je poročila s Tyršem, je s svojim možem mnogo potovala v

študijske namene. Z možem sta študirala umetnostne zbirke v Münchnu, na Dunaju in v Berlinu. Ko se je Tyrš ornil l. 1884. v Prago, je sklenil pogodbo za izdajanje svoje Umetnostne zgodovine, toda zbolel je in l. 1885. umrl. Renata Tyrševa je nadaljevala delo v duhu svojega moža in še isto leto priredila v spomin možu razstavo njegovih del. Posebno se je zanimala za narodno umetnost in jo vneto propagirala s članki in predavanji. Tudi za šole je napisala odlične učbenik.

Ostali čas je posvečala javnemu življenju. Znano je njeno požrtvovalno delo pri ustanavljanju, zgradbi in vodstvu mnogih ženskih organizacij in društev. Dve leti je vodila mestno deklško obrtno šolo in nadzorovala pouk na mestni višji deklški šoli. Leta 1906. jo je imenovalo ministrstvo za javna dela za nadzornico na deklških obrtnih šolah, med vojno se je pa temu delovanju odpovedala. Od jubilejne razstave leta 1890. je bila često povabljena k prireditvam razstav v Pragi in v inozemstvu, tako k razstavam v Londonu in Parizu. Dalje je sodelovala pri ustanavljanju Kulturne zveze češkoslovaškega narodnega sveta, katerega častni član je bila. Bila je tudi soustanoviteljica Češkega Srca (České Srdce, l. 1917.) in do smrti njegova predsednica. V tem društvu je delala in skrbela za blaginjo češke mladine. Ni bilo dneva, da bi ne bila prišla v društvene prostore in se udeležila vseh društvenih del. Njen bistri duh je dal premnogo izpodbud v prid temu društvu, katerega namen je bil, da podpira in rešuje češkega človeka, zlasti v najtežjih vojnih časih. Ni ga bilo dobrodelnega društva, kjer bi ne bila vztrajno delovala. Dolgo vrsto let je bila članica kuratorija Naprstkovega muzeja, praškega Sokola in Zveze slovenskih žen. Za svoje odlične zasluge je bila odlikovana z redom sv. Save, z Medaljo revolucije, češkoslovaškega Sokola in mesta Prage. Leta 1931. jo je Karlova univerza v Pragi promovirala za častnega doktorja filozofije.

Ženski poklici v srednjem veku

Večina ljudi misli, da so dobile ženske šele v najnovšem času pristop k poklicem, ki jih opravljajo navadno moški. Toda če pogledamo več sto let stare slike, vidimo, da to ni tako, temveč da so bile ženske že takrat v marsičem «mojstrice» in da so znale prav spretno in vešče izvrševati obrti, ki slovijo kot izključno moški poklici. Med njimi nahajamo poleg drugih čevljarice, vrvarice, barvarice in krznarice, da celo izdelovalke igralnih kart. V tedanjih časih so dobro vedeli, kako naj se reprezentira ta ali oni obrtni «ceh», in nikomur bi ne bilo prišlo na um, da bi upodobil vrvarico brez vrvi, krznarico brez kožuhovine. Nasprotno: umetnik se je najvestneje potrudil, da bi niti enega detajla ne izpustil. In tako nam kažejo slike lepo vrvarico v dolgem krilu, okrašenem z

vrvmi, in z vsemi drugimi pripravami, ki so na sliki tako natanko ponazorjene, da se glede njenega poklica ne more nihče zmotiti.

Trgovina z dekleti

Načelnik ameriške državne policije Edgar Hoover je odredil v okviru svojih oddelkov, t. zv. G-Men, posebno brigado za pobijanje trgovine z belimi sužnjami. Ko so v Ameriki tihotapili alkoholne pijače, je bila trgovina z dekleti le postranska panoga delovanja gangsterjev. Po ukinitvi prohibicije pa se je ta trgovina močno razpasla, tako da se ceni njen promet na več sto milijonov dolarjev na leto in je pri tem udeleženih do 900.000 ljudi. Letos so prijeli meseca februarja v New Yorku Charlesa L. Luciana, ki so mu dokazali, da je zaslužil s prodajo 2000 deklet vsako leto dvanajst milijonov dolarjev. Skoraj prav toliko je zaslužil tudi Nick Montana, ki je vodil svojo trgovino iz elegantnega newyorškega hotela. Hoover se je obrnil na ameriško javnost, da bi mu pomagala v boju proti modernemu zaslužnjevanju, zakaj trgovina z dekleti je od l. 1935. zrasla za 33 odstotkov. Hoover meni, da bo treba poostri kazni, če naj bo boj proti modernim zaslužnjevalcem uspešen. Glavno lovišče trgovcev z dekleti je bila nekoč vzhodna Evropa; Pariz je bil središče te trgovine. Vse do leta 1923. so pošiljali vsako leto po več sto deklet v Levanto in Južno Ameriko. Toda poostritev predpisov je povzročila težave z evropskimi dekleti, določeni za prekomorske dežele, tako da je trgovina s te strani znatno nazadovala. To so izrabili gangsterji v Zedinjenih državah, ki jim je odprava prohibicije vzela dobičkanosno polje njihovega delovanja.

Po skušnjah ameriške policije je 50 odstotkov izkoriščenih deklet s kmetov, 45 odstotkov iz mest. Najbolj gre agentom pšenica v klasje v na pol nepismenih krajih ter pri priseljencih v industrijskih okrožjih držav Pensylvanije, Ohia in Indiane. Človekoljubne organizacije za pobijanje trgovine z dekleti in za zaščito otrok so dosegle samo to, da ne padajo v kremplje trgovcev neizkušena podeželska dekleta, ki prihajajo za delom v velika mesta. Toda ne more se dovolj čuvati neizkušenih, ki se dajo po deželi zapeljati z mikavnimi ponudbami služb v zabavnih podjetjih, ki se potem izkažejo kot prve postaje k prostituciji. Proti koncu februarja so v Kaliforniji aretirali s petimi dekleti M. Schreblovo, ki je priznala, da ima iz svojega posla prejemkov okrog sto tisoč dolarjev na leto.

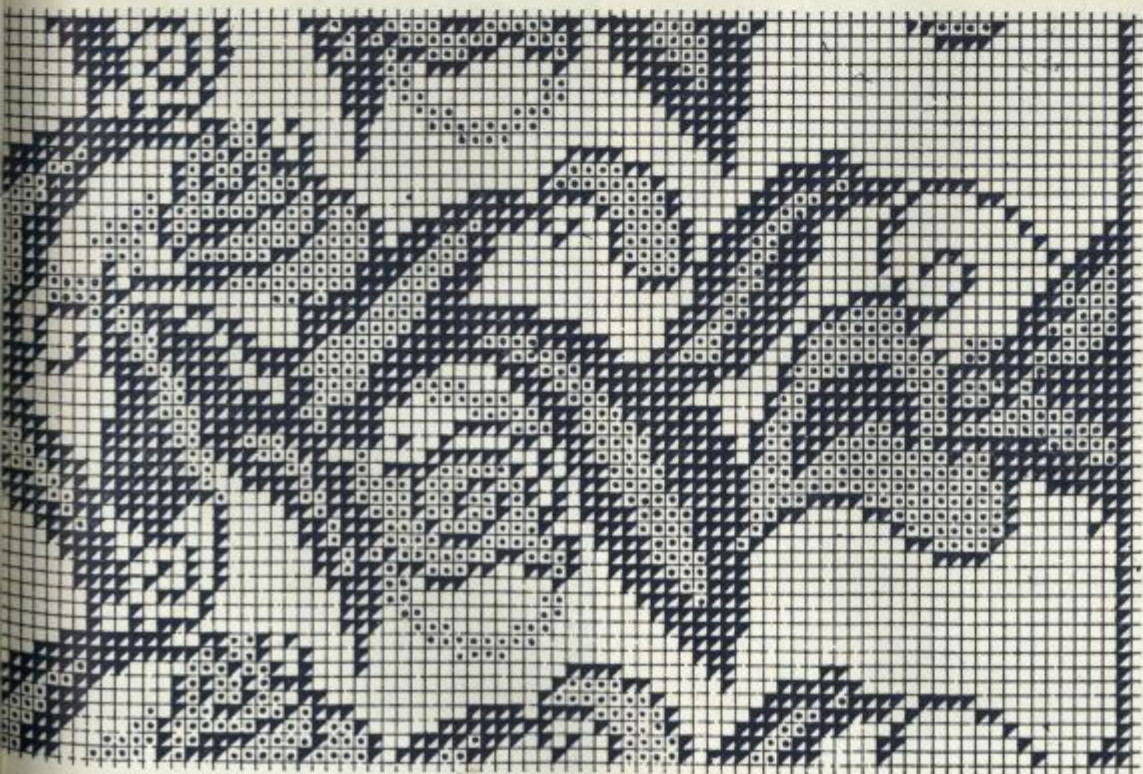
Za stol iz babičine zapuščine

Črna stol starinske oblike je kaj primerna prevleka po tem vzorcu.

Črna prevleka je sicer res nekoliko draga in je z njo precej težje delati, je pa zato lepa in dragocena.

Črna prevleka za sedež je velika 70 × 62 cm, to se pravi, 115 vodoravnih in 160 vodoravnih v dolžino. Prav tako velika je prevleka za naslanjalo. Za vsako izmed teh prevlek potrebujemo 70 cm dolga in 75 cm širok kos sudanske tkanine, ki jo rabimo skupaj z kelimsko vezanje, in svetlordečo, črno in bežo vseh treh barv, skupaj približno 1 kg. Vezemo po navodih na spodnji sliki, in sicer takole: kar je označeno s piko, vezemo v črno, kar je označeno s trikotom, črno, četverkotnike pa bež.

Desna slika nam kaže vzorec za prevleko z enakim vzorcem. Vezena površina meri 45 × 40 cm, oziroma 82 vodoravnih in 70 vodoravnih v dolžino in 70 vodoravnih v širino. Za prevleko potrebujemo pravokoten kos sudanske tkanine, ki je 55 cm dolga in 50 cm široka, in okoli 600 g sudanske volne istih barv kakor za prevleko.

Ta vzorec vezemo lahko tudi s križnim vodoravom in si izberemo namesto označenih barv druge, ki se skladajo z barvo sobe. Ker vzorec lahko poljubno ponavljamo, je kaj prikladen tudi za stenske preproge oziroma ščitnike in za predposteljnice.

Vedno in povsod platno in ažur

Zavese s pisanim vezenjem

Takšne zavese se prav lepo podajo v sobo z modernim gladkim pohištvom, ker jo zelo povzdignejo. So iz markizeta barve ekri in imajo na obeh straneh volano, ki prav lahko tudi odpade, spodaj pa pet vijugastih črt, od katerih je vsaka sestavljena iz dveh. Vse vijugaste črte vezemo z občrtnim vbodom, in sicer s prejico muline Mez. — C. M. S.

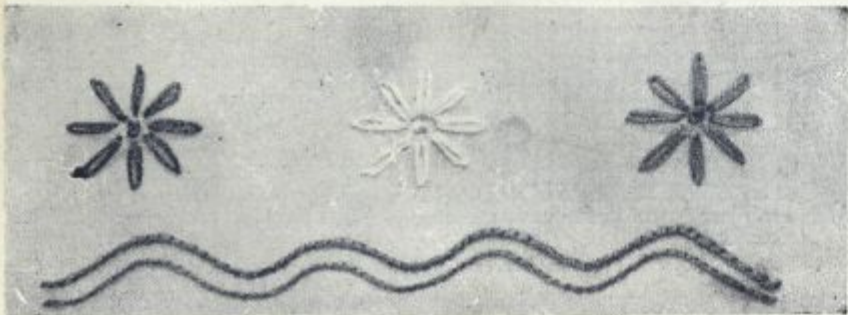
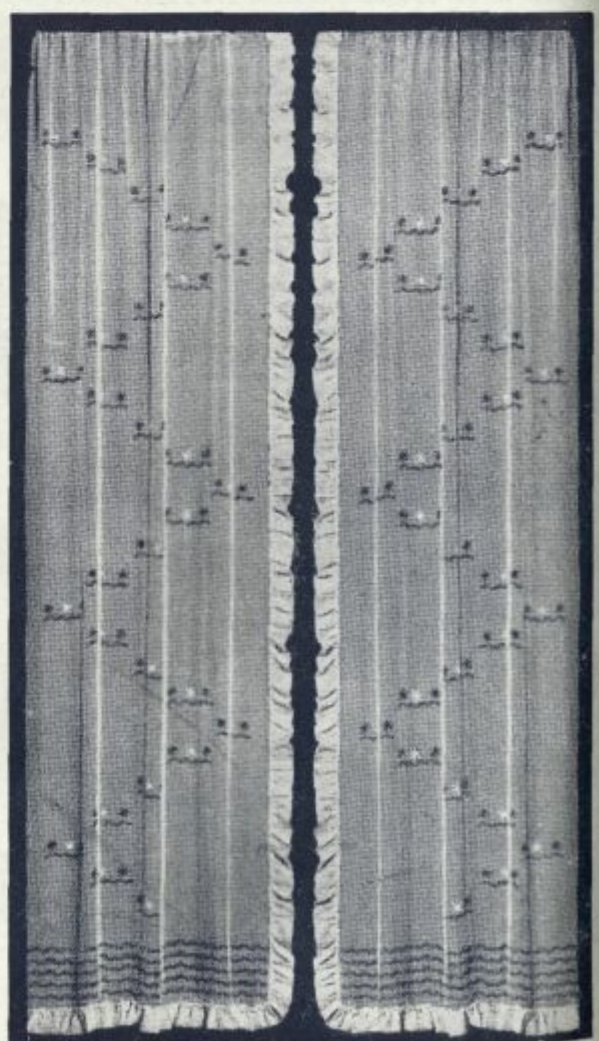
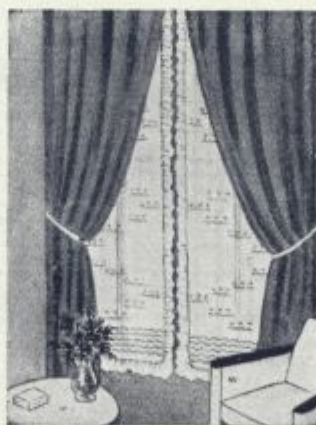
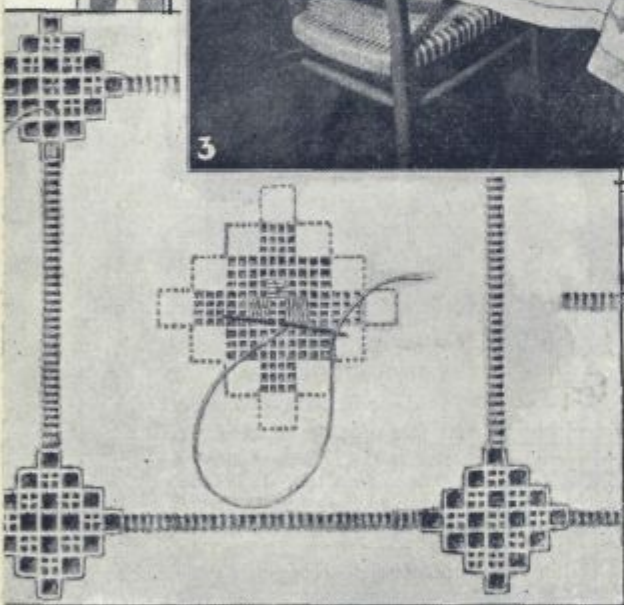
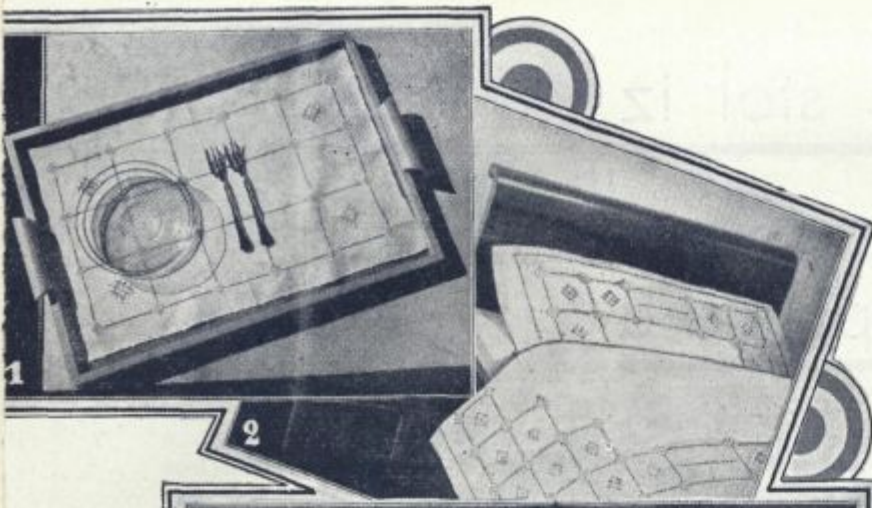
Za cvete vzamemo trojno nit. Vsak vbod je navadna potegnjena zanka, ki je zgoraj pripeta s kratkim šivom. Vrstijo se cveti rdeče, modre, zelene in bele barve. Vijugaste črte vezemo z dvema odtenkoma zelene barve.

Za obe polovici zaves, ki so $2\frac{1}{2}$ m dolge in 90 cm široke, potrebujemo nekako 25 predenc, in sicer 10 zelenih ter po 5 rdečih, belih in modrih.

Ažur je še zmeraj najlepši okras za platneno posteljno in namizno perilo. Seveda moramo v ta namen vzeti platno iz čistega lana in prav drobno tkano. Vezemo z nitjo Mez C. M. S. primerne debeline.

Stranice velikih kvadratov so vezene s črtnim vbodom, kvadrati na sredi in na vogalih velikih kvadratov pa s toledskim vbodom.

Ta vzorec je primeren za razne prtičke, namizne prte, blazine in drugo posteljno perilo.

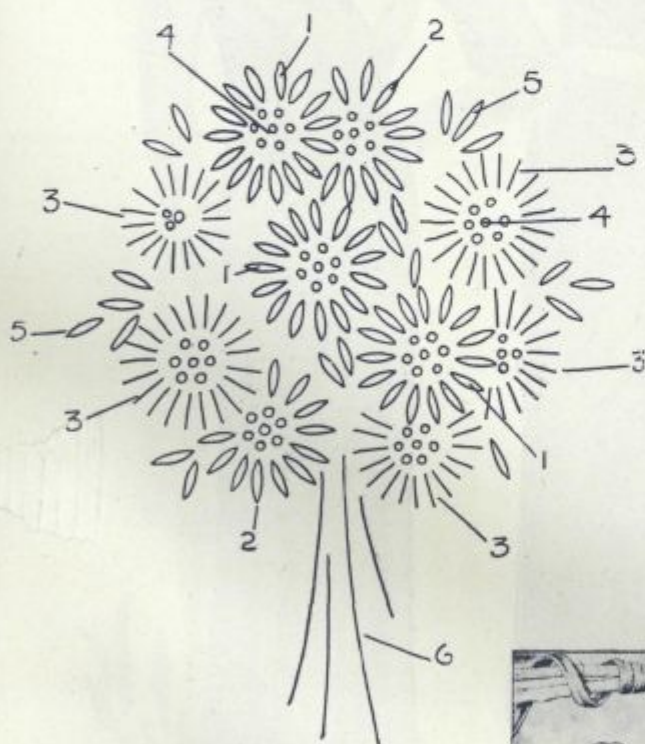

Za one,

ki ljubijo

red in

snago

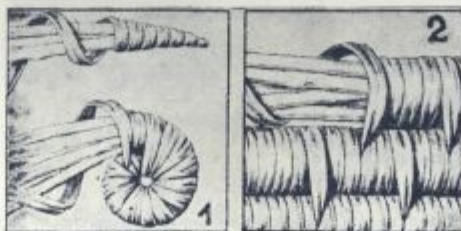

Zgoraj: Da se Vam praznja bluza v omari ali v kovčegu ne bo zaprašila in pomečkala, lahko preprečite na tale način: Na obešalnik pripnite z risalnimi žeblički primerno zaokrožen močan bel karton. Sedaj obesite bluzo. Čez bluzo pa potegnite prevleko, kakršno vidite na naši sliki. Zgoraj je sešita prav tako zaokroženo, kakor je obešalnik. Tudi ob straneh je sešita. Spodaj pa se zavezuje s trakci. Napravite jo lahko iz vzorčastega kretona ali pa iz enobarvne umetne svile. V tem primeru jo okrasite s šopkom pisanega cvetja. Vezite s prejico muline Mez-C. M. S. v naslednjih barvah: 1 in 2 vinskordeče, 3 modro, 4 rumeno, 5 in 6 zeleno.

Spodaj: Pripravna in čedna košarica, ki jo vidite na sliki, je narejena iz nepobarvanega ličja. Ličje ovijamo okoli 1½ cm debelega šopa iz ličja tako, kakor je videti na sliki 1 in 2.

Košarico začnemo plesti pri dnu, in sicer iz sredine (glej sliko 1). Šope ličja zavijamo v polžasti obliki in jih hkrati ovijamo, pri vsakem četrtem ovoju pa jih pritrdimo na prejšnjo vrsto (glej sliko 2).

Ko ima dno košarice v premeru 20 cm, delamo takoj o b o d. Ovite šope ličja moramo pokladati drugega na drugega tako, da meri obseg košarice po štirih naslednjih krogih 92 cm. Nato naredimo tri enako velike kroge. V naslednjem (osmem) krogu pričnemo košarico spet zoževati in jo postopoma zožujemo tako dolgo, dokler nimamo v premeru samo še 22 cm.

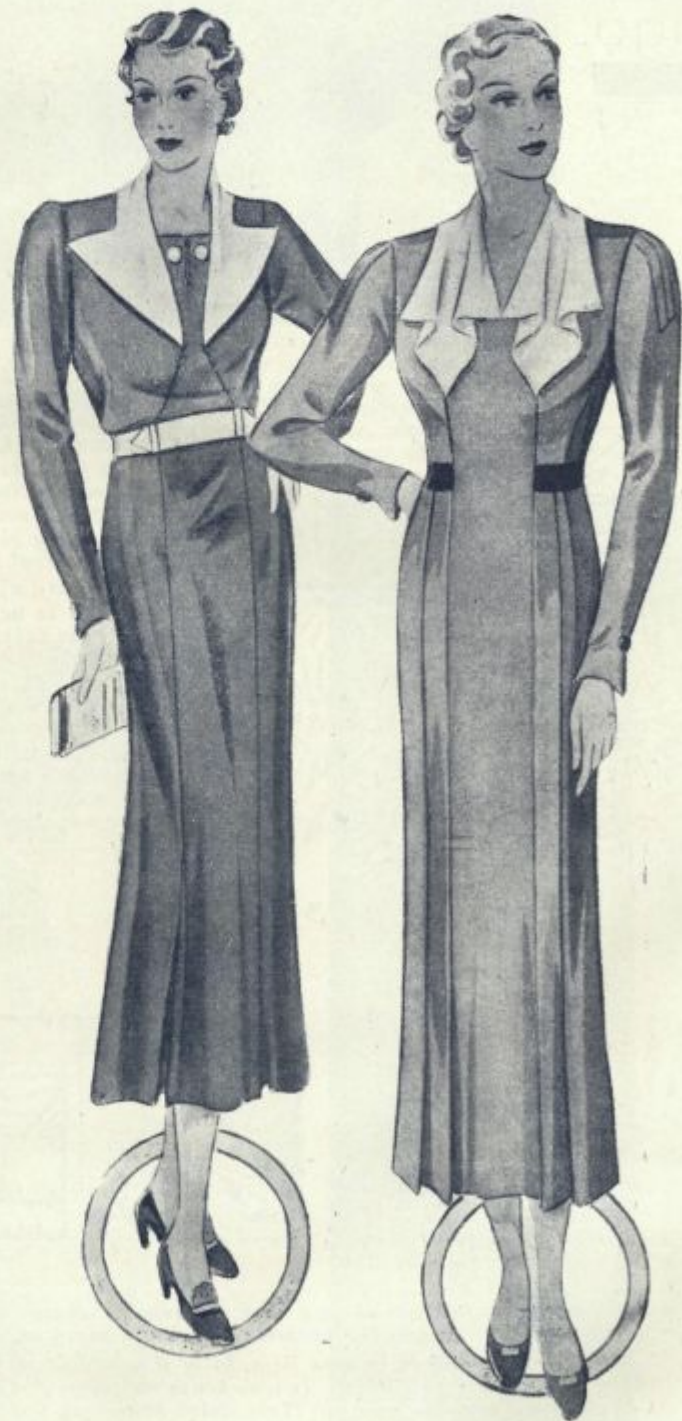

Nekoliko ozbokli pokrov ima v premeru 20 cm in je spleten iz šestih zavojitih krogov. Na košarico je pritrjen samo na eni strani.

Ročaj napravimo iz šopa ličja, ki je 175 cm dolg. Iz njega naredimo krog in ga opletemo z ličjem. Iz tega kroga naredimo dvojni ročaj, ki ima na vsakem koncu po eno 10–15 cm dolgo zanko, za katero ga pritrdimo na košarico.

Tudi nevitka
dama
se lahko elegantno
obleče

Prva obleka ima ovrtnik in gladek naprsnik iz belega pikeja, ozke rokave in v pasu ni prerezana. Za to obleko potrebujemo okoli 3-50 m blaga, če je široko 130 cm.

Elegantna obleka s tuniko. Život ima spredaj obliko telovnika in je okrašen s poševnimi robčki. Ovrtnik se končuje spredaj s petljo. Blaga je treba 3-50 m, če je 96 cm široko.

Preprosta obleka iz tenke in gladke tkanine rumenkastorjave barve. Krilo je sestavljeno iz več pol. Zaradi tega ter zaradi zavirkov in ozkih rokavov je postava videti vitkejša. Medtem ko je za vitko postavo najboljši okras iz belega pikeja, priporočamo močnejši dami, da izbere katero izmed drugih svetlih barv. Blaga potrebujemo okoli 3-10 m, če je 130 cm široko.

Popoldanska obleka iz temnega motnega krepa. Ovrtnik je iz krepsatena, pas pa iz žameta. Blaga je treba nekako 3-65 m, če je 96 cm široko.

Novosti za pomlad

Sportni kostum iz karirastega blaga. Jopica se tesno prilega životu in ima zadaj po sredini sešiv. Rokavi so ozki. Desni rob krila sega čez levega in se zgoraj zapenja s tremi gumbi. Ta kostum se da narediti tudi iz ponošene moške obleke. Zanj potrebujemo nekako 2-50 m blaga, ki je široko 140 cm.

Obleka z bolerom iz črnega sukna. Spodnji del krila in reverji bolera so okrašeni z aplikacijami.

Preprosta, ljubka obleka. Okrašena je v obliki trakov z blagom drugačne barve.

Žena naj bo lepa tudi v kuhinji

Predpasnik z naramnicami je okrašen z pločki in z vezenjem. Zanj potrebujemo okoli 85 cm blaga, če je 110 cm široko, 2,85 m čipk in 1,10 m pločka, ki naj bo 2 cm širok. (Vzorec za vezenje je na krojni polji).

Predpasnik brez naramnic se zapenja spredaj na obleko z zaponko, zadaj pa se v pasu zavezuje. Ozaljšan je kakor prejšnji s čipkami, pločki in z vezenjem. Za takšen predpasnik je treba približno 90 cm blaga, če je 110 cm široko, 2,45 m čipk in 1,50 m pločka, 2 cm širokega.

Kozaški predpasnik je spodaj zvončast in ima kratke nabrane rokave. Zanj je primeren rožast kreton in platno ali pa polplatno. Blaga potrebujemo okoli 3,10 m, če je 80 cm široko.

Predpasnik iz karirastega lanenega platna z naramnicama, ki sta zadaj prekržani. Na desni strani je našit žep. Za ta predpasnik je treba približno 1,10 m blaga, ki je 80 cm široko.

Za naše najmlajše

Praktične hlačke (slika 50), ki tvorijo z zgornjim delom en kos, tako da se otrok zavije vanje kakor v plenico. Hlačke se spredaj v pasu zavezujejo v petljo. Blaga potrebujemo okoli 90 cm, če je 70 cm široko.

Hlačke za punčko (slika 53), ki se zapenjajo na naramnice. Potrebujemo okoli 80 cm blaga, če je 80 cm široko.

Pripravne hlačke za punčko (slika 51), ki so samo zarobljene ali pa obkvačkane. Pod te hlačke zavijemo otroka v trikotno plenico. Za hlačke je treba okoli 65 cm blaga, širokega 80 cm.

Srajčka za punčko (slika 55). Zgornja nima na rami nobenega šiva, spodnja je pa pri vratu bolj izrezana. Za vsako potrebujemo približno po 40 cm blaga, širokega 80 cm.

Otroška oblekica in čepica (slika 56). Blaga potrebujemo okoli 1,35 m, če je 80 cm široko.

„Odol“ varuje zdravje Vaših otrok

ker odvira okuženje z nahodom, z boleznimi v grlu in z drugimi boleznimi. Odol osvežuje in poživlja. Z Odolom si ohranite zdrave zobe in zdravo ustno duplino. Zato navajajte otroke, da si bodo že od mladih nog negovali usta z Odolovo ustno vodo in da se bodo zavedali, da ni pomočka, ki bi tako varoval zobe, usta, žleze in grlo kakor Odol.

L83
ANTISEPTIČNO
TER UNIČUJE BAKTERIJE

ODOL

L83 je oznaka še bolj izpopolnjenega Odola, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvišano. Bakteriološke in klinične preiskave so znanstveno dognale, da Odol uničuje bakterije.

(Nadaljevanje.)

Na hodniku je stal primarij dr. Sušec razkoračen pred vrati svoje ambulančne sobe.

«Le počasi, gospod doktor! Kam pa tako naglo? Saj ne gori!» Oh, ti presneti dedec, da ga je moral prav tu dobiti! Kaj pa dela sploh ob tej uri v bolnici? Ali je morda že opravil pri Anamariji? In kako mogočno stoji! Samo da mu pokaže, kdo je on in kdo je v primeri z njim kak doktorček Povoden.

«K ženi moram!» je odgovoril Janko kolikor mogoče mirno, ne da bi se bil ustavil.

«Počakajte!» Nato se je moral Povoden ustaviti. Sušec pa je pogledal mimo njega na tla pod okna, poklical strežnika in zakričal nad njim, kako si drzne puščati toliko smetja v grelcih centralne kurjave. Potem je oštel še operacijsko sestro, ki je prišla slučajno mimo, in ji očital, da je pustila po dopoldanski operaciji še pol nesnage na tleh, ko je v resnici morda našel komaj neznamen kosmiček okrvavljene vate v kak-

šnem kotu. Sestra Prudencija je odšla vsa zardela, in še Janku je bilo, kakor vselej ob takih priložnostih, zelo nerodno.

«Gospod doktor, kdaj boste pa napisali poročila za higienski zavod? Ali naj jih spišem sam, ko imam toliko časa? Tega tu notri bi tudi vi lahko zaklanfali, sestra ga bo pa prevezala!»

To je bilo toliko, kakor: zdaj ostaneš tu in ne pojdeš k svoji ženi, dokler ti jaz tega ne dovolim ali pa vsaj dokler sem jaz še tukaj. Za mojim hrbtom pa delaj kakor vedno, kar si ti zdi prav!

Janko je šel v pisarno, se tam slekel in oblekel belo haljo in v mislih hodil po Suščevem licu. Ta prekleti tiran! Ta vrag bestialni! Samo da njegova obvelja, pa ti bo pohodil človeka! Kaj njemu, da hočeš biti človek, da hočeš k svoji ženi! Da hočeš za vraga vedeti, ali si oče! In nobene sestre ni blizu! Prav gotovo si ne upajo ali pa jim je kar naravnost prepovedal. Morda pa je katastrofa blizu? Morda mu neče povedati in ga neče plašiti. Ah kaj, ta človek ga samo draži in sekira, zato da mu pokaže stokrat, tisočkrat: Jaz sem nekaj, ti si pa pritlikavček!

Vrata v pisarno so se odprla.

Seveda — on!

Saj tudi nihče ne odpira tako vrat kakor on! Kakor da so ta vrata in vse, kar on prime s svojo roko, le zapah, ki mu ga je treba izlahka odriniti, da mu je prosta pot, kamorkoli si je želi.

Janko se nalašč ni okrenil. Osorno je vprašal: «Kdo je?» «Kaj, ali res ne veste, da sem jaz? Seveda ste vedeli, kajne?»

Janko se ni obrnil in je molčal. Pa je prišel Sušec tik do njega, potegnil luč prav nad pisalno mizo, tako da je bila v sobi prijetna poltema.

Povoden si ni znal več pomagati. S trepetajočimi usti in ves vroč se je uprl temu človeku, temu tiranu: «Čemu se norčujete, čemu se igračkate z menoj kakor mačka z miško, vi...?» je bruhtil iz sebe.

Sušec pa je komaj dvignil obrvi. Potem pa se je le malo nasmehnil in po širokem njegovem licu se je razlezla dobrota.

«Vi ste še mladi! Zelo mladi! Nekaj ur boste še počakali, pa boste oče. Zakaj hočete videti svojo ženo, saj ste videli že toliko porodov, in ona ni nič lepša od vseh drugih. Sicer pa vi nimate niti čisto dobrih živcev! Vi mladi sploh ne znate varčevati ne s svojim zdravjem, ne s svojo pametjo! Živci, moj dragi, in pamet brez besed — sicer vas pa vaša ženka, ki je mnogo močnejša od vas, niti neče videti! Zakrpajte rajši onemu tamle kožo na glavi, pravi, da je tako neumno padel, pa se je menda le pretepal!»

Šel je spet, in Janko se je okrenil in zrl za njim. Saj kar izziva ta njegov široki, trdni tilnik! Ves ta samozavestni, trdi človek je živo izzivanje! Saj mu ne moreš biti prijatelj! Ali si mu najhujši, najstrupenejši upornik ali pa njegov brezmejno vdani podložnik! Bodal bi mu sunil v hrbet, a on bi čutil tvojo namero in te z dvema besedama vsega razdvojil, da bi mu skesan poljubil dobre roke.

Ko se je vrnil Janko čez dobre pol ure spet v pisarno, je ondi stala k pisalni mizi primaknjena manjša mizica, na njej pa okusno servirana večerja in steklenica vina. Še na cigarete niso pozabili! Dvignil je pokrovke s krožnikov, in jed mu je prijetno zadišala. Bil je zelo lačen.

Ko je pojedel, si je natočil še vina. Okoli pol devete ure mu je prinesla sestra Vincencija blazino in odejo in postlala na divanu.

«Saj ne bom spal, sestra! Kje pa je gospod primarij?»

«Domov je šel — oh, Bog obvaruj, gospod doktor, vi ne smete iti gor. Saj ni šel domov, zgoraj je. Na številkah šestnajst sedi pri tistem starem diabetiku in se pogovarja. Menda čaka tudi on. Strogo nam je zapovedal, da vas ne smemo puščati gor.»

«To mi boste vendar smeli povedati, ali kaj ječi?» je vzkipeł Janko.

«Gospa je zelo mirna in sploh ne ječi!» je rekla sestra in pospravljala posodo.

«In to naj vam jaz verjamem?»

«Prosim, gospod doktor...»

«Seveda! Oprostite, cenjena sestra! Saj vem, da rečnice ne smete lagati. Pa, ali mi niste malo poprej rekli, da je šel domov? Zdaj pa pravite, da ni šel. Kar izginite — pustite me pri miru!»

Šla je. Menda je bila zelo užaljena.

Čemu sploh vse to! Čemu te komedije! Saj bi človek znorel. Natočil si je še vina in ga izpil na dušek.

Potem si je pripravil statistične liste o nalezljivih boleznih. Nekaj mora vendar početi!

Bog ve, ali je resnica, kar je slišal v teh letih govoričiti po mestu o Sušču. Saj niti ne ve več, kdo mu je pravil, da je imel zelo trpko mladost. Mati mu je bila baje postrežnica nekje v mestu ali celo natararica. On sam seveda nezakonski otrok, in sicer ne edini. Da je bil študent, ko so pripeljali mrtvo mater, ki jo je dohitela smrt pod nekim vozom. Da se mu je ljubica baje spečala z nekim falotom in potem poginila kakor

bedna žival v neki graški bolnici. Bog ve, ali je vse to res?

V Podgorici imajo ljudje dosti časa in dosti veselja do takih govoric. Zvedo pa tudi vse. Saj so pred leti celo od nekod zvedeli, da je imel v Ljubljani zaročenko, ko vendar ni nikomur pripovedoval o tem. Morda je pa res tudi, kar govore o Sušču.

Loteval se ga je spanec in oči so mu lezle na drobno. Ali mu je bil primarij natresel česa v pijačo? Sicer ni bil nič opazil, pa kdo ve! Temu človeku je vse podobno.

Ko se je prebudil, je stala sestra Prudencija poleg pisalne mize in se smejala. Menda ga je ona zbudila.

«Hudiča, kaj pa je?»

«Čestitam vam, gospod doktor, in vam želim mnogo sreče! Sina ste dobili!»

«Haj, ti čenča dolga, — hvala — hvala—». Stol je zropotal na tla, razmršen in kakor nor je begal po hodniku, se pognal po stopnicah in odprl vrata.

«Počasi, le počasi! In tiho!» Seveda — gospod general stoji kakor straža poleg postelje. Vse so bili že pospravili, preden so ga poklicali. Le po lizofornu še močno smrdi!

Nekaj je šepetala, ali pa je le pregibala ustnice? Njegova mala Anamarija se je smehljala in vsa izmučena in potna nekaj šepetala...

Sklonil se je k njej, da bi jo poljubil. Ali ga ni že držal Sušec! Pa kar za ovratnik ga je potegnil nazaj. «Pozneje, moj dragi! Tu si oglejte vašega punklja!» Seveda — rdeč novorojenček — njegov sin!

Zmedenemu mu ga je vzel Sušec iz rok in dal babici, ki je važno in smehljaje se stala na drugi strani postelje.

Porodnica je iztegnila roko po odeji. Prijel jo je in jo poljubil in se pričel jokati v njeno dlan.

Vrata so se nekoliko brezobzirno zaprla. To je bil pa on — odšel je! Janko je dvignil glavo. Babica si je dala opravka tam na drugi postelji. Menda je previjala otroka.

Anamarija pa ga je gledala, tako čudovito svetlo ga je gledala in solze ni bilo v njenih očeh. Ona je gledala kot zmagalec in samo njega je gledala. Kako je morala biti srečna! Še vse drugače srečna ko on. In ona je bila njegova žena. Prav za prav je on niti poznal ni. Te sreče še nikdar ni videl v njenih očeh, na njenem licu. Ob tej sreči on ni mogel imeti svojega deleža. To je bila njena, edino njena sreča.

In on se je čutil ob njej prvič zelo puhlega in neznatnega.

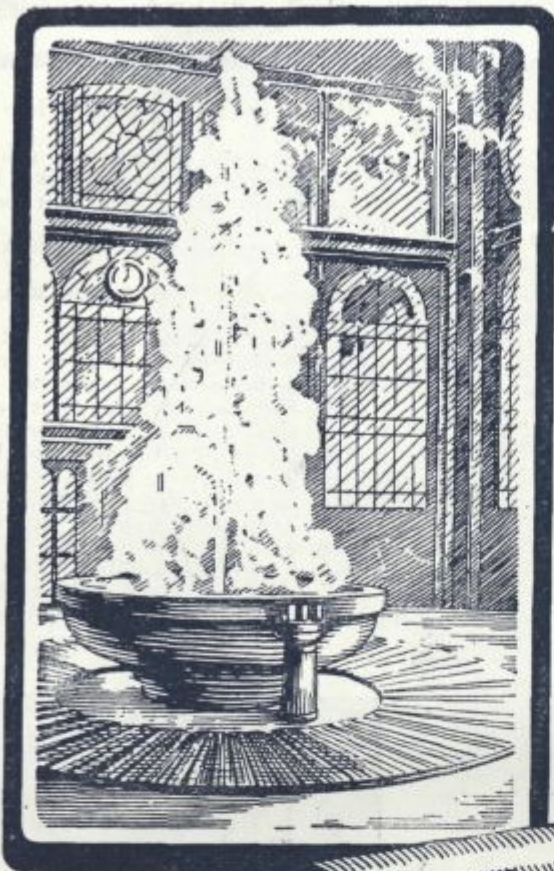
«Pojdi!» mu je tiho rekla. Pojdi in bodi vesel! Jaz bom zdaj spala.»

«Psst!» ji je zažugal v šali, še preden je šel. «Jutri zjutraj bom tu, ko se prebudiš...»

In ko se je okrenil pri vratih, da bi jo še enkrat pogledal, je ona gledala tja proti postelji, kjer je dvignila babica otroka v svoje naročje.

Sušca že ni bilo nikjer več. Vse je bilo tiho in mračno. Mirno je šel v pisarno, se tam oblekel in odšel. Pod obločnico pred vhodom je pogledal na uro. Po enajstih!

Nehalo je snežiti in zrak je bil lahek in svež. On pa je bil ves nemiren in žareč. Kakor da je vročičen! Ah — čudno je to, tako zelo čudno! Kam bi šel? Najrajši bi tekkel, kaj metal ali pa se kako drugače zgibal. Nekaj čudnega je tako živo veselje, ne more se reči veselje — drugače je to, kakor da bi se vtilo vanj še eno življenje, kakor da so v njem podvojene sile, ki ne

Solvolith

Karlovarska raztepalna sol razkraja zobni kamen, kakor razkraja tudi kamenite tvorbe v človeškem organizmu.

SOLVOLITH zobna pasta, dnevno uporabljena, prepreči tvorbo zobnega kamna, ker vsebuje naravno karlovarsko raztepalno sol, ki razkraja zobni kamen.

SOLVOLITH zobna pasta ima trpek, osvežujoč okus.

Že 35 let je preizkušena in zdravniško priporočena!

Zobna pasta

vedo, kam bi. Nič misli, niti ene razločne, trdne želje, le nekaj kaotičnega, prekipjavajočega čuvstva...

Na vogalu toliko da ni trčil ob moškega. Spoznal ga je šele, ko je oni šel brez besede mimo. Poklical ga je.

«Majhen! Rodil se mi je sin! Zdrav, in ona tudi!»

In Majhen je naglo stopil k njemu nazaj, nekaj zamrmral in mu stisnil roko. Janko se je moral nasloniti malo nanj.

«Veš, Vlado, to je nekaj čudnega. Prav čudno je — pa saj boš menda še sam doživel.»

Potem sta šla k Vobachu. Tam so bili še drugi, ki so mu čestitali, ga objemali in naročali kar zaporedoma.

Strašno je bil pijan, ko ga je peljal Majhen pozno po polnoči domov. Pili so tudi šampanjca. Oni so še zdaj tam kričali; kajti to je še Majhen vedel, da to ni bilo več petje, dasi je bil tudi on pijan. Saj je ves čas objemal Janka in mu pijano pridigoval: «Ta tvoj sin naj ti bo blagoslov tvojega življenja — da — blagoslov naj ti bo! Jaz sem itak izgubljen človek! Da!» In neprestano se mu je kolcalo.

«Moj Bog, kaj je to?» je vzdihnila teta Malči, ko sta priropotala po hodniku. Kaj se je zgodilo? Moj Bog — Anamarija?

Do poli treh po polnoči je čakala v molitvi in strahu, da sta ji prišla dva pijana dedca povedat, da je eden njiju že ob poli enajstih zvečer postal srečen oče in da je bil v tem veselju popolnoma pozabil nanjo.

Tam na štedilniku je stala sparjena in zažgana večerja, ki se je ni bila dotaknila.

Ko je šla domov, je tiho jokala, in vendar ji je bilo srce mnogo lažje.

*

Anamarija je umirala.

Pred tremi dnevi je še čakala zjutraj Janka, ko ga tako dolgo ni bilo. Gotovo je pozno zaspal revež od samega veselja in zato ni mogel izpolniti obljube, da bo prvi tu.

Kaj je bilo vse še pred tremi dnevi! Pred tremi dnevi se je pričelo novo življenje.

Zdaj pa hoče biti vsega življenja konec.

Le umreti ne — oh, le ne umreti! Zdaj pa ne — le umreti ne! Ali niso noge otekle? Ali ne postajajo prsti tako čudno modri?

«Glej, Malči, poglej moje noge! Ali se ti ne zde tako čudno otekle? In glej, kako mi je vroče! Kje je Janko? Janko — Janko!»

«Saj pride, Anamarija, on še spi — vso noč je bil tu pri tebi!»

«Tu je bil, praviš? Saj je menda res bil! Veš, jaz ga nisem videla. Daj mi fantka!»

Še včeraj zjutraj je pravila fantku, kaj vse ga bo mamica naučila. Kaj vse bo fantek imel. Zajčka in petelinčka in muco, in zdaj, dokler bo še tako majhen in revček, se bo vozil v lepem vozičku na mehki blazini...

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Tukaj Vam prinašamo še eno pridno Bredo Zupančičevo iz Rajhenburga.

Minka R.:

Kuhana sekira

ačelo je deževati in noč je legla na zemljo.

«Zdaj ne bom mogel več dalje», je pomislil tesar in potrkal na vrata borne koč. Stara ženica mu je prišla odpirat.

«Ali bi mogel pri vas prenočiti, mamka?» je vprašal tesar.

«Naj bo,» je rekla ženica, «tamle v kotu lahko spiš.»

«Ne vem, ali bom mogel zaspati», je zamrmral tesar.

Ženica ga je vprašala, ali mu mar prostor v kotu ni pogodu.

«Ne, kot mi je všeč. Toda želodec je prazen, in s praznim želodcem ni moči zaspati.»

«Jaz pa nič nimam!» je odvrnila ženica.

«Ali mi lahko posodite kak kotliček, mamka?»

«To že, toda ničesar nimam, kar bi lahko skuhal.»

«Prav ničesar?»

«Prav ničesar», je vzdihnila ženica.

«Nu, potem mi ne preostaja drugega, kakor da skuham svojo sekiro», je rekel tesar in položil sekiro v kotliček, jo zalil z vodo in posolil.

«Prav radovedna sem, kakšen okus bo imela ta juha», je menila ženica.

«Isti okus bo imela kakor kaša pravičnega», je rekel tesar. In zdaj je ženica hotela vedeti, kakšna je kaša pravičnega.

«Ali naj vam povem to zgodnico?» je vprašal tesar in jel pripovedovati:

«Jeseni sem delal z dvema tovarišema na neki kmetiji. Kmet nam je velel, naj povečamo hleve. A kmalu smo se sprli med seboj, in ko je prišel kmet pogledat, kako smo opravili delo, je rekel Janez, tisti, ki je bil kriv prepira, da je največ delal in da zasluži najboljšo plačilo. Kmet je pa rekel, naj najprej pojemo kosilo in da nam bo šele potlej izplačal zaslužek. Zahteval je pa, da smo morali vsak zase v zaprtem prostoru pojedeti kašo. Meni je kosilo dobro teknilo, kaša se mi je zdela imenitna, in kmalu je bil krožnik prazen. Ko sem prišel na dvorišče, sem dobil tam kmeta in svoja dva tovariša. Kmet me je vprašal, kako mi je teknilo kosilo. Zahvalil sem se mu zanj in mu pokazal prazni krožnik. Janez je pa dejal, da ni vajen jesti kaše, in se jedi sploh ni pritaknil. Moj drugi tovariš je bil pa tako lačen, da je pojedel vso kašo in še prosil zanjo. Tedaj mu je kmet dejal: 'Največ si delal ti, zato ti je šla kaša tako v slast.' Potem se je obrnil k meni in mi rekel, da sem tudi jaz dovolj delal, ker mi je šla jed tako v slast. Dal nama je lepo plačilo. Janeza je pa nagnal: 'Nič nisi delal, zakaj ako bi bil delal od zore do mraka, bi bil gotovo lačen in bi ti bila šla kaša pravičnega v slast!' Potem smo odšli in naša pota so se ločila.»

«Sekira bo zdaj gotovo že kuhana», je menila ženica. Tesar je pokusil juho z žlico in rekel:

«Malo prekažene slanine in malo čebule bi bilo treba, drugače je pa prav dobra.»

Ženica je nekaj zamrmrala in prinesla slanino in čebulo.

Tesar je čebulo in slanino zrezal in jo vrgel v kotliček.

«Ali mi boš dal pokusiti?» je vprašala ženica.

«Ne, ne upam si vam dati pokusiti to juho, draga mamka. Manjka ji še krompirja in pese, brez tega pa ni dobra.»

«Nu, krompirja in pese ti lahko še dam.»

«Ječmenček bi tudi ne bil napačen, ko bi ga imela.»

In ker je bila stara ženica od sile radovedna, kakšna bo juha, je prinesla še krompirja, pese in ječmenčka.

Čez nekaj časa je rekel tesar: «Zdaj je pa sekira že kuhana.» Vzel je sekiro iz kotlička in jo prislonil v kot, kotliček pa je postavil na mizo, in oba sta s slastjo pojedla okusno juho. Ko sta vse do zadnjega pojedla, je ženica vprašala, kaj bo zdaj s sekiro.

«Sekiri kuha ni škodila,» je razlagal tesar, «z njo bom jutri spet lahko delal, in pri prihodnjem skopuškem gostitelju jo bom spet skuhal...»

Jekica Hrovatova se pomladi veseli.

Kotiček tete Mine

DRAGI OTROCI!

Upam, da ste srečno preživeli velikonočne počitnice in da zaradi piruhov, pomaranč in potic niste trpeli škode na zdravju kakor naš nespametni Bumček. Da, da, Bumček je bolan. Trebušček ga strašno boli, ves klavrn leži v svoji posteljici in vsakomur zatrjuje, da ne bo nikoli več jedel «žegna». Saj pa njegov «žegen» tudi ni bil navaden žegen. Preden je zbolel, ga je vprašala mamica: «Bumček, ali si olupil pomarančo, preden si jo pojedel?» — «Sem», je odgovoril ubogljivi, pohlevni Bumček. «Kje pa imaš olupke?» — «O olupke sem potem tudi pojedel!» Nu, zdaj naj se pa še kdo čudi, da je naš Bumček bolan...

Srčno vas vse objema Vaša

TETA MINA.

**TUKAJ se pojavljajo
prvi znaki starosti!**

Na vsakem obrazu pusti življenje svojo sled. Pa vendar — koliko več časa lahko ohranite svojo mladost, če pravočasno poskrbite za pravilno nego obraza . . .

ELIDA krema IDEAL, suha dnevna krema, bo vsaki ženi dobra pomočnica v njenem prizadevanju, da ostane mlada. Radi vsebine hamamelisa neguje in obnavlja kožo, odstranjuje male gubice in nečistoto na njej. Ako redno uporabljate to kremo, Vam bo vsakdo zavidal Vašo mladost.

Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.

Njena izborna sestava čisti in hrani kožo. Prastara polepševalna sredstva, hamamelis in citróno, je združila napredna znanost v popolnost, zato ta krema kozmetično najboljšo deluje.

ELIDA **IDEAL** **KREMA**

Najša anketa

Ali ste za ločitev zakona ali proti njej?

Odgovori naročnic

na našo anketo

Cenjena gospa urednica!

Dovolite, da dodam še jaz nekaj misli k Vaši anketi. V bistvu sem proti ločitvi zakona. Družina je nekaj svetega in naj ostane skupaj. Navadno se pa z ločitvijo razdere celo več družin, zakaj ločitev mladih dveh poseže dostikrat tudi v družinsko življenje njihovih staršev. Prepričana sem pa, da so starši neveste pogostokrat krivi, če pride pozneje v zakon do ločitve. Odkar je minila svetovna vojna, je dobil denar dosti višjo ceno in starši samo gledajo, da bi hčerka napravila «dobra partija». Kakšen je mož, kakšen značaj ima, ali se po duševnosti ujema s hčerko, jim je malo mar. Glavno je, da je «dobra partija». To pa ni prav! Starši bi morali gledati tudi na duševno in na srčno izobrazbo, zlasti pa na to, ali se oba značaja ujemata in izpopolnjujeta.

Moj zaročenec ni «dobra partija». Zato mi starši neprestano črno slikajo zakon, in ko sem spopjemo zaročencu o tem pisala, mi je lepo odgovoril:

«Draga, nikar si ne delaj nepotrebnih skrbi! Če se imata dva res od srca rada, potem bosta vse težave in vse skrbi z vedrin obrazom prenašala in se jima življenjsko breme ne bo zdelo pretežko. Če se imata dva od vsega srca rada, potem odtehtajo srečne ure njune skupnosti kupe zlata.»

Mislim, da ima moj fant prav. Pred zakonom bi morala torej dekleta bolj misliti in tudi njihov starši.

N. iz Ljubljane.

Spoštovana gospa urednica!

Preden se dva ločita, se navadno hudo prepirata. Ob začetku prepira gotovo niti žena niti mož ne misli na ločitev. Ko se pa prepir vleče iz dneva v dan in ko začneta zakonca tekmovali, kateri bo imel zadnjo besedo, ko padejo grde in nedostojne besede in žalitve, potem se začne v njiju porajati misel na ločitev zakona. Mislim, da bi se dala v marsikateri družini preprečiti ločitev, ako bi bila zakonca bolj strpljiva, bolj upidevna, bolj mirna in bolj preudarna. Žena in mož bi se ne smela tolikanj predajati jezi in potem «mulo kuhati». «Tihi tedni» v zakonu so začetek ločitve. Pametna žena naj skuša po vsakem prepiru hitro doseči spravo, zakaj dlje ko kdo kuha jezo v sebi, več grdega vidi v svojem drugu in manj želje čuti po spravi. Če se pa takoj po prepiru najde dobra beseda, bo spor hitro pozabljen. Poročena sem že dvanajst let. Preden sva se poročila, mi je mož dejal, da morava trdno skleniti, da ne bova nikoli drug na drugega dlje ko dvanajst ur jezna. Obljubiti sem mu morala, da se bom zmerom po vsakem prepirčku najpозneje zvečer spravila z njim. Vseh dvanajst let sem svojo obljubo držala, in ni mi žal.

Če je pa v zakonu tako, da sta zakonca drug na drugega po več dni, časih

tudi po več tednov jezna, potem se mi zdi že boljše, da gresta vsaksebi. Zakon naj bi bil mirno pristanišče za dva človeka, kjer najdeta počitek, razvedrilo, razumevanje in ljubeče srce. Če tega vsega v zakonu ni, potem je boljše, da se zakonca mirno in sporazumno razideta. Grdo se mi pa zdi, če dva zakonca pred sodiščem pereta svoje perilo in obmetavata drug drugega z očitki in žalitvami. Izobraženi ljudje bi se morali zmerom sporazumno ločiti.

Tako mislim jaz. Zdaj naj pa še druge naročnice povedo, kar mislijo.

I. Ž., Pobrežje-M.

Spoštovana gospa urednica!

Kar od kraja Vam moram priznati, da nisem za ločitev zakona. Najhujša napaka pri moških se mi zdi pijančevanje, in če je mož pijanec, potem še nekako razumem, da se žena loči. Vendar se pa tudi v takih primerih vprašam: «Ali žena ni pred zakonom vedela, da se poroči s pijancem, in ali ni vedela, da se pijanec izpreobrne šele tedaj, ko se v jamo zorne, kakor pravi stari slovenski pregovor?»

Ko postane žena mati in če ta svoj vzvišeni poklic z vso vnemo opravlja, potem ne utegne misliti, kakšne napake ima njen mož, kaj je rekel, s čim jo je užalil itd. Dovolj ima opraviti z otroki in rajši izpregleda možu, če kaj ni prav. In če ima otroke, je njena sveta dolžnost, da otrokom ohrani očeta. Ni res, da otrok očeta ne pogreši. Kako žalostni so otroci, če jim oče umre. In koliko bolj žalostni so, če oče odide in se nikoli več ne vrne, čeprav je živ. Vsako ločenko, ki ima otroke, obsojam. Ako bi bila taka žena dovolj spravljiva in dovolj materinska, bi morala svojo srečo in svoj mir žrtvovati za otroke, samo da bi jim ohranila očeta. Ne mislite, spoštovana gospa urednica, da sem tako konzervativna! Všeč mi je, da so se ženske emancipirale, da so se lotile poklicev in da se skušajo same preživljati. Toda kar se tiče ženine podrejenosti v zakonu, pa mislim, da so naše prednice bolj pametno živele. Takrat so bile žene bolj srečne, medtem ko dandanes število ločitev od leta do leta narašča. V tem pogledu sem torej starokopitna, če hočete to tako imenovati, in sem odločno proti ločitvi zakona.

Vdano Vas pozdravlja M. J., V.

Velecenjena gospa urednica!

Naj se tudi jaz oglasim na Vašo anketo. Da preidem hitro k stvari, povem takoj, da nisem za ločitev zakona. Da se ločitev tako množijo, so predosem krive posledice povojnega časa. Po vojni so začele žene svobodneje živeti, vsaka se hoče zabavati, vsaka hoče z oblekami tekmovali s svojimi znankami, staromodno se ji zdi, če se posveti otrokom, rajši si najame varuško ali pa odda otroke v otroški vrt. Vsega tega pred vojno ni bilo. Žena je živela samo domu in otrokom. Gorje ženi, ki se je upala reči: «Otrok mi gre na živce!» Dandanes pa skoraj vse mlade matere tarnajo,

da jih otroci razburjajo, da nimajo doma miru, ne razvedrila, in da gredo od doma, da bi se malo raztresle in razvedrile. Žena iz predvojnega časa je iskala razvedrila samo doma pri možu in pri otrocih. Kakor hitro se je deklet poročilo, se je sicer še vedno čedno, ne pa razkošno oblačilo. Za vsak letni čas je imela primerno obleko, zdaj so pa mlade žene že na vso moč nesrečne, če nimajo za vsak letni čas vsaj treh ali dveh oblek. Nesrečne so, če nimajo svetlenih nogavic. Nesrečne so, če jih mož ne pelje vsak teden v kino. Nesrečne so, če vso zimo ne gredo na ples in če se ne morejo smučati ali se poleti udeleževati v kaki sportni panogi. Ženske so postale mnogo bolj zabave željne — površne zabave željne. Življenje je postalo tudi dosti bolj svobodno. V družbi ni več nespodobno razpravljati o seksualnih problemih. Ni več grdo, če spremlja mlad zelenec omoženo gospo. Ni več grdo, če oženjen mož spremlja mlado deklet. Iz vsega tega, iz vse te svobode se pa rodi gorje. Svoboda daje priliko h grehu. Žena, ki bi bila sama po sebi pametna in razumna, se pokvari ob svojih tovarišicah, ki hitijo z zabavo v zabavo. Potem pa začne razmišljati, koliko ima ta in ona znanca od življenja in da tega ona nima, in mahoma se začuti nesrečno. In ker se čuti nesrečno, je razdražena in se ves srd obrne proti možu. Tako se rodijo prepiri — in konec je ločitev zakona.

Mar ni res tako? I. K., Ljubljana.

Draga gospa urednica!

Že več časa čitam v naši reviji odgovore naročnic, izmed katerih nekatere zagovarjajo razporoko, druge jo pa obsojajo. Zato sem se tudi jaz odločila, da povem svoje mnenje. Jaz se ne strinjam s tistimi, ki jo kratkoma obsojajo. «Ha, kakor si kdo postelje, tako naj leži!» pravijo. Jaz pa pravim: če je bilo deklet v svojem 20. letu naivno in je videlo svojo bodočnost vso lepo in rožnato, v resnici je bil pa pekel, ali naj traja ta pekel vse življenje? Kje je tu duh dandanašnje prave ženske emancipacije? Ne mislim tu tiste pretirane ženske enakopravnosti. Saj je priroda že sama med oba spola različno razdelila telesne in duševne sposobnosti. Saj sta vendar mož in žena ena sama celota, ki se izpopolnjuje in izraža v ljubezni in razumevanju. Tako bi vsaj moralo biti! Marsikje pa ni tako, marsikje je razumevanje nemoogoče, in zakaj naj bi večno tako ostalo? Nekoč je bilo drugače. Nekoč so zahtevali od žene, da mora biti vse preveč podložna možu, saj bi jo bili vsi obsojali, ako bi se bila kolikaj upirala ali celo iskala rešitve iz svojega težkega položaja. Tudi tok življenja je bil nekoč mnogo bolj miren, živali zato črsti in zdravi, pa se je zato laže marsikaj prenašalo. A dandanes? Čim večje je mesto, tem hitrejši je tempo življenja. Živali so vedno napeti, pravega duševnega počitka je pa malo. Vsi postajamo malo po malo nervozni in sitni, moške in žene, pa je zato težko, zelo težko najti vedno in povesod pravo ravnesje.

Zgodi se sicer, da se tudi z ločitvijo marsikdo prenagli in da se pozneje kesa. Pa tudi teh ne smemo obsojati. Saj je že ta njihov zavest dovolj težka in huda, nikar da bi se mi nesrečo povečavali — saj je že tako kratko to naše življenje. Bodimo rajši dobri in izkušajmo druge razumeti!

Lepo Vas pozdravlja R. H.

Scherkovi
Nasveti

*Puder, ki se
obdrži,*

je »Scherkov
Mysticum pu-
ders«. To puder
prekaša vse
druge s svojo
sestavino in ker
je nedosegljivo
fin in duhteč.

*Prekrasna usta
po obliki in bar-
vidu Scherkovo
rdečilo za usta,
ki pa ni kričeče.*

*Gospa!
mного bolj Vas
bo ljubil, če mu
ublažite nepri-
jetnost pribriju.
Nabovite mu
»Tarr voda«,
ki ne učinkuje
samo antisepti-
čno, marveč
naprevi kožo
tudi gladko in
nežno.*

„Še Sledu Ni
Več za Mojimi
mozolji in
Ogrci“

SCHERK
PARIS · NEW YORK

Posljem Vam prav rad vzorec,
če pošljete svoji naslovtrčki
Ljudevit Schön, Zagreb, Jelačić-
ev trg 1. ter priložite Din. 3.-v
poštinih znamkah za poštnino.

... tako se glasi neki dopis. Spet nov
dokaz delovanja Scherkove vode za
obraz. Ona odpravi vso nečistoto in
popolnoma preobrazi polt. Vaš obraz
dobi popolnoma svež, elastičen videz.

Scherk
Face
Lotion

Dobi se v vseh boljših
stokovnih prodajalnah
za ceno Din. 18.-, 35.-,
56.- itd.

Pogled skozi okno

Skozi okno svoje sobe sem videla, kako neka gospa nasproti v na pol odpeti večerni obleki nervozno in neprestano gleda na ulico in očitno nekoga čaka.

Nekaj časa sem jo opazovala, dokler nisem dognala, da si gospa ne more zapeti obleke, ker se je zapenjala za-
daj.

Bilo je okrog sedmih zvečer, zato sem sklepala, da hoče gospa najbrže v gledališče.

Nisem se dolgo pomišljala, ampak sem brž skočila čez ulico ter se gospe ponudila, da ji zapnem obleko.

Gospa je bila seveda najprej zelo presenečena — toda nič manj srečna, da je prišla pomoč. Povedala mi je, da je šla njena služkinja nakupovat, pa da je tako dolgo ni domov, čeprav ve, da je ona namenjena v gledališče.

Nekaj dni pozneje me je gospa po-
čakala na ulici in mi ponudila službo
pri sebi, ki sem jo seveda vsa srečna
in vesela sprejela, zakaj bila sem že
več ko leto dni brez posla. M.

Kaj bo Vaša hčerka?

To vprašanje je silo važno, ker se
tiče eksistence za dolgo vrsto let, za
družabno uveljavljenje, za srečo in ne-
srečo otroka. In vendar se to vpraša-
nje kaj nepremišljeno rešuje.

Izkušnja, statistika in raziskovanje
kaže, da je več ko polovico ljudi po-
stavil na njih mesto slučaj. Gol
slučaj, ki se je pojavil ravno v času
odločanja o bodočnosti mladega člove-
ka. Slučajno je bila prosta služba pri
znanem trgovcu, slučajno je mati bra-
la inserat o sprejemu vajenke, slučajno
je znana šivilja potrebovala deklcio
raznašalko. Potem se ni čuditi, da je
toliko ljudi nezadovoljnih s svojim po-

klicem, da ga ne opravlja z ljubeznijo
in da zato ne uspeva.

Slučaj je zadnja stvar, ki naj določa
tok človekovega življenja. V vsakem
otroku so skrita razna nagnjenja in
sposobnosti. Samo tisti, kateremu je šo-
lanje dalo dobro, strokovno podlago
za poklic, ki ga veseli, lahko uspeva in
se uveljavi. Dati dete karkoli učiti, češ
da se bo moglo »pozneje«
posvetiti, če-
mur bo hotelo, ni prav. Izučen človek
težko presedla in tisti »potem«
nikoli ne pride. Vzgoja in izobrazba morata
biti že od začetka usmerjeni k določe-
nemu smotru.

Največkrat so starši sami krivi, če si
otrok izbere poklic, za katerega ni
ustvarjen, ker ne poznajo vseh otroko-
vih sposobnosti. Večina otrok v zadre-
gi zmigne s rameni, če jih vprašamo,
kaj bi bili radi, ali pa pove kaj nemo-
gočega, o čemer pač ravno bere. Toda
to izkušene matere ne zmoti. Ona do-
bro ve: če sedi njena hčerka po cele
ure v kotu in šiva za punčke, dela klo-
bučke, si želi za dar ročno delo in pri-
pravlja tudi sama takšno delo za dar,
potem je ne bo silila, naj n. pr. študira
pravo. Nesrečna bi bila. Pustite jo, naj
se loti te ali one obrti. Imela bo nekoč
prvovrsten modni salon za obleke ali
klobuke, zaslužila bo več ko pravnica
in bo srečna in zadovoljna.

Čisto napačno pa je, da bi dali de-
klcio »provizorno«
kaj učiti: nekoli-
ko trgovske šole, nekoliko pisanja
na stroj, nekoliko nemščine, češ
»da bo mogla iti kam, preden se omo-
ži.«
Škoda časa, denarja in zlasti otro-
ka. Zaradi svoje površne, nezadostne
izobrazbe bo naravnost prisiljena iskati
moža, postala bo žrtev dvomljivih
znanstev in nazadnje nesrečnega zaka-
na. Vsako dekle pri najboljši volji ne
dobi ženina, in če ga dobi, nikoli ne
ve, ali ne bo morala tudi še potem pri-
dobivati in služiti. Zato je bolje, če da-
mo deklici pošteno, temeljito in takšno
izobrazbo, da se bo mogla z njo vedno
preživljati. Tista, ki zna dobro kuhati,
upravljati tudi večjo kuhinjo, varčno
gospodinjiti, zanesljivo in moderno
opravljati domača dela, se nikoli ne iz-
gubi. Prav tako tudi ne tista, ki zna
dobro kako obrt.

Zelenjava — poceni zdravilo

Vsaka gospodinja gleda zlasti v se-
danjih časih na to, kako bi kje kaj
prihranila. Zato je dobro, če ve, kak-
šno vrednost ima to, kar kuha, za člo-
veško zdravje. Oglejmo si najprej zle-
njava.

Fižol ima v sebi vse vitamine, mno-
go mineralnih soli, fosfate in žveplo,
beljakovine in insulin. Fižol čisti kri,
razkrajja sečno kislino in jo izloča iz
telesa. Zaradi insulina je fižol posebno
dobra hrana za tiste, ki bolehalo na
sladkosečnosti (sladkorni boleznii). Da-
lje se je fižol dobro obnesel pri protin-
u, revmatizmu, ishiasu in pri vnetju
sklepov.

Špinača ima v sebi vitamine A, B, C,
D in organsko železo, tako da je važ-
na za tvorjenje krvi. V sebi ima tudi
tako imenovani sekretin, ki ugodno
vpliva na žleze in želodčno sluznico.
Špinača pomaga pri zapeki, protinu,
malokrvnosti, nečisti polti, želodčnih
bolezni itd. Prav posebno dobra je
pa za otroke.

Kislo zelje je eno najstarejših ljud-
skih zdravil. Zelje ima mnogo vitam-
inov ter ugodno vpliva na kri in čre-
vesje, pospešuje prebavo in čisti čre-
vo. Zelnica (zelna voda) se dobro ob-
naša pri slabosti želodca (2—3 žlice).
Važno pri rekonvalescenci. Najboljše
je sirovo zelje.

Korenje je zelo bogato vitaminov
(posebno vitaminov A in D) in mine-
ralnih soli. Pospešuje rast in razvoj
zob pri otrocih. Čisti kri, zdravi malo-
krvnost, bledičnost in »angleško«
bole-
zen pri otrocih ter pospešuje tek. Do-
bro je tudi za doječe matere.

Rdeča pesa ima mnogo ogljikovih
hidratov, mineralnih snovi ter dve
redki in dragoceni kovini, rubidij in
cesij. Vpliva ugodno na živec, pri otro-
cih pa posebno pospešuje tvorbo kosti.

B. Horvat:

Smernice domače vzgoje

Delo in odmor.

Ljubezen do dela je treba privzgojiti otroku že v prvi dobi njegovega življenja. Delo malega otroka je spočetka samo nagonsko posnemanje. Otrok rad dela to, kar delajo starejši ljudje. Od četrtega leta dalje pa delo otroka ni več golo posnemanje, ampak vodi že tudi fantazija njegovo delo. Po svoji fantaziji riše in oblikuje predmete. Ta otrokov nagon do dela je zato treba upoštevati. Dajmo otroku papirja, peska, gline, da bo delal in napravil kaj iz tega. Deklice pa naj mesijo in oblikujejo testo ter brišejo prah.

Od šestega leta dalje čaka otroka že bolj resna naloga. Učenja, pisanja in risanja ima dovolj. V tej dobi zahtevamo od njega že resnega dela in marljivosti. Iz ljubezni mu ne smemo odpušiti dela, nasprotno, če je treba, ga z vso strogostjo prisiliti k delu.

Delo je glavno sredstvo za privzgojitev trdne volje. Delo nauči človeka, da premaga težave in ovire v življenju, ono ga uči premagovanja. S tem se mu krepi tudi volja. Brez trdne volje človek tudi ni sposoben za življenje. Pravilna zaposlitev vzbuja v otroku ljubezen do dela.

Otroka moramo navaditi, da premaga pri delu vse ovire. Preden je pričel kako delo, otrok ne sme izjaviti, da tega ali onega ne zna napraviti. Nasprotno, delo naj mu dela ovire in ne sme biti prelahko.

Ovire pa mora sam s svojo močjo premagati in na svoj način (deklica naj si n. pr. sama splete vzorce).

V dobi od 15. leta dalje je glavno vzgojiteljevo sredstvo delo, in sicer telesno in umsko delo. Delo v tej dobi ima razen vzgajanja volje tudi ta namen, da pripravlja otroka za življenjski poklic. Zdjaj se trudi že za samostojnost, to se kaže posebno pri deklicah. Tega veselja jim ne smemo jemati, ampak jim dajmo celo priliko za samostojno delo (da sama skuha kosilo).

Od otroka zahtevamo samo toliko dela, kolikor ga zmora. Pri tem je pa treba paziti, da ga ne preobložimo z delom. Presoditi moramo pravilno njegove zmožnosti.

Nekateri otroci imajo veliko veselje do učenja. Če vidimo, da učenje otroku škoduje, moramo to preprečiti. Ne dovoljujmo otroku, da bi se učil pozno v noč. Tudi naj se ne učil na izprehodu in glasno, kar velja posebno za otroke, ki imajo slaba pljuča. Že v rani mladosti naj se otrok navadi, da se bo učil tiho; pozneje se temu težko priučil. Le ob izjemnih prilikah se lahko uči četrt ali pol ure na glas take reči, ki zahtevajo posebno lepe izgovorjave ali pa pravilnega naglasa, n. pr. pesmi ali tuje jezika. Koristno je, če se učita dva součenca skupaj. Seveda naj se to godi pod nadzorstvom, da odvrnemo vsak slab vpliv.

Delo naj bo polagoma vedno težje in kolikor mogoče samostojno. Otrok naj dela sam brez tuje pomoči. Starši naj delo samo nadzorujejo. Nalog, risb in drugih del ne smemo mi opravljati namesto otroka, da bi jim olajšali delo. Pri nalogah pomagajmo otroku samo toliko, da mu z vprašanji razložimo bistvo naloge. Ne obdarujmo otroka z materialnimi rečmi. Nagrada za delo mu bodi uspeh, veselje staršev in zaščena, ki ga čuti otrok.

Duševnemu in telesnemu delu je treba moči, zato utruji človeka. Utrujen človek pa potrebuje počitka, ker si z njim nadomesti porabljeno moč.

Kadar opazimo na otroku znake utrujenosti, ga ne smemo več siliti k nobenemu delu, posebno ne k duševnemu. Človek, ki se je utrudil z duševnim delom, ne more spati, torej si tudi ne more nabrati novih moči za delo. Iz tega izvira nervoznost in bolezen. Na najbolj počivamo, kadar spimo. Spanje osveži telo in dušo. Kadar spimo, počivajo živci in mišice in čutila ne delujejo. Kdor pa dosti sanja, ta se ne odpočije dovolj. Kdor spi v sobi, kjer je svež, hladen zrak, mir in trda postelja, a zvečer ne je dosti in ne težkih jedi ter mu dihanje in bitje srca ni ovirano, ta ne sanja in se odpočije. Ko se otrok zbudi, naj takoj vstane. Ne pustimo, da bi se predolgo valjal v postelji. Z močno voljo tudi lahko pospešimo, da prej zaspi. Ne lezimo z bojznijo, da ne bomo mogli zaspati. «Po delu mir, po miru zopet delo.» (Nadaljevanje prihodnjic.)

Dojenčkova prehrana

«Blagor dojenčku, ki se more hraniti z materinim mlekom!» Tako pravi vsak zdravnik, in sami ste gotovo tudi že opazili, da so taki dojenčki krepkejši in bolj zdravi od tistih, ki se morajo hraniti s kravjim mlekom. Tistim materam, ki pa na žalost ne morejo same dojiti, podajamo nekaj dobrih nasvetov:

Prvi mesec daj otroku petkrat na dan po 100 ccm mleka, in sicer 50 ccm mleka, 50 ccm vode in 5 % sladkorja. Ta mešanica ustreza približno kakovosti materinega mleka. Drugi in tretji mesec nahrani dojenčka petkrat na dan in mu daj vsakokrat po 200 ccm. Od četrtega meseca dalje daj otroku tudi po petkrat na dan hrano, in sicer po 200 ccm, vendar v takile mešanici: dve tretjini mleka, 5 % sladkorja in eno tretjino ovsenega sluz.

Tej mlečni in ovseni hrani dodaj, ko ima dojenček šest tednov, po enkrat na dan eno čajno žličko limonovega, jabolčnega, korenčkovega ali pa paradižnikovega soka. Menjavaj in daj otroku vsak dan kaj drugega, vendar ne več ko eno čajno žličko. Ko ima otrok sedem tednov, mu lahko daš na dan po dve čajni žlički kakega rastlinskega soka. Tako zvišuj število žličk, dokler jih ne dosežeš deset na dan, vsak teden po eno žličko več.

Ko ima dojenček štiri mesece, mu smeš dati na mleku vkuhanega pšenič-

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

vel. trg. S. Br. 27946/36

nega zdroba, v mleku namočenega belega kruha in kaše iz prepečenca.

Od tretjega do šestega meseca začni dajati otroku zelenjavne prikuhe: korenček, špinačo, ohrovt, paradižnike. To sočivje skuhaj za dojenčka v obliki kaše.

Zelo važno je tudi, da dobiva dojenček hrano točno ob svojem času. Če se otrok izven določenega časa joka, poglej, ali ne joče iz kakega drugega razloga, morda je moker, morda ga grize ali zebe. Če mu pa nič ni, ga ne skušaj s stekleničko potolažiti, temveč ga pusti, da se malo joka. Ob določenem času ga pa nahrani. Pazi, da ne bo otrok čez želodec pretrdo povit, kadar je. Ko se otrok naje, naj počiva. Če ga po jedi nosiš in gugaš, bo kaj rad začel bruhati in mu hrana ne bo nič zalegla. (fl.)

Tujski promet

Jugoslavija je tako lepa, da bi se kaj lahko primerjala s Švico, ki uživa, kar se tiče pokrajinskih krasot, sloves po vsem svetu. Posebno lepa je Slovenija, ker ima dosti gozdov, planin in brez števila bistrih voda. To so kmalu spoznali tudi tujci, ki jih vsako leto več prihaja v naše kraje. Ko bi imeli v Sloveniji malo bolj urejene ceste in ugodnejše zveze po železnicah, bi se mirno lahko kosali s tolikanj občudovano Švico.

Naša Gorenjska se je zadnja leta že dokaj izpremenila, njeni prebivalci so spoznali, kaj jim je storiti, da bodo prihajali tujci radi v vas in da jo bodo pripravili doma svojim znancem.

Izpred vsega so pa gospodinje tiste, ki napravijo letoviščarjem prijetno bivanje v kakem kraju. Gospodinja, ki poleti oddaja tujcem sobe in jim kuha, si lahko prisluži lepe denarce. Napačno je mišljenje, da se morajo tujci s čimerkoli zadovoljiti in da morajo biti srečni, če smejo kje pustiti svoj denar.

Poglejte v katerikoli kraj v Sloveniji, kamor redno prihajajo tujci, in opazujte gospodinje, ki oddajajo sobe in hrano. Tista, ki je vložila v svoje «podjetje» nekaj denarja in truda, tista ima največ letoviščarjev. Njene sobe so snažne, stene na novo preslikane, tla vsak teden umita, postelje so dobre, žimnice čedno preoblečene, odeje čiste, blazine in rjuhe bele kakor sneg. Ko stopi tujec v tako sobo, ga takoj prevzame občutek domačnosti in snage. Precej ve, da se bo v tej hiši dobro počutil. Okna so okrašena s cvetličnimi lončki in lepimi belimi zastori, hkrati pa opremljena z zaluzijami ali pa z veternicami, da je soba tudi v najhujši vročini hladna in senčna. Hiša mora biti tudi od zunaj lična in čedna, da privabi tujce. Morda ima kaka gospodinja prav čedne sobe za tujce, a ker je hiša od zunaj videti zanemarjena in umazana, se tujci boje, da v notranjosti ne bo nič boljše.

Tista, ki želi z letoviščarji povečati svoje dohodke, naj že zdaj začne s smotrnim delom in s temeljito pripravo. Marsikaj lahko z majhnim denarjem sama napravi. Tako na primer lahko sama na novo preobleče žimnice. Staro prevleko odpara, jo dobro opere, žimo prebere, stepe in prezračí, nato jo spet natlači v preobleko in jo zašije. To delo opravi najlaže na veliki mizi. Prav tako stori tudi z blazinami, ki bodo potem dosti bolj mehke. Skrbno naj pregleda posteljno perilo, ki ne sme biti preveč zakrpano. Če nima dovolj čednega posteljnega perila, naj si kupi rjave kotenine in naj jo na solnecu dobro obeli. V nekaj dneh bo kotenina popolnoma bela. Z ročnim delom okrašeno posteljno perilo je dosti lepše, zato naj se ne straši truda in naj okraši prevleke blazin in odeje s preprostim ročnim delom. Bele vezenine z luknjicami so najbolj hvaležne in tudi ne težke. Na prilogi za ročna dela smo prinesli zadnja leta že mnogo prav čednih in lahkih vzorcev za posteljno perilo.

Če so dohodki gospodinje skromni in si ne more najeti slikarja, da bi ji na novo preslikal sobo, ki jo je namenila za tujce, naj se sama loti tega dela. Dovolj je, da je soba lepo prebeljena. Če je soba izpostavljena mušji nadlogi in če pridejo radi komarji vanjo, naj zamreži okna z organtinom, kakor smo popisali v letošnjem koledarju. Taka mreža ni draga in popolnoma zavaruje sobo pred muhami in komarji, zakaj noben tujec se ne bo dobro počutil, če ga bodo vse noči pikali komarji in če mu bodo muhe neprestano brenčale okoli glave. Gospodinja, ki hoče dobro postreči letoviščarjem in jih hoče prikleniti na svojo hišo še za drugo leto, ima dosti dela. A to delo se ji kmalu obrestuje. Če prvo leto ni posebnega dobička, ga je pa drugo leto gotovo že nekaj. Pametna gospodinja žrtvuje vsako leto od svojega dobička vsaj polovico za nove investicije. Morda si kupi še nekaj postelj, posteljnega perila in dobrih žimnic, tako da prihodnje leto lahko več letoviščarjev sprejme na stanovanje. Tako ima potem vsako leto več dohodkov. Če se hočete torej okoristiti s tujskim prometom, potem že zdaj začnite s pripravami!

Zdrav ostati je bolje, kakor pa zdraviti se!

Kdor se obvaruje bolezni, ni potreben nikakega zdravljenja. — To je bilo osnovno pravilo duhovnika, ki je skrbel tudi za telesni blagor svojih župljanov.

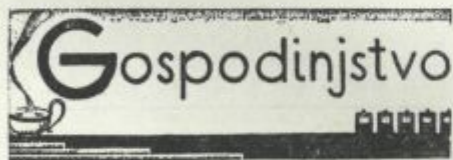
Ko je proučeval življenske navade človeštva in človeško prehrano, je tu in tam našel snovi, ki povzročajo trajno obolenje telesa.

„Proč s tem in poiščimo namesto tega kaj zdravega!“ Tako si je mislil župnik Kneipp. Na ta način je iznašel sladno kavo, ki se pripravlja po posebnem navodilu župnika Kneippa in se zato imenuje:

Kneippova sladna kava.

Dobra in cenena kavna pijača, s pomočjo katere si varujemo zdravje!

**DOBIVA SE SAMO
V TAKIH PAKETIH**

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z zdravim ponvičnikom (67). 2. Govedina. Krompirjev pire, špinača. 3. Češpljev kompot.

Zvečer: Sarma.

Torek.

Opoldne: 1. Šara. 2. Krompirjevi rogljički. Kompot.

Zvečer: Prekajeno meso. Kisl repa.

Sreda.

Opoldne: 1. Prežganka. 2. Govedina v kvaši. Špageti. Solata.

Zvečer: Sirov praženec.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha s kruhovimi cmočki. 2. Govedina. Pražen krompir, čebulna omaka.

Zvečer: Ocvrt kozliček. Solata s fižolom.

Petek.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Polenovka s krompirjem. Solata.

Zvečer: Palačinke s špinačo. Radič.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z jetrnimi ploščicami. 2. Govedina. Krompir v omaki. 3. Sladki ocvirkovi kolački.

Zvečer: Riževo meso s teletino. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z rezanci. 2. Telečje zarebrnice v oranžni omaki (202). Dušen riž. 3. Cesarski puding.

Zvečer: 1. Prekajena krača. Hren. 2. Čaj.

Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recept.

Krompirjevi rogljički.

Iz 8 dkg mehkega presnega masla, 8 dkg ohlajenega nastrganega krompirja, 8 dkg pretlačenega svežega sira, 8 dkg pšenične moke, ščepec soli, zvr-

„Dražestna mlada dama . . . ali“

Ta „ali“ velja mogoče zoprni barvi zobne prevlake njenih zob. Zakaj se izpostavljati taki kritiki? Kupite še danes tubo zobne paste Chlorodont; ta je sestavljena iz mikroskopsko finega čistilnega jedra, ki često že po enkratnem čiščenju odstrani zoprno barvo zobne prevlake. Razen tega ima Chlorodont čudovito osvežujoč okus. Zahtevajte po svoji želji peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri.

Domači proizvod.

Chlorodont

hane žličke sladkorja in enega rumenjaka zamesimo gladko testo. Ko 20 minut počiva, ga pognemo v debel svaljek, ki ga potem razvaljamo na dobro potreseni deski v štirioglato, nekako 2 mm debelo krpo. Ta pravokotnik narežemo na štiri prste široke proge, ki jih potem razpolovimo na enakokrake trikotnike. Na vsakega izmed njih denemo zvrhano žličko orehovega nadeva ter zvijemo trikotnike od široke strani proti vrhu (približno trikrat) in ga nazadnje zaokrožimo v rogliček. Rogličke zložimo na namazano pekačo, jih pomažemo z beljakom in spečemo v vroči pečici zlato rumeno. Ko so roglički še vroči, jih pomažemo z raztopljenim presnim maslom in potresemo s sladkorjem, ki mu primešamo cimeta.

Orehov nadev: 12 dkg orehov zmeljemo na debelo, jih zmešamo z 2 dkg drobtin ter pridenemo nekoliko cimeta, ruma in toliko medu, da je nadev kepast. Po «Wiener Küche».

Govedina v kvaši.

$\frac{3}{4}$ kg govedine namakamo 1–2 dni v kvaši, ki jo pripravimo kakor za divjačino. Ko vzamemo meso iz kvaše, ga preslanimo in osolimo. Na 5 dkg masti zarumenimo 1 dkg sladkorja, pridenemo zelenjavo iz kvaše, nato pa meso in ga dušimo v lastnem soku. Ko vsa voda izpari, zarumenimo na kraju kozice žlico moke, prilijemo nato nekoliko kvaše in dušimo meso dalje ter mu po malem prilivamo kvaše. Ko je meso mehko, ga vzamemo iz omake in razrežemo na režnje. Omako pa pretlačimo, jo zalijemo z desetinko litra kisle smetane, dodamo malo limonovega soka in jo še enkrat prevremo ter polijemo na meso.

Sirov praženec.

V skledi vmešamo $\frac{1}{2}$ kg pretlačene-ga sira, $\frac{1}{2}$ l dobre kisle smetane, 3 jajca, 25 dkg pšenične moke in kavno žličko soli. To zmes stresemo v primer-no kozico, v kateri smo razbelili 10 dkg presnega masla, tako da sega zmes za prst visoko. Kozico postavimo v vročo pečico. Ko se zmes strdi, jo zdrobimo z vilicami na majhne koščke in jo pečemo dalje, da postane po vrhu zlato- rjava. Po «Wiener Küche».

Palačinke s špinačo.

Najprej spečemo navadne palačinke brez sladkorja, ki jih potem namaže-mo s špinačnim nadevom, zvijemo in razpolovimo. Zvite palačinke povalja-mo v jajcu in drobtinah ter spečemo na razbeljeni masti. K palačinkam ser-viramo solato.

Špinačni nadev. Špinačo osnažimo, operemo, poparimo in skuhamo do mehkega. Kuhano špinačo odcedimo, na drobno sesekljamo in vržemo na prežganje, ki ga napravimo iz 2 dkg masti in 2 dkg moke ter zarumenimo na njem nekoliko čebule. Špinačo po-tem osolimo, opopramo, nekoliko zalijemo z vodo in prekuhamo.

Kuhane jetrne ploščice.

2 dkg slanine zrežemo prav na drob-no, jo scvremo in opravimo na njej malo čebule in zelenega peteršilja. Medtem vmešamo 5 dkg presnega ma-sla in 2 rumenjaka, pridenemo namo-čeno in pretlačeno žemljo, 6 dkg na-strganih jeter, oprazeno slanino in sneg iz dveh beljakov. To zmes osolimo in opopramo, stresemo v namazano in z moko potreseno posodo ter kuhamo pol ure v sopari. Kuhano zmes narežemo potem na ploščice in serviramo v juhi.

Sladki ocvirkovi kolački.

Iz 10 dkg zmletih ocvirkov, 20 dkg moke, enega jajca, nekoliko limonove-ga olupka, cimeta in zmletih nagelj-novih žbic zamesimo testo. To testo razvaljamo za prst na debelo in izre-žemo iz njega z obodcem okrogle plo-ščice. Polovico teh ploščic namažemo z beljakom, drugo polovico ploščic pa na sredi izrežemo in polagamo te ko-lobarčke potem na namazane ploščice. Kolačke spečemo nato v pečici. Ko se ohladi, denemo na sredo vsakega ma-lo mezge in jih potresemo s sladkor-jem. Serviramo po navadi tople, dobri so pa tudi mrzli.

Cesarski puding.

12 dkg presnega masla raztopimo in mu primešamo 12 dkg moke. Vse sku-paj mešamo potem nad ognjem tako dolgo, da postane testo popolnoma gladko, nakar prilijemo nekako pol li-tra hladnega mleka in mešamo dalje, da se zmes popolnoma ohladi. Zdaj pridenemo 5 rumenjakov, 12 dkg vani-ljevega sladkorja, žlico ruma in na-zadaje še trd sneg od petih beljakov. To zmes denemo nato v dobro nama-zano posodo za pudinge in jo kuhamo tri četrti ure v sopari. Medtem oslad-kamo $\frac{1}{3}$ točlene sladke smetane, ki jo stresemo na puding, tik preden ga ser-viramo. Na smetano potresemo lahko s sladkorjem potresene rdeče jagode, borovnice ali pa maline.

Pomarančni liker.

7 pomaranč tenko olupimo (brez be-lega mesa) in stresemo olupke v ste-klenico s širokim vratom, pridenemo eno po dolgem prerezano vanilijo in zalijemo vse skupaj s $\frac{3}{4}$ l vinskega žganja, nakar steklenico dobro zave-žemo ali dobro zamašimo. To stekle-nico postavimo potem za 4–6 dni na

Nivea-creme varuje Vašo kožo

Ne slabo vreme, ne domača opravila ne morejo skodovati koži, če jo negujete z Niveo. To svojo lastnost, ki kožo varuje in hkrati olepšava, ima Nivea zahvaliti Euceritu, ki ga ima v sebi in ki nadomešča naravno maščobo kože. Zato je tudi Nivea nekaj čisto posebnega in se ne da z ničimer drugim nadomestiti. Vaša koža potrebuje Niveo, da ostane mladostna in lepa.

Jugoslov. P. Beiersdorf & Co.
d. z o. J., Marlbor,

TIVAR

obleke

solnce ali pa na drug topel prostor in jo vsak dan dobro pretresemo. Čez 6 dni kuhamo $\frac{3}{4}$ kg sladkorja s $\frac{3}{4}$ l vode tako dolgo, da je slakorna voda čista, in prilijemo na to precejeno žganje, v katerem so se namakali pomarančni olupki. To tekočino zlijemo v steklenice, jih trdno zamašimo in pustimo 2–3 mesece na miru.

Jajčni liker.

5 rumenjakov dobro vmešamo, jim prilijemo $\frac{1}{8}$ l sirovega mleka, $\frac{1}{4}$ l sladke smetane in zavitek vaniljevega sladkorja, potem pa še $\frac{1}{8}$ l vinskega žganja, v katerem smo že prej raztopili $\frac{1}{4}$ kg sladkorja. Vse to počasi premešamo in zlijemo nato v steklenico.

Liker iz smrekovih vršičkov.

Dve prgišči mladih smrekovih odganjkov operemo, odcedimo, stresemo v primeren kozarec in polijemo s $\frac{1}{2}$ l pristnega žitnega žganja. Po 12 dnevih tekočino precedimo in zmešamo s prekuhanim mrzlim sirupom, ki smo ga naredili iz pol litra vode in 25 dkg sladkorja. Ta liker natočimo v manjše ste-

klenice in ga hranimo na temnem kraju.

Vinski liker.

11 gostega črnega dalmatinca, 80 dkg sladkorja, nekaj nageljnovih žbic, celega cimeta, košček vanilije in nekoliko limonovega in oranžnega olupka zavremo. Ko se to ohladi, prilijemo $\frac{1}{4}$ l špirita in postavimo liker na hladno prostor. Čim dlje stoji, tem boljši je.

Njegovi sovražniki.

Zastopnik zavarovalnice raziskuje na vasi škodo po požaru.

«Zdi se, da posestnik Nezgoda nima posebne škode zaradi požara. Vsa občina mu je pomagala gasiti!»

Občinski svetovalec: «No, to je res, veste, on ima v občini mnogo sovražnikov!»

Iz podeželske prakse.

Zdravnik: «No — in kaj delate, očka?»
Kmetški očanec: «Bolan sem, gospod doktor.»

«Vem, ampak vprašam vas, kaj delate ves dan?»

«Kašljam, gospod doktor.»

milo z obešalnikom
ne leži v vodi

Traja 2 X tako dolgo
Dobi se pousod!

«Dobro, dobro — toda kaj delate, kadar ste zdravi?»

«Takrat ne kašljam, gospod doktor.»

«Ampak, očka, vi me ne razumete! Jaz bi rad vedel, kaj delate, kadar niste bolni in kadar ne kašljate!»

«Takrat sem zdrav, gospod doktor!»

Z malim zadovoljen.

«Obtoženec, ali hočete še kaj povedati, preden bo izrečena sodba?»

«Samo nekaj, gospod sodnik: bil sem zmeraj z malim zadovoljen.»

Tako!

«Mama, kupi mi trobentol!»

«Potem bi motil papana pri delu.»

«O ne, mama, trobil bom samo, kadar bo spal!»

Sumljiv oglas.

«Kdor dokaže, da so specialne tablete, ki jih izdeluje naša tvrdka, človeškemu zdravju škodljive, dobi tri škatlice brezplačno.»

Moderni čas.

«To je strašno, kako so dandanes ljudje v vsem izumljivi,» je dejal ondan Janez Petelin. «Imamo že godbo brez orkestra, smodnik brez dima, vozove brez konj, telegrafijo brez žice — zakaj ni še dote brez neveste?»

Manj dela.

«Upam, Ančka, da ne pripovedujete sosedom o vsakem mojem prepiru z možem.»

«Kam bi pa prišla, milostiva? Povem jim le, kadar se z gospodom ne prepirate.»

Oglas je registr. pod S. Št. 1675 od 17. XII 1936.

—ja:

Kočljivo vprašanje

«Mama, mama, ali je res, da odide Minka od nas?» vleče Eva mater za rokav in joče.

Mati se je že dolgo bala, kako bo Eva sprejela vest o odhodu svoje pestunje. Eva, ki je Minko tako vzljubila, da zdrdra, če jo vprašate, koga ima najrajši, v eni sapi: «Mamo, očeta, Minko.»

«Ne jokaj, Evica! Na žalost je to res. Toda mi ne moremo Minke zadrževati, ker se bo omožila», razlaga mati ihtiči Evi.

«Pa zakaj se bo omožila?» pričinja Eva nepretrgano verigo vprašanj.

«Zato, ker ima ženina», odgovarja mati zelo nelogično.

«Kaj se mora omožiti, če ima ženina?»

Mati vidi, da se mora lotiti stvari od druge plati.

«Poglej, Evica, mama se je vendar tudi omožila. Ako bi se ne bila, bi ne imela zdaj svoje male nagajivke. Minka se omoži in bo imela tudi takšno majhno deklico ali dečka.»

«Pa odkod bo vzela dečka? Kje se dobivajo mali dečki? Mama, kje si pa mene dobila?»

«Nekoliko prezgodnje vprašanje», si misli mati, ki jo je Evino vprašanje našlo čisto nepripravljeno. Kaj sedaj? Ali naj uporabi stari preizkušeni recept o čaplji ali naj pripoveduje Evi krasno pravljico o otrocih v vodnem kraljestvu? Ne, mati je moderna vzgojiteljica. Nobenih pravljic, otrokom se mora povedati na primeren način resnica. In tako je zbrala vso svojo domišljijo ter pripovedovala Evi biološko pravljico o plodovih, mladičih in otrocih, ki so spali, preden so prišli na svet, pod srcem svojih mater. In nazadnje je bila čisto zadovoljna z rešitvijo prvega vzgojnega problema, pa tudi s svojo malo poslušalko, ki jo je ves čas poslušala z odprtimi usti in resnimi očmi.

Nekaj dni nato, ko je mati že pozabila na pogovor z Evo, je prišla Eva k njej ter ji skrivnostno rekla:

«Mama, veš, to je pa res smešno! Vprašala sem Minko, ali že ve, kako bo dobila dečka, pa veš, da tega sploh ne ve! Morala nas bo priti vprašat, kajne, mama?»

Prosimo, nakažite po priloženi položnici naročnino za drugo četrtletje.

Ali otroka res štoklja prinese?

Kako je nerodno materi, kadar jo njen otrok upraša: «Mamica, ali otroka res štoklja prinese?»

Za ta namen je spisal dr. Maks Hodann knjižico s slikami, ki ima namen pomagati materam iz zadrege, kadar pride k njej otrok ves razburjen in nečakan ter jo nenadoma upraša:

«Mamica, ali otroka res štoklja prinese?» Uprava «Žena in dom», Ljubljana, Dalmatinova 8, Vam pošlje to knjižico za 30 din. Naročnice jo dobe za polovično ceno.

Samo za poročene smo izdali knjižico

«Kako preprečim zanositev», ki jo je spisal dr. Karel Petrič. Naročnice jo dobe za 15 din.

Boj spolnim boleznim

Skoraj največkrat je alkohol kriv, da se človek spolno okuži. V pijanosti izgubi človek razsodnost, pride v družbo sumljivih žensk in sklepa z njimi prijateljstva, ki bi se jih v treznem stanju bal. Tako pijanost ne onesreči le poedinca, ampak lahko pahne vso doslej zdravo in srečno družino v nesrečo. Mož, ki se je v pijanosti nalezel spolne bolezni, občuje pozneje s svojo ženo in jo navadno okuži. Bolni starši pa potem često neposredno okužijo tudi svoje otroke.

Usoda žene, ki oboli za to ali ono spolno boleznijo, je včasih na vso moč žalostna. V svoji nevednosti prezre prve znake obolenja ali si jih pa napačno razlaga. In če se tej nevednosti pridruži še sramežljivost, da ne išče takojšnje pomoči pri zdravniku, se bolezen razširja dalje po telesu in rodi različne posledice. Zato je nujna potreba, da se preprost človek pouči o vseh nevarnostih te strašne kuge.

Specialist za spolne bolezni g. dr. Jože Jakša je spisal poljudno knjigo «Spolne bolezni», ki s preprosto besedo in s slikami nazorno kaže nevarnosti, znake in razdejanje spolnih bolezni.

Knjižica stane 30 din, naročnice «Žene in doma» pa dobe to knjižico za polovično ceno, t. j. za 15 din. Knjižico dobe pri upravi «Žene in doma» v Ljubljani, Dalmatinova 8/I, samo odrasle osebe.

Če se hočete naročiti na revijo «Žena in dom», sporočite naslov upravi Ljubljana, Dalmatinova 8/I, ki Vam pošlje en izvod brezplačno na ogled.

Samozavesten, naraven, živahen in dobre volje je vsak negovan človek. Skrivnost tega razpoloženja je čistota od nog do glave in seveda tudi poznanje velike vrednosti zobne nege. Kdor ima lepe in čiste zobe, jih brez skrbi lahko pokaže in se zmerom lahko smeje. Slabi zobje silijo človeka, da ima največkrat zaprta usta. A ne gre samo za to, kakšen videz imajo zobje. Njih stanje in pravilna nega sta važna faktorja za splošni počutek. Dobri zobje so zdravje. Negujte zatorej zobe redno z zobno pasto Solvolith. Zobna pasta Solvolith je edina, ki ima v sebi prirodno karlovarsko sol iz vreleca. Zobna pasta Solvolith razrahija, če jo uporabljate vsak dan, zobni kamen, ki potem izgine, in ne pusti, da bi se naredil nov.

Opozorilo! Zaradi boljše kontrole sem se odločil, da vzamem iz prometa «Planinka»-čaj v poskusnih vrečicah po Din 3-50. Odslej je dobiti «Planinka»-čaj samo v originalnih in plombiranih paketih po Din 20— in Din 12—. Pazite na plombo in na ime proizvajalca: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana.

Razločna izgovorjava je odvisna največ od zdravih zob. Zobje pa ostanjemo zdravi samo tedaj, če jih prav negujemo s preizkušenimi pomočki za nego ust. Odol je preizkušen že 30 let. Odol je antiseptičen — Odol je koncentriran, nekoliko kapljic zadostuje — Odol je zato poceni pri uporabi. Negujte zatorej zobe vedno z Odolom L 83, pa si ohranite zdrave zobe do poznih let.

Neprekosljiva kakovost! Kneippova sladna kava se izdeluje samo iz najbolj izbranih surovin in natanko po receptu znanega župnika Kneippa, zato je v kakovosti in izdatnosti neprekosljiva! Pristna je samo v originalnih kartonskih zavitkih s sliko dobro znanega župnika Kneippa!

Zaprtje vpliva na organizem. Preizkušeno sredstvo za odvajanje, ki deluje zanesljivo in ima prijeten okus, je Darmol. — Oglas reg. S. br. 15.244 dne 13. VII. 1936.

Zdrava kakor vsakdanji kruh! Zato kuhaj svoji družini Kneippovo sladno kavo, ker je neprekosljiva v okusu in izdatnosti. Prava je edino v originalnih kartonskih zavitkih s sliko dobro znanega župnika «Kneippa»!

Banovinska tkalnica bosenskih in perzijskih preprog v Sarajevu

Vam nudi svoje prvovrstne ročne izdelke tudi na dolgoročno odplačilo.

Pismena naročila na naslov:

Tkalnica v Sarajevu, ulica 6. novembra, št. 11, ki daje tudi vse ostale informacije.

Prodajalnice:

Zagreb, Gundulićeva št. 8;
Beograd, Knez Mihajlova št. 53;
Dubrovnik, Placa kralja Petra.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—, Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Josip Strukelj v Ljubljani.

MEZ

odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

Rečem Vam: "TA HRANA ZA KOŽO Z BIOCELOM JE ČUDOVITA!"

To dokazuje,
da se koža
da
hraniti

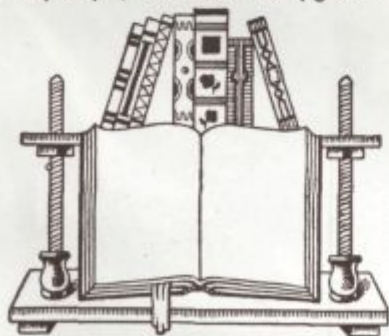

Moj zdravnik mi je dejal, da se Biocel, vsebovan v tej posebni hrani za kožo, pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Globoko prodre v kožo in dovaja ji hrano, ki je potrebna, da postane čvrsta, sveža in mlada. Biocel je iznašel neki glasoviti profesor dunajskega vseučilišča. Zdaj je Biocel kombiniran z rožnato kremo Tokalon baš v pravem razmerju, da lahko redi kožno tkivo. Uporabljajte to kremo zvečer, zjutraj pa uporabljajte belo kremo Tokalon V 3 dneh Vam bo pokazala pot, da se rešite napak svoje polti in ohlapnih mišic lica. Pri polzkusih, ki jih je dr. Stejskal napravil na kliniki dunajskega vseučilišča pri ženah od 55 do 72 let, so gube izginile v roku šestih tednov.

Oglas reg. pod br. 47 od 29./I. 1935.

Najlepši okras sobe je knjižna omara

z lepo in okusno vezanji mi knjigami. — Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam oskrbi knjigovoznica

JOŽE ŽABJEK
LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA STEV. 10
Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

Slavija

jugoslovanska zavarovalna banka
d. d. v Ljubljani

zavaruje

škoda za požar

vlom

telesne in avtomobilske poškodbe
odgovornost pred zakonom
točo, steklo, prevažanje itd.

kapital ob doživetju ali smrti,
doto, rente itd.

Generalno ravnanje za vso kraljevino Jugoslavijo

V LJUBLJANI
Gosposka ulica št. 12
Telefon št. 21-76, in 22-76

Podružnice: Beograd, Zagreb,
Sarajevo, Osijek, Novi Sad, Split.

Za Velika noč

celi družini!

25

39

59

35

59

129

129

129

129

Gata